

T.C.

**İSTANBUL ATLAS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BABALARIN EMZİRME ile İLGİLİ TUTUMLARI PRİMİPAR
ANNELERİN EMZİRME MOTİVASYONUNU ETKİSİNİN
BELİRLENMESİ**

Büşra YILMAZ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Yeliz YILDIRIM VARIŞOĞLU

Ebelik Anabilim Dalı

Ebelik Programı

İSTANBUL, 2025

T.C.

**İSTANBUL ATLAS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BABALARIN EMZİRME İLE İLGİLİ TUTUMLARI PRİMİPAR
ANNELERİN EMZİRME MOTİVASYONUNU ETKİSİNİN
BELİRLENMESİ**

Büşra YILMAZ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Yeliz YILDIRIM VARIŞOĞLU

Ebelik Anabilim Dalı

Ebelik Programı

İSTANBUL, 2025

T.C.
İSTANBUL ATLAS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEZ ONAY SAYFASI

ÖĞRENCİ ADI -SOYADI	Büşra YILMAZ	
ÖĞRENCİ NUMARASI	222110001	
PROGRAM ADI	Ebelik Yüksek Lisans	
İstanbul Atlas Üniversitesi Ebelik Anabilim Dalında Büşra Yılmaz tarafından hazırlanan “Babaların Emzirme ile İlgili Tutumları Primipar Annelerin Emzirme Motivasyonunu Etkisinin Belirlenmesi” adlı tez çalışması jüri tarafından tezi olarak kabul edilmiştir.		
Tez Savunma Tarihi: 19/06/2025		
Jüri Üyesinin Unvanı, Adı, Soyadı	Çalıştığı Kurum	İmzası
Doç. Dr. Yeliz YILDIRIM VARIŞOĞLU (Danışman)	İstanbul Üniversitesi	
Prof. Dr. Anahit Margirit COŞKUN	İstanbul Atlas Üniversitesi	
Prof. Dr. Gülay RATHFISCH	İstanbul Atlas Üniversitesi	

İstanbul Atlas Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca bu tez jüri tarafından onaylanmış ve Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Hafize UZUN
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bulguların sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilmeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; çalışmamın İstanbul Atlas Üniversitesinde kullanılan “bilimsel intihal tespit programı” ile tarandığını ve öngörülen standartları karşıladığını beyan ederim.

Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Büşra YILMAZ

(İmza)

İTHAF

Sevgili annem, kardeşlerim, kızıma ve eşime ithaf ediyorum.

BÜTÇE DESTEKLERİ

BABALARIN EMZİRME İLE İLGİLİ TUTUMLARI PRİMİPAR ANNELERİN EMZİRME MOTİVASYONUNU ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

Bu tez çalışması için herhangi bir kurumdan bütçe desteği alınmamıştır.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitim sürecim boyunca değerli bilgi ve tecrübesi ile tüm destek ve yardımını esirgemeyen çok kıymetli tez danışman hocam Doç. Dr. Yeliz YILDIRIM VARIŞOĞLU olmak üzere, her derste ne kadar şanslı olduğumu hissettiğim Prof. Dr. Anahit COŞKUN, Prof. Dr. Gülay RATHFISCH ve İstanbul Atlas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümündeki tüm hocalarıma,

Her durumda yanımda olan canım aileme ve eşime bu süreçte bana sundukları tüm destekleri için sonsuz teşekkür ederim.

Haziran 2025

Büşra YILMAZ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa no
BEYAN	iii
İTHAF	iv
BÜTÇE DESTEKLERİ	v
TEŞEKKÜR.....	vi
SİMGE/SEMBOL VE KISALTMALAR LİSTESİ	ix
ŞEKİL VE RESİMLER LİSTESİ.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ÖZET.....	xii
ABSTRACT	xiii
1.GİRİŞ VE AMAÇ	1-3
2.GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. EMZİRMENİN ÖNEMİ	4
2.1.1. Emzirmenin Annelere Faydaları	4
2.1.2. Emzirmenin Bebeğe Faydaları	5
2.1.3. Emzirmenin Ekonomik ve Toplumsal Faydaları	6
2.2. EMZİRME MOTİVASYONU	6
2.2.1. Primipar Kadınlarda Emzirme Motivasyonu	7
2.2.2. Emzirme Motivasyonunda Babaların Etkisi.....	9
2.3. BABALARIN EMZİRME İLE İLGİLİ TUTUMLARI VE EBELERİN ROLLERİ...10	
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	12
3.1. ARAŞTIRMA AMACI VE TİPİ.....	12
3.1.1. Araştırma Alt Sorusu.....	12
3.1.1.1. Alt Araştırma Soruları.....	12
3.2. ARAŞTIRMANIN YERİ ve TARİHİ	12
3.3. ARAŞTIRMANIN EVREN ve ÖRNEKLEMİ	13
3.4. ARAŞTIRMANIN DAHİL ETME ve DIŞLAMA KRİTERLERİ.....	14
3.5. ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNLERİ	14
3.6. VERİ TOPLAMA YÖTEMLERİ	15
3.6.1. Kişisel Bilgi Formu	15
3.6.2. Gönüllü Onam Formu	15
3.6.3. Babaların Emzirme Tutumu ve Katılımı Ölçeği	15
3.6.4. Primipar Emzirme Motivasyonu Ölçeği.....	16
3.7. VERİLERİN DEĞERLENDİRMESİ.....	17

4.BULGULAR	18
5.TARTIŞMA	47
5.1. TARTIŞMA.....	47
5.1.1. Sosyodemografik Özelliklerin Tartışması.....	47
5.1.2. Emzirmeye İlişkin Tutumların Tartışması.....	49
5.1.3. Emzirme Başarısına Yönelik Tartışma.....	51
5.1.4. Emzirmeye İlişkin Tutumlar ve Emzirme Motivasyonu arasındaki İlişkiler.....	53
5.1.5.Emzirmeye İlişkin Tutumlar ve Emzirme Motivasyonu Regresyon Analizine Yönelik Tartışma	54
5.2. ÇALIŞMANIN SINIRLILIĞI.....	57
5.3. SONUÇ.....	57
5.4. ÖNERİLER	60
6.KAYNAKLAR.....	62
7.EKLER.....	72
7.1. İNTİHAL RAPORU İLK SAYFASI.....	72
7.2. TEZ KONUSU EKLERİ	73
7.2.1. ANNELER İÇİN KİŞİSEL VERİ ANKETİ.....	73
7.2.2. BABALAR İÇİN KİŞİSEL VERİ ANKETİ.....	74
7.2.3. GÖNÜLLÜ ONAM FORMU.....	75
7.2.4. ÖLÇEKLER	77
7.2.4.1. Babaların Emzirme Tutumu ve Katılımı Ölçeği	77
7.2.4.2. Primipar Emzirme Motivasyon Ölçeği.....	78
7.2.4.3. Ölçek Kullanım İzinleri	80
7.2.5. ETİK KURUL	81
8.ÖZGEÇMİŞ	84

SİMGE/SEMBOL VE KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
ACOG	American College of Obstetricians and Gynecologists
BET	Babaların Emzirmeye İlişkin Tutum Ölçeği
CDC	Centers for Disease Control and Prevention
ICM	International Confederation of Midwives
TNSA	Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması
THSK	Türkiye Halk Sağlığı Kurumunu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNİCEF	United Nations International Children's Emergency Fund
WHO	World Health Organization
%	Yüzde
- $\bar{X}$	Ortalama
χ^2	Pearson Ki-Kare Testi
ANOVA	Analysis of Variance
KW	Kruskal Wallis H testi
Med	Medyan
n	Sayı
SPSS	Statistical Package for Social Sciences
SS	Standart Sapma
Min	Minimum
Max	Maksimum

ŞEKİL VE RESİMLER LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 3.1: Çalışma örneklem hesaplanması 13

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 4.1: Katılımcı Babaların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler	18
Tablo 4.2: Katılımcı Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumları Ölçeği Ortalama Puanlarının Dağılımı	19
Tablo 4.3: Katılımcı Babaların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Emzirmeye İlişkin Tutum Puanlarının Karşılaştırılması.....	21
Tablo 4.4: Katılımcı Babaların Eş Desteği ve Emzirme Bilgisi Özelliklerine Göre Emzirmeye İlişkin Tutum Puanlarının Karşılaştırılması	23
Tablo 4.5: Katılımcı Annelerin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımlar	24
Tablo 4.6: Katılımcı Annelerin Gebelik ve Emzirme Sürecine Yönelik Bilgilerinin Dağılımı	26
Tablo 4.7: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Ortalama Puanlarının Dağılımı	27
Tablo 4.8: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Karşılaştırılması.....	29
Tablo 4.9: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği alt boyut puanlarının gebelik özelliklerine göre karşılaştırılması.....	32
Tablo 4.10: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Doğum Süreci Özelliklerine Göre Karşılaştırılması.....	35
Tablo 4.11: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Emzirme Süreci Özelliklerine Göre Karşılaştırılması	40
Tablo 4.12: Emzirme Tutumu ve Ölçeği ile Emzirme Motivasyonu Ölçeği Korelasyonu Dağılımı	43
Tablo 4.13: Babaların Emzirmeye Yönelik Tutumlarının Annelerin Emzirme Motivasyonuna Etkisi	45

ÖZET

Yılmaz, B. (2025). Babaların Emzirme Tutumlarının Primipar Annelerin Emzirme Motivasyonuna Etkisinin Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Atlas Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ebelik Anabilim Dalı, İstanbul.

Bu çalışma, babaların emzirmeye yönelik tutumlarının primipar annelerin emzirme motivasyonu üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Emzirmenin başarılı bir şekilde başlatılması ve sürdürülmesi, yalnızca annenin bireysel özellikleriyle değil, aynı zamanda sosyal destek sistemleriyle de yakından ilişkilidir. Bu bağlamda, babaların emzirmeye yönelik tutumları ve verdikleri destek, annelerin emzirme sürecine yönelik tutumlarını şekillendiren önemli etmenler arasındadır. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı bu araştırmada, 260 primipar anne ve eşlerinden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Veri toplama aracı olarak “Emzirmeye İlişkin Baba Tutum Ölçeği” ve “Emzirme Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma, 01 Eylül 2024 – 01 Şubat 2025 tarihleri arasında Zeynep Kâmil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi doğum sonrası servisinde yürütülmüştür. Katılımcı annelerin yaş ortalaması $26,58 \pm 4,21$, babaların ise $29,98 \pm 3,31$ olarak bulunmuştur. Annelerin %45,1'i, babaların ise %38,3'ü lise, %35,3'ü üniversite mezunudur. Babalar Emzirmeye İlişkin Tutum Ölçeğinden ortalama $56,95 \pm 8,03$ puan, anneler ise Emzirme Motivasyon Ölçeğinden ortalama $75,53 \pm 11,47$ puan almıştır. Babaların tutumları ile annelerin emzirmeye verdiği değer ($r=0,378$), öz-etkililik ($r=0,406$) ve ebe desteği ($r=0,316$) arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler saptanmıştır ($p<0,001$). Regresyon analizine göre, baba tutumlarının emzirmeye verilen değer üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi olduğu belirlenmiştir ($B=0,539$, $p<0,001$). Model anlamlıdır ($F=21,783$, $p<0,001$) ve açıklanan varyans oranı %13,6'dır (Adj. $R^2=0,136$). Standardize edilmiş beta katsayısı ($\beta=0,378$), bu etkinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Diğer demografik değişkenler kontrol edildiğinde, baba tutumu en güçlü yordayıcı olarak öne çıkmıştır. Sonuç olarak, babaların emzirmeye yönelik olumlu tutumları, annelerin emzirme motivasyonunu artırmakta ve süreci olumlu yönde etkilemektedir. Bu bulgular, emzirme sürecine babaların aktif katılımının desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Emzirme, Baba tutumu, Primipar anneler, Emzirme motivasyonu

ABSTRACT

Yılmaz, B. (2025). The Determination of the Effect of Fathers' Attitudes Towards Breastfeeding on the Breastfeeding Motivation of Primiparous Mothers. Master's Thesis, Istanbul Atlas University, Graduate Education Institute, Department of Health Sciences, Istanbul.

This study aimed to determine the effect of fathers' attitudes toward breastfeeding on the breastfeeding motivation of primiparous mothers. The initiation and continuation of breastfeeding are not solely dependent on maternal factors but are also significantly influenced by social support systems. In this context, fathers' supportive attitudes play a key role in shaping mothers' breastfeeding experiences and motivation. The research was designed using a relational survey model, and data were collected from 260 primiparous mother-father pairs. The "Father's Attitude Toward Breastfeeding Scale" and the "Breastfeeding Motivation Scale" were used as data collection tools. The study was conducted between September 1, 2024, and February 1, 2025, in the postpartum ward of Zeynep Kamil Women and Children's Health Training and Research Hospital. The mean age of mothers was 26.58 ± 4.21 and of fathers was 29.98 ± 3.31 . Among mothers, 45.1% were high school graduates; among fathers, 38.3% had completed high school and 35.3% held a university degree. Fathers had a mean score of

56.95 ± 8.03 on the attitude scale, and mothers had a mean score of 75.53 ± 11.47 on the motivation scale. Positive and significant correlations were found between fathers' attitudes and maternal breastfeeding value ($r=0.378$), self-efficacy ($r=0.406$), and parental support ($r=0.316$) ($p<0.001$). Regression analysis showed that fathers' attitudes significantly and positively affected the value placed on breastfeeding ($B=0.539$, $p<0.001$). The model was statistically significant ($F=21.783$, $p<0.001$), explaining 13.6% of the variance (Adj. $R^2=0.136$). The standardized beta coefficient ($\beta=0.378$) indicated a moderate effect. After controlling for demographic variables such as education level, age, and presence at birth, paternal attitude remained the strongest predictor. In conclusion, positive paternal attitudes toward breastfeeding enhance maternal motivation and positively impact the breastfeeding experience. These findings highlight the importance of promoting fathers' involvement in the breastfeeding process.

Keywords: Breastfeeding, Fathers' attitudes, Primiparous mothers, Breastfeeding motivation

1. GİRİŞ ve AMAÇ

Anne sütü, yenidoğanların büyümesi ve gelişimi için en ideal besin kaynağı olup, hem anne hem de bebek sağlığı üzerinde biyolojik ve emosyonel etkiler yaratmaktadır. Anne sütünün ve emzirmenin sağlıklı beslenme, bağışıklık sistemi, büyüme ve gelişim, maternal bağlanma gibi pek çok biyolojik, fiziksel, psikolojik, sosyal ve ekonomik açıdan sayısız faydası bulunmaktadır (Öcalan ve diğ., 2024). Anne sütü, bebeklerde orta kulak iltihabı, solunum yolu enfeksiyonları, gastrointestinal enfeksiyonlar, ani bebek ölümü sendromu ve obezite riskinin azalmasını sağlar; ayrıca nöro-gelişimsel sonuçların iyileşmesine katkıda bulunur ve çölyak hastalığı, alerji, diyabet, lösemi, lenfoma gibi hastalıklara yakalanma olasılığını azaltır (Crook ve diğ., 2017). Bir yıldan fazla süre emziren annelerde hipertansiyon, diyabet, hiperlipidemi ve kardiyovasküler hastalıklar gibi sağlık sorunlarının riskinin azaldığı bilinmektedir. Bu nedenle anne sütü, hem anneye hem de bebeğe çok sayıda fayda sağlamaktadır (Apergis ve diğ., 2019). Bu bağlamda, postpartum dönemde ilk 30-60 dakika içinde emzirmeye başlamak, emzirmenin sürdürülmesini sağlamak ve bu süreçte karşılaşılan sorunları çözmek için annelerin desteklenmesi gerekmektedir (Öcalan ve diğ., 2024). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), doğumdan sonraki ilk altı ay sadece anne sütüyle beslemeyi önermektedir (DSÖ, 2018). Emzirme, ülkelerin 2030 yılına kadar ulaşmayı hedefledikleri Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinde önemli bir rol oynamaktadır ve bu hedeflerin çoğunun gerçekleştirilmesinde kritik bir öneme sahiptir (United Nations International Children's Emergency Fund [UNICEF], 2021). Emzirmenin sayısız yararına rağmen, DSÖ ve UNICEF, dünya genelinde emzirme ile ilgili belirlenen standartlara tam olarak uyan hiçbir ülkenin olmadığını bildirmektedir. Küresel Emzirme Karnesi'ne göre, 194 ülkenin değerlendirildiği bir raporda, altı aydan küçük bebeklerin sadece %40'ının anne sütüyle beslendiği ve bu dönemde yalnızca anne sütüyle beslenen bebeklerin oranının %60'ın üzerinde olduğu 23 ülke olduğu belirtilmektedir (UNICEF, 2021). Dünya Sağlık Örgütü'nün 2017 verilerine göre, altı aydan küçük bebeklerin yalnızca anne sütüyle beslenme oranları ülkeden ülkeye büyük farklılık göstermektedir. Örneğin bu oran Hindistan'da %54,9 iken, Afganistan'da %43,1, Mısır'da %39,5, Pakistan'da %37,7, Küba'da %32,8, Güney Afrika'da %31,6, Amerika Birleşik Devletleri'nde %24,4, Çin'de %20,8 ve Azerbaycan'da ise yalnızca %10,8 olarak bildirilmiştir. Öte yandan, ABD

Emzirme Karnesi'ne göre 2017 yılında doğan bebeklerin yaklaşık %85'i hayatlarının bir döneminde emzirilmiştir; ancak bu bebeklerin yalnızca %26'sının altı aylıkken sadece anne sütüyle beslendiği, %58'inin ise bu dönemde emzirilmeye devam ettiği rapor edilmiştir. Bir yaşına kadar emzirilen bebek oranı ise %35'te kalmaktadır (CDC, 2020). Benzer şekilde, Türkiye'de de bebeklerin doğumdan itibaren anne sütüyle beslenmesini teşvik etmek amacıyla pek çok çalışma yürütülmektedir. Ancak tüm bu çabalara karşın, anne sütüyle beslenme sürecinde bazı sorunların devam ettiği görülmektedir (Gözükara, 2014).

Türkiye'de çocukların büyük çoğunluğu (%96) yaşamlarının bir döneminde anne sütü almış olmasına rağmen, ilk altı ay boyunca yalnızca anne sütü ile beslenme oranlarının düşük olduğu rapor edilmiştir (Şahin ve Yurtsal, 2018). Ülkemizde bebeklere mama ve çeşitli sıvıların erken dönemde verilmeye başlandığı ve biberon kullanımının oldukça yaygın olduğu da belirtilmektedir (TNSA, 2018). Bu tür uygulamaların, bebeğin zamanla aile bireylerinin tükettiği gıdalara alışmasına, anne sütüne olan gereksiniminin azalmasına ve sonuç olarak memeden erken ayrılmasına neden olduğu düşünülmektedir (Şahin ve Yurtsal, 2018). Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2018 yılı verilerine göre, doğumdan sonraki ilk bir saat içinde emzirilen bebek oranı %71, ilk bir gün içinde emzirilenlerin oranı ise %86'dır. Buna karşılık, doğum sonrası farklı bir besin verilen bebeklerin oranı %42'dir (TNSA, 2018). Bu nedenle, Türkiye'de emzirmenin teşvik edilmesi, annelerin desteklenmesi ve emzirmenin sürekliliğinin sağlanması, halk sağlığı açısından öncelikli bir konu olmaya devam etmektedir (THSK, 2021). Ayrıca, ülkemizde bir yaşına kadar emzirilen çocukların oranı %66 iken, iki yaşına kadar emzirilmeye devam edenlerin oranı yalnızca %34'tür (TNSA, 2018). Bu istatistikler, ailelerin yalnızca anne sütüyle beslemenin önemini tam anlamıyla kavrayamadıklarını, karşılaştıkları sorunlara çözüm üretmekte zorlandıklarını ve bu süreçte yeterli bilgiye sahip olmadıklarını göstermektedir. Aynı zamanda, toplumda yaygın olan yanlış inanışlar ve tutumlar ile annelerin özellikle eşlerinden yeterince destek görememesi de bu süreci olumsuz etkilemektedir (Ayran ve Çelebioğlu, 2019). Bu doğrultuda, emzirme sürecinde babaların rolü kritik öneme sahiptir. Günümüzde geleneksel baba rolünden farklı olarak, çağdaş babalık anlayışı; yalnızca ekonomik katkı sağlamanın ötesinde, çocuğun bakım sürecine aktif katılımı ve duygusal destek sunmayı da kapsamaktadır (Barbeta-Viñas ve Cano, 2017). Araştırmalar, babanın emzirmeye yönelik olumlu bir tutuma sahip olmasının annenin emzirmeye başlama ve sürdürme kararlarını doğrudan etkilediğini ortaya koymaktadır (Wang ve diğ., 2018; Wray ve Garside, 2018). Bununla birlikte, babaların bu sürece katılımını etkileyen faktörleri ele alan çalışmaların sayısı sınırlıdır (Leng ve diğ., 2019). Türkiye özelinde de babaların emzirmeye yönelik tutumlarını ve

bu tutumların nedenlerini inceleyen araştırmalar oldukça az sayıdadır (Kuleyin, 2017).

Özellikle ilk kez anne ve baba olan çiftlerde, hem duygusal hem de pratik açıdan yaşanan zorluklar dikkate alındığında, eş desteği hayati bir rol oynamaktadır. Annenin doğum sonrası yeterli desteği alması, hem fiziksel hem de psikolojik iyilik halini artırmakta; babanın çocuğın bakımına aktif katılımı ise aile içi ilişkileri ve bebeğin gelişimini olumlu yönde etkilemektedir (Durmuş ve İskender, 2022; Gültekin, 2021). Ayrıca, babanın biberonla besleme, formül mamaya geçiş ve tamamlayıcı besinlerin başlanma zamanına ilişkin tutumları da emzirme sürecini etkileyebilmektedir (Arıfah ve diğ., 2014; Montigny ve diğ., 2016).

Bu bağlamda, emzirmenin sadece anneye yüklenmiş bir sorumluluk değil, ebeveynlik sürecinin ortak bir bileşeni olduğu anlayışı önem kazanmaktadır. Özellikle primipar ebeveynlerde, emzirme sürecine yönelik bilgi, tutum ve destek mekanizmalarının yeterliliği, sürecin sağlıklı bir şekilde yürütölmesinde belirleyici olmaktadır. Bu süreçte babaların emzirmeye dair tutumları, annelerin emzirmeye yönelik motivasyonunu etkileyen önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Literatürde babaların desteğinin emzirmenin süresi ve başarısı üzerinde olumlu etkiler yarattığı gösterilmiş olsa da, özellikle Türkiye’de bu konudaki araştırmaların sınırlı olduğu görölmektedir.

Bu alışma, babaların emzirmeye yönelik tutumlarının, primipar annelerin emzirme motivasyonu üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, emzirme sürecine babaların aktif katılımının, annelerin emzirmeyi başlatma ve sürdürme konusundaki içsel motivasyonlarıyla nasıl ilişkili olduğunu ortaya koymayı hedeflemektedir. Elde edilecek bulguların, emzirmenin desteklenmesine yönelik aile merkezli sağlık politikalarının ve müdahalelerin geliştirilmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. EMZİRMENİN ÖNEMİ

İnsanlığın varoluşundan bu yana anne sütünün önemi yenidoğanın yaşamının devam etmesi için en vazgeçilmez besini olduğu kabul edilmiştir. Beslenme hakkı ,1924 yılından günümüze kadar yayınlanan uluslararası insan hakları belgelerinde bir hak olarak ifade edilmektedir. Bu bilgileri doğrultusunda emzirme bebeklere ve çocuklara bu hakkı sağlamaktadır. Bu nedenle yenidoğanın bakımından sorumlu olan kişinin bunu sağlaması gerekmektedir (Gültekin, 2021; Hansen ve diğ. 2018; Zenciroğlu ve diğ. 2017). Geçmiş medeniyetlere bakıldığında emzirmenin öneminin MÖ dayandığı eserlerde de görülmektedir. Kur'an-ı Kerim'de Bakara süresinin 233. ayetinde annelerin bebeklerinin iki yıl emzirmesi gerektiğini bildirmektedir. Eski Mısırlıların emzirmenin hayati önemini kayıt altına aldığı yazıtlardan Ebers Papirusu'nda (Eski Mısır MÖ 1550) bebeğin üç yaşına kadar emzirilmesi gerektiğinin önemle belirtilmektedir (Gültekin, 2021; Buldur, 2019; Şahin ve Yurtsal, 2018). Ayrıca Mısır 'da Tanrıça Isis'in oğlu Horos'u beslerken tasvir edildiği, Antik Yunanistan'da da Hera, Gaea ve Demeter gibi çocukları emzirirken tasvir edilen birçok heykel bulunması emzirmenin ne kadar önemli görüldüğünü göstermektedir (Gültekin, 2021; Şahin ve Yurtsal, 2018). Bu değerli besin üretimi boyunca anneyi ve bebeği hem zorlu hem heyecanlı bir süreç oluşturmaktadır. Bu dönem eğer hak ettiği ortam sağlanır ise anneler ve bebekler için değerli hissettiği bir süreç oluşturulacaktır. Bu sebep ile emzirme dönemi ilk kez anne olan ve bu deneyimi daha önce yaşamış anneler için çevresel faktörler dikkate alınarak hem anne hem de bebek sağlığının korunması, geliştirilmesi, psiko-sosyal açıdan çok önemli bir süreçtir.

Bebeğin gerekli mineral ve vitamin takviyeleri dışında ilk altı ay sadece anne sütü ile besleme olarak tanımlanan etkili emzirme oranları tüm dünyada düşük bulunmuştur. Anne sütünün yeterli alımı ile topluma kazandırılacak her yönden sağlıklı bir hayatın temeli olacağı ifade edilmektedir (Dönmez ve Yeyğel, 2022).

2.1.1. Emzirmenin Annelere Faydaları

Emzirmenin anneye olan faydaları yapılan araştırmalarla bildirilmektedir. İlerleyen yaşlarda emziren annelerin hayatının ilerleyen dönemlerinde over, endometrium ve meme kanserleri ile, endometriozis, diyabet, osteoporoz, kardiyovasküler hastalıklar, metabolik sendrom, romatoid artrit, alzheimer hastalığı ve multipl skleroz gibi yaşam kalitesini olumsuz

etkileyecek ciddi hastalıklara yakalanmaları emzirmeyen annelere göre daha düşük oranlarda olduğu bildirilmiştir (Victoria, 2016; Del Ciampo L.A. ve Del Ciampo, 2018; Prentice, 2022). Etkin emzirme, annenin doğum sonu dönemi, emzirme dönemi ve gelecek hayatı boyunca fiziksel ve duygusal sağlığıyla bağlantılıdır (Del Ciampo L.A. ve Del Ciampo, 2018). Literatürde, emziren ve emzirmeyen kadınlar karşılaştırıldığında, emziren kadınların daha az tıbbi bakıma gereksinim duydukları ayrıca solunum, dolaşım ve sindirim sistemi hastalıklarının emzirmeyen annelere göre daha az tekrarladığı ve duygusal olarak daha az sorun yaşadıkları bildirilmektedir (Del Ciampo L.A. ve Del Ciampo, 2018). Emzirmeye başlayan annelerin doğum sonu için riskli uterin kanama oranı çok düşük olup, enfeksiyon, doğum sonrası depresyon, stres ve kaygının daha az görüldüğü ifade edilmiştir. Ayrıca etkili emziren annenin gebelikte aldığı kiloları kontrollü bir şekilde kaybetmesine ve bebeğin dünyaya uyumunu kolaylaştıran anne bebek bağlanmasını sağlayan ve annenin özgüvenini artırarak kendini iyi hissetmesine neden olduğu bildirilmektedir. Bir diğer faydası ise ekonomik açıdan emzirme aile bütçesini etkilemeden fayda sağlamaktadır ve anne sütünün her durumda hazırda bulunması annelere büyük kolaylık sunmaktadır (Ekşioğlu, 2020).

2.1.2. Emzirmenin Bebeğe Faydaları

Bebeğin ilk altı ay sadece anne sütüyle beslendiği ve takviye vitamin dışında başka hiçbir yiyecek tüketmediği durumlar emzirmenin özel boyutu ortaya çıkmaktadır. Anne sütü, bebeklerin sağlıklı büyümesi ve gelişimi için gerekli bütün besinleri içermektedir. Doğumdan hemen sonra görülebilen hipotermi riskine karşı emmek bebeği korumaktadır. Yapılan birçok çalışmada ani bebek ölümü, çocukluk dönemi obezite, gastrointestinal, influenza, bakteriyemi, sepsis, menenjit, otitis media, üriner ve solunum yolu enfeksiyonlarından, obeziteden, alerji riskinden koruduğu bildirilmiştir (Louis-Jacques 2017; Del Ciampo L.A. ve Del Ciampo, 2018).

Tüm dünyaca çözülmeye çalışılan sorulardan biri olan morbiditenin azaltılmasında en etkili yol emzirmektir. Düşük gelirli toplumlarda emzirmenin ölüm oranını 4 ila 10 kat azalttığı konusunda çok anlamlı çalışma kanıtları bulunmaktadır (Prentice, 2022). Her durumda anne sütünün hazır olması ve direkt bebeğe verilmesi sebebiyle en temiz besin olduğu ifade edilmektedir (Ekşioğlu ve diğ., 2020; Olukman ve diğ., 2020). Ayrıca anne sütü ile beslenen bebeklerde ağız ve çene yapısına bağlı bozukluklar ile diş çürükleri görülme oranı diğer bebeklerden daha az görüldüğü bildirilmektedir. Dünyada yapılan çalışmalarda emzirme süresine bağlı olarak daha çok anne sütü alan bebeklerin emme sürelerine göre diğer bebeklerle

karşılaştırıldığında bilişsel puanları daha yüksek bulunduğu bildirilmektedir. Ayrıca bebeklerin yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde zekâ düzeylerinin, akademik başarılarının diğer bebeklere oranla daha yüksek olduğu kanıtlanmaktadır (McGowan ve Bland, 2023).

2.1.3. Emzirmenin Ekonomik ve Toplumsal Faydaları

Emzirmenin anne ve bebeklerde mümkün olan en kısa sürede başlaması anne -bebek sağlığı için faydalı olduğu kadar ekonomik faydaları oldukça önemlidir. Anne ve bebek aynı odada kalması yeni hayata uyumlanmasında başarılı sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Bu sayede emzirmenin başlaması ve devam etmesi daha etkili olması sağlanmaktadır. Buna bağlı olarak biberon kullanımı ve mama desteğine ihtiyacın azalmasıyla hastanelerin hem sağlık personelinin zamanından hem de erken taburculuğa zemin hazırlaması sayesinde masrafların azalmasına sebep olmaktadır (Ünsür ve diğ., 2014; Wolf, 2011).

İspanya’da emzirme oranlarını arttırmanın İspanyol Ulusal Sağlık Sistemi’ne ekonomik açıdan tasarrufu merak edilerek yapılan bir çalışmada diğer ülkelerde benzer çalışmalarda kullanılan yöntemleri izleyerek ulaşılan sonuçta 2014 yılında ilk altı ay emzirme oranlarındaki her puanlık artışta 5,6 milyon eurodan fazla tasarruf edilebileceği ifade edilmektedir. Emzirmeye teşvik sağlık politikalarında en etkili yatırımlardan biri olarak görülmektedir. Buna göre yaşamının ilk iki yılı emzirme oranlarındaki %10 artışın ABD’de 312 milyon ABD doları, İngiltere’de 7,8 milyon ABD doları, Brezilya’da 1,8 milyon ABD doları, Çin’de ise 30 milyon ABD dolarında tedavi maaliyetinde azalmaya sebep olduğu bildirilmiştir (Quesada ve diğ., 2020).

Ülkemizde olduğu gibi dünyada da emzirme oranları arttırılma politikası çerçevesinde ilk iki yıl emzirme oranlarının artması toplumsal açıdan hem psikolojik hem fiziksel yönden sağlıklı nesiller yetişmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

2.2. EMZİRME MOTİVASYONU

Motivasyon kelimesi türkçe güdüleme olarak çevrilmektedir. Motivasyon, insanın sebep sonuca bağlı davranışını etkileyen duygu olarak ifade edilmektedir. Örneğin sağlıklı bir yaşam için her gün düzenli yürüyüş yapması bir güdü örneğidir (Seker, 2015). Emzirmenin başlatılması ve sürdürülmesinde en önemli faktörlerden birinin motivasyon olduğu bilinmektedir (Mızrak Şahin, 2018). Emzirme hem anne hem de bebek için faydası yapılan çalışmalarda kanıtlanmaktadır. Emzirme motivasyonu emzirme başlamasında anneleri

duygusal olarak etkilemektedir. Tüm dünyada emzirme motivasyonunu etkileyen faktörler ele alınan çalışmalarda annelerin yaşadığı çevreden aldığı sosyal destek, emzirme ile ilgili danışmanlık almak, kültür, ırk emzirme durumunu etkilediği bildirilmektedir. Bangladeş'teki partner şiddetinden oluşabilecek psikososyal riskin, doğum sonrası depresyon ve çocukluk çağı cinsel istismarına maruz kalan kadınların, bu risk faktörlerini maruz kalmayanlara göre emzirme ile ilgili zorluklarla karşılaşma olasılıklarının daha düşük olduğu belirtilmektedir (Islam ve diğ., 2017; Isiguzo ve diğ., 2023). Yüksek stres ve kaygının süt salınımını etkilediği buna bağlı olarak süt yetersizliği durumu ortaya çıkmakta ve doğru emzirme tekniği uygulanmaması emzirmeyi sekteye uğratan ve motivasyonu düşüren durumlar olarak ifade etmektedir (Jalal ve diğ. 2017).

İranda sağlık merkezlerine başvuran annelerin psikolojik faktörler ile sosyal desteğin emzirme sürecine etkisi araştırılmak için yapılan çalışmada 1-6 aylık bebekleri olan 465 annelerin oluşturduğu popülasyonda toplam emzirme oranı %68,4 iken ilk ay emzirme oranı %80,7 olup altıncı ayda ise bu oran %36,6'ya düşmektedir. Annelerin doğum sonu kaygısı ile sadece anne sütü ile beslenme arasında anlamlı bir ilişki olduğu buna bağlı olarak sağlık politikalarının ve sağlık hizmeti sunucularının emzirmeye teşvikinin önemi vurgulanmaktadır (Jalal ve diğ. 2017). Diğer bir çalışmada ise günlük stresin emzirmeye etkisini araştırdıklarında sosyal desteğin ve sağlık profesyonellerinin doğum öncesi anne adayının, partnerin ve çevresindekilerin emzirme danışmanlığı yapmalarının bu süreci olumlu etkileyeceği bildirilmektedir (Isiguzo ve diğ. 2023).

Ülkemizde yapılan çalışmada ise annelerin öz-belirleme kuramına dayalı olarak emzirme motivasyonunun emzirmeyi sürdürmesindeki etki araştırıldığında doğum öncesinde anne adayının kendi motivasyonu ile ilgili eğitim ve görüşmeler yapılarak ölçeklerle değerlendirilerek desteklenmeli ve doğum sonrası takip edilerek emzirmenin devam etmesi önerilmektedir (Mızrak Şahin, 2018).

2.2.1. Primipar Kadınlarda Emzirme Motivasyonu

Gebelik, doğum ve doğum sonrası dönem kadınlar rol karmaşasına girdikleri geçiş dönemi olarak ifade edilmektedir (Brassel ve diğ. 2019). Emzirme döneminde ise geçiş sürecinde kadınların fiziksel ve psikososyal açıdan daha fazla desteğe gereksinim duymaktadırlar. Anneliğe alışma sürecinde bu gereksinimler karşılandığı takdirde emzirme sürecinin anne ve bebek arasında spiritüel etkileşim aracı olduğu vurgulanmaktadır (Akdemir ve diğ. 2023). Emzirmeyi etkileyen faktörler arasında bir çok faktör bulunmaktadır. Bunlar

anneniy ruhsal olarak olumsuz etkileyerek süt üretimini de sekteye uğratabildiği çalışmalarda belirtilmektedir (Brassel ve diğ. 2020; Aydemir ve diğ. 2023). Emzirme sürecinde annenin gelecek kaygısı, sosyal destek eksikliği gibi olumsuz duygulara sahip olması ile stres yaşaması annenin bebeğiyle bilinçli şekilde bağ kurmasını engellemektedir. Son yıllarda çalışılan bilinçli farkındalık uygulaması ile emzirmek ,o anda kalmak bebeği ile güçlü bağ kurmasını sağlamaktadır (Fernandes ve diğ.2021; Aydemir ve diğ., 2023).

Yapılan bir çalışmada ile ilk kez doğum yapan 140 kadının emzirme davranışlarını analiz etmek için yapılmıştır.çalışmaya katılan kadınların %58'i en az ilk altı ay emzirmiş,%20 'si altıncı aya kadar emzirmeyi bıraktıkları belirtilmektedir.Emzirmeyi bırakmanın en belirgin nedenleri yetersiz süt üretimi ve bebeklerin gerekli kiloları almadığı olarak ifade edilmektedir.Doğum ncesi bilgilendirilmenin ve doğum sonrası ebelik bakımı alan annelerin emzirmeye daha uzun devam ettiği vurgulanmaktadır (Oberfichtner ve diğ. 2023). Nijerya'nın Güneyinde bulunan Enugu Eyalentide yapılan belirlenmiş sağlık kuruluşlarında üçüncü trimesterde olan 201 ilk kez doğum yapacak kadınların ile yapılan çalışmada emzirmeyi eyleme dönüştürme bilgisi ve sadece anne sütü ile beslenme ile ilgili hedefleri hakkında bilgi toplamak için araştırmacının geliştirdiği anket yolu ile veriler toplanmıştır.çalışmada demografik durum açısından benzer özelliklere sahip oldukları belirtilen primipar annelerin emzirme bilgi ve hedefleri yetersiz bulunduğu ve gebelerle temas halinde olan sağlık çalışanlarının gerekli bilgilendirilme yapmalarını ve sadece anne sütü alımının faydaları sürekli oarak yazılı ve uygulamalı şekilde sürdürülmesi önerilmektedir(Ihudiebube-Splendor ve diğ. 2019).

inde yapılan çalışmada ilk kez doğum yapan 206 kadının sadece anne sütü ile beslenmeye ilişkin 'bilgi-motivasyon-davranışsal beceriler' modeli ile doğumdan önce ve doğumdan sonra birinci gün ve üç - dördüncü gün ile kırkikinci gün bu modelde yer alan; emzirme öz yeterlilik leği,emzirme bilgi anketi ve emzirme davranış anketi kullanarak doğum öncesinde ve sonrasında uygulanarak bu ölçek ve anket puanları anlamlı şekilde yükselmekte olduğu ve bu modelin sadece anne sütü alımını teşvikte olumlu etkisi olduğu bildirilmektedir (Chu ve diğ. 2019).

Başka bir çalışmada emzirmeye başalama ve sürdürülmesinde doğum sayısı ile sosyodemografik özellikleri ile ilişkisi olduğu düşünülerek yapılan araştırmada 20694 katılımcının % 40 ilk kez anne olup emziremeye başlama oranları birden fazla doğum yapan annelere oranla daha yüksek fakat emzirme süresi ortalamaları daha düşük bulunduğu belirtilip primipar annelerin sosyodemografik durumuna ve sağlık çalışanından aldığı bilgilere göre

emzirmeye başlamada multiparlara göre eğilimin fazla olduğu bildirilmektedir (Buckman ve diğ. 2020).

2.2.2. Emzirme Motivasyonunda Babaların Etkisi

Yıllar boyunca DSÖ, UNICEF gibi kuruluşlar emzirmenin önemi, süresi ile ilgili hedefler belirleyerek ve araştırmalar yaparak çok güçlü sonuçlar sunmalarına rağmen emzirme oranı istenilen düzeye çıkmamaktadır. Bunun sebebi araştırılmaya başlandığında emzirme motivasyonunu etkileyen faktörler ortaya çıkmaktadır. Özellikle sosyal destek, emzirmeyi etkileyen en önemli motivasyon kaynağı olduğu araştırmalarda vurgulanmaktadır. Bu durum ile ilgili literatüre bakıldığında annelerin emzirmeye başlamasında ve emzirmeye önerilen sürece devam etmesinde yakın çevre desteği özellikle eş desteği olduğu ifade edilmektedir (Gözükara, 2014). Çalışma sonuçlarına bakılarak emzirme süreci bir ekip çalışması olarak benimsediğinde, anne emzirmede yaşayacağı herhangi bir sorunda destek alacağını bilmesi emzirme sürecine olumlu yönde etkileyeceği vurgulanmaktadır (Rempel, 2017). Babanın emzirme sürecinde görevleri zaman içinde gelişerek eşleri ile süreci değerlendirme yaparak ayrıca paylaşılan ev sorumlulukları ile anneye dinlenme vakti tanınarak emzirmeye devam etmelerini sağladıkları bildirilmektedir (Leng, 2019; Zeng ve diğ. 2024). Çin ve ABD 'de yapılan çalışmalarda babalar bazen emzirme sürecine aktif olarak katılmak istediklerini ifade etselerde eşlerinin emzirmesinde destekçi olmak için hazırlıksız hissettikleri ve bebeklerinin bakımından dışlanma hissine sahip oldukları bildirilmektedir (Johnston JT., 2018; Zeng ve diğ. 2024). Buna bağlı olarak doğum öncesi dönemde babalarında anne sütü önemini ve emzirme eğitimi almalarının emzirme sürecini olumlu yönde etkilediği vurgulanmaktadır.

Babaların emzirme desteği ile ilgili Dünya Sağlık Örgütünün belirlediği; 'Ebeveynleri Güçlendirin, Emzirmeyi Sağlayın' (WHO,2019); 'Emzirmeyi Koruyun: Paylaşılan Bir Sorumluluk' (WHO, 2021) ve ' Açığı kapatmak: Herkes için emzirme desteği '(WHO,2024) emzirme haftası temalarında görüldüğü üzere son yılların Dünya Emzirme Haftası'nın temalarıyla emzirme desteğinin gerekliliğine odaklanıldığı görülmektedir (Zeng ve diğ. 2024). Daha önce emzirme deneyimi olan annelerin ilk kez bu deneyimi yaşayacak annelere oranla emzirmeye başlamada düşük orana sahip olduğunu ifade etmektedirler. Bu durumda ilk kez emziren annelere gereken destek sağlandığında emzirmenin devamı için büyük önem taşıdığı anlaşılmaktadır (Buckman ve diğ. 2020).

Hem dünyada hem ülkemizde yapılan çalışmalarda emzirme sürecine dahil olarak eşlerini desteklemelerinin annelerin etkili emzirmesine ve motivasyonunu artırdığı

bildirilmektedir. Ayrıca eşleri tarafından pozitif yönde desteklenen annelerin bebeklerini emzirme süreleri artmakta olup babaların da kendini dışlanmış hissetmemesini sağladığı bildirilmektedir (Winingsih ve diğ. 2021; Zeng ve diğ. 2024).

2.3. BABALARIN EMZİRME İLE İLGİLİ TUTUMLARI VE EBELERİN ROLLERİ

Babaların emzirme sürecindeki katılımları ve rollerinde tutumları yer aldığı bildirilmektedir. Çünkü insanların davranışının kaynağında tutum yer aldığı belirtilmektedir. Bu yüzden babaların tutumları, anelerin emzirme motivasyonu ve emzirme süreci açısından büyük önem taşımaktadır. Babaların bebeğin beslenmesindeki seçimleri, babanın tutumları ile bağlantılı olmasına rağmen annenin emzirme ile ilgili tutumlarını etkilediği vurgulanmaktadır (Gebremariam ve diğ. 2021; Gültekin, 2021). Ayrıca babaların emzirme ile ilgili tutumlarının; annelerin emzirmeye başlamasında ve emzirmeye devam etme sürecinde gösterdiği kararlılıkta etkisinin büyük olduğu bildirilmektedir (Gözükara, 2014; Gültekin, 2021). Geçmişte emzirmenin kadının fiziksel özelliklerini bozacağını düşünen babaların emzirme ile ilgili tutumları annenin motivasyonunu olumsuz etkilediği literatürde bildirilmektedir (Gültekin, 2021). Bu nedenle emzirmenin özendirilmesi ve desteklenmesi ve hem anneye hem bebeğe olan faydaları dikkate alınarak emzirme oranları artırılması için tüm sağlık profesyonellerine önemli bir rol düşmektedir. Özellikle ebelere büyük sorumluluk düşmekte olup kadına ve çevresine eğitilmesi amacıyla ulaşmada en aktif rol oynamaktadır.

Ebelerin, sağlık danışmanlığını aile ve toplum içinde vermesi gerekmektedir (International Confederation of Midwives [ICM], 2021a). Yapılan birçok çalışmada babaların emzirme sürecine katılmak istedikleri fakat onlara yöneltilen herhangi bir soru olmadığı ve bu süreçte dışlanmış hissettikleri belirlenmiştir (Huusko ve diğ., 2018). Gebelik, doğum ve doğum sonu tüm dönemde babaların yeterli eğitim ve danışmanlık hizmeti alması, eşleri ile birlikte değerlendirilmesi gerektiği bildirilmektedir (Özkan ve Hotun Şahin, 2023).

Asya’da yapılan çalışmada, babaların emzirme bilgilerini, tutumunu ve Asya bağlamındaki katılımının geçmişe oran ile arttığını bildirilmiştir. Özellikle perinatal dönemdeki sağlık çalışanlarının, babaları emzirme eğitimine dahil ederek onların geliştirilmesinde en önemli noktada bulundukları vurgulanmıştır başka bir (Pereira ve diğ. 2024). Yunanistan’da yapılan başka bir çalışmada, doğum öncesi eğitim alan babaların annelerin emzirmeye motivasyonunu artırırken fetüse bağlanmayı da artırdığı bildirilmiştir (Dagla ve diğ. 2023).

İran’da yapılan diğ er bir çalışmada ise, babaların emzirme eğitimi alanlar ve almayanlar olarak iki gruba ayrılarak dört ay sonra bu gruplar karşılaştırarak eğitimin etkinliği değerlendirilmiştir. İlk grubunun babaları iki oturum olacak şekilde haftada bir 40 dakika babalar ve anneler bireysel yüz yüze eğitim ve danışmanlık verilerek eğitim alırken, ikinci grupta sadece anneler eğitim programına alındı babalara herhangi bir girişim uygulanmadı ve dört ay sonunda ilk grupta emzirmenin iyileşerek devam ettiği ikinci grupta emzirmedi herhangi bir iyileşme görülmediği bildirilmiştir (Panahi ve diğ. 2022). Literatürde babalara verilen eğitimin emzirme sürecini etkilediği görülmekte olup bu süreçte ebelerin emzirme eğitim ve danışmanlık süreçlerine babaları dahil etmesi emzirme süresine ve annelerin motivasyonunda artış sağlanılabileceği g r lmektedir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE TİPİ

Bu çalışmanın amacı, babaların emzirme ile ilgili tutumlarının, primipar annelerin emzirme motivasyonuna etkisini belirlemektir. Bu araştırma ilişki arayıcı tanımlayıcı tasarımda yürütülmüştür.

3.1.1. Araştırma Sorusu

Babaların emzirme ile ilgili tutumları, primipar annelerin emzirme motivasyonunu etkiler mi?

3.1.1.1. Alt Araştırma Soruları

- 1) Primipar annelerin emzirme motivasyon düzeyi nasıldır?
- 2) Babaların emzirmeye yönelik tutum düzeyleri nasıldır?
- 3) Baba tutumları ile annenin emzirme motivasyonu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 4) Babaların demografik özellikleri (yaş, eğitim durumu, çalışıp çalışmama durumu vb.) emzirme tutumlarını etkiler mi?
- 5) Annelerin demografik özellikleri (yaş, eğitim durumu, gebelik planlaması vb.) emzirme motivasyonunu etkiler mi?
- 6) Baba desteği alan annelerin emzirme motivasyonu, destek almayanlara göre daha yüksek midir?
- 7) Babaların emzirme sürecine katılım düzeyi (bilgi edinme, destek sağlama) annelerin emzirme sürecini nasıl etkiler?

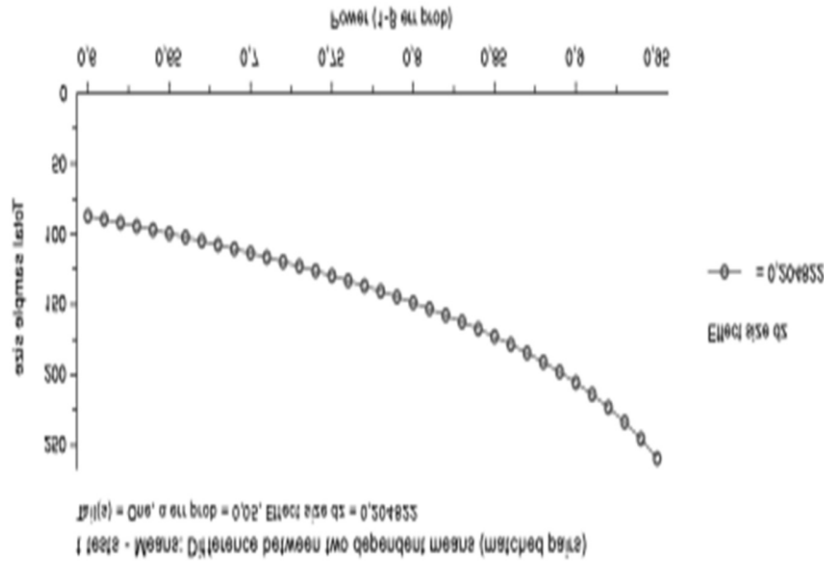
3.2. ARAŞTIRMANIN YERİ VE ZAMANI

Bu araştırma, Zeynep Kâmil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 01 Eylül 2024-01 Şubat 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma doğum sonu servisinde yapıldı. Hastanemizde doğumhane birimde 11 tanesi TDL Odası olmak üzere, toplamda 15 travay odası mevcuttur. Kadın hastalıkları kliniklerinde toplam 172 hasta yatağı vardır. Zeynep Kâmil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi'nin Doğum ve Kadın

Hastalıkları alanında otuz üç hekim, doğum sonu servisinde üç hemşire ve on bir ebe çalışmaktadır. Ayrıca katta bebek odası bulunmakta ve laktasyon ekibi mevcuttur. Serviste üç yataklı post operasyon odası olmak üzere toplamda yaklaşık 40 yatak bulunmaktadır. Herhangi bir risk yoksa sezaryen sonrası annenin servise transferi bir saat içinde gerçekleşmektedir. Bebek dostu ve anne dostu hastanede emzirme süreci ebeler, hemşireler ve laktasyon ekibi ile birlikte hastanede çalışan tüm personellerle desteklenmekte ve mümkün olan en kısa sürede emzirme serviste başlatılmaktadır. Serviste tüm annelere hastanenin laktasyon ekibi ebe ve hemşireler tarafından emzirme eğitimi verilmektedir.

3.3. ARAŞTIRMANIN EVREN ve ÖRNEKLEMİ

Bu çalışma Zeynep Kâmil Hastanesinde 01 Eylül 2024-01 Şubat 2025 tarihleri arasında primipar anneler ve babalar ile doğum sonu servisinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklem hesaplanması için G power 3.1 programı kullanılmıştır (Şekil 3.1).

Şekil 3.1: Çalışma Örnekleminin Hesaplanması

Analysis: A priori: Compute required sample size

Input: Tail(s) = One

Effect size dz = 0,204822

α err prob = 0,05

Power (1- β err prob) = 0,95

Output: Noncentrality parameter $\delta = 3,3026555$

Critical t = 1,6507581

Df = 259

Total sample size = 260

Actual power = 0,9504423

Örneklem hesabında Bekiroğlu (2024) çalışmasından babaların desteğine göre hesaplanan emzirme motivasyon puanları kullanılarak yapılan hesaplamada etki büyüklüğü 0,205 bulunmuştur. Buna göre $\alpha=0,05$ hata payı ve %95 güç ile 260 primipar anne ve baba ile çalışmanın yeterli olacağı belirlenmiştir.

3.4. ARAŞTIRMANIN DAHİL ETME ve DIŞLAMA KRİTERLERİ

Dahil etme kriterleri:

- Herhangi bir psikiyatrik tanısı olmayan
- İlk kez baba olan
- Primipar anneler
- Vajinal doğum yapmış olan
- Katılmaya gönüllü olan anne ve babalar,
- Türkçe konuşup, anlayabilen bireyler

Dışlama kriterleri:

- Riskli doğum yapan anneler

3.5. ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNLERİ

Bu araştırma, Zeynep Kâmil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Etik Kurulu tarafından 26.09.2024 tarihinde etik yönden uygun bulunmuştur (EK3.1). Bu araştırmanın Zeynep Kâmil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde gerçekleştirilebilmesi için İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Bilimsel Araştırmalar İkinci/Üçüncü Basamak Sağlık Hizmetleri Alanları Birimi'ne başvurularak gerekli izinler alınmıştır (EK 3.2).

3.6. VERİ TOPLAMA YÖTEMLERİ

Bu araştırma verileri araştırmacı tarafından oluşturulan Annelerin Kişisel Bilgi Formu (Ek 2.1.), Babaların Kişisel Bilgi Formu (Ek 2.2.), Gönüllü Onam Formu (Ek 2.3.) Babaların Emzirme Tutumu ve Katılımı Ölçeği (Ek 2.4.1), Primipar Emzirme Motivasyonu Ölçeği (Ek 2.4.2) kullanılarak toplanmıştır. Veriler, yüz yüze görüşme ve gözlem yöntemi ile araştırmacı tarafından alınarak elde edilmiştir. Babaların emzirmeye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla 'Emzirmeye İlişkin Baba Tutum Ölçeği' kullanılmıştır. Bu ölçek, bağımsız değişken olarak değerlendirilmiştir. Annelerin emzirme motivasyonlarını ölçmek için 'Emzirme Motivasyon Ölçeği' kullanılmıştır. Öçekten elde edilen toplam puan ve alt boyutlar (emzirmeye verilen değer, öz-yeterlilik, ebe desteği algısı) bağımlı değişken olarak ele alınmıştır.

3.6.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından literatür çalışmaları doğrultusunda annelere ve babalara olmak üzere üç ayrı form oluşturulmuştur. Formlar, primipar annelerin sosyodemografik (yaş, eğitim ve çalışma durumu), sosyoekonomik, obstetrik ve eş desteği (gebeliğin planlama ve gebelikte, doğum anında ve ilk emzirmede eşlerin desteklerinin önemlerinin puanlandığı), emzirme ile ilgili bulaş alma durumu gibi özelliklerinin bulunduğu 14 sorudan oluşmaktadır (Gözükara, 2014; Bekmezci, 2023). Babaların sosyodemografik (yaş, eğitim ve çalışma durumu), sosyoekonomik özellikleri, bebeğin cinsiyetinin önemine eşlerini destekleri ve emzirme ile ilgili bulaşlendırme yapıldığı ile ilgili 8 sorudan oluşmaktadır (Rempel LA ve Rempel JK, 2011; Taşpınar ve Yılmaz, 2017)

3.6.2. Gönüllü Onam Formu

Bu araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olup, katılımcılardan "Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu"nu imzalamaları istenmiştir (EK 2.3).

3.6.3. Babaların Emzirme Tutumu ve Katılımı Ölçeği

Abu-Abbas ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, babaların emzirmeye yönelik tutumlarını ve bu sürece ne düzeyde katıldıklarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. İki alt öçekten oluşan bu araç; Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumları (BET) ve Babaların Emzirme Sürecine Katılımı (BEK) olmak üzere toplamda 28 maddeden meydana gelmektedir. Her iki alt öçekte de 14'er madde bulunmaktadır. Öçekte yer alan ifadeler, 1 =

Kesinlikle katılmıyorum ile 5 = Kesinlikle katılıyorum arasında derecelendirilen beşli Likert tipi bir ölçekle yanıtlanmaktadır. BET alt ölçeğinde elde edilebilecek toplam puan 14 ile 70 arasında değişmekte olup, kesim noktası 58 olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda 58 ve üzeri puanlar pozitif tutum, 58'in altındaki puanlar ise negatif tutum olarak sınıflandırılmaktadır. BEK alt ölçeği için de aynı puan aralığı ve kesim noktası geçerlidir; 58 ve üzeri puanlar iyi katılımı, 58'in altı ise zayıf katılımı ifade etmektedir.

BET alt ölçeği ayrıca Bilişsel, Deneyim, Duygusal ve Toplumsal yapı olmak üzere dört alt boyuttan oluşmakta; bu alt boyutların iç tutarlılık katsayıları sırasıyla 0,816, 0,784, 0,768 ve 0,758 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada yapılan güvenirlik analizine göre ise; BETKÖ'nün genel Cronbach- α değeri 0,838 olarak tespit edilmiştir. Alt boyutlara ait katsayılar ise; Bilişsel: 0,701, Deneyim: 0,538, Duygusal: 0,793 ve Toplumsal yapı: 0,591 olarak hesaplanmıştır.

3.5.4. Primipar Emzirme Motivasyon Ölçeği

Stockdale ve arkadaşları (2013) tarafından geliştirilen Primipar Emzirme Motivasyon Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları Akçay ve Bal (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ölçek, yedili Likert tipi bir ölçektir ve toplamda 29 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, dört ana alt boyuttan meydana gelmektedir ve her madde 1-7 arasında puanlanmaktadır.

Alt boyutlar şu şekildedir:

- Emzirmeye Verilen Değer: 1, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 15, 20, 24, 25, 28. Bu alt boyutun puan aralığı 13-91 arasında değişmektedir.
- Öz Etkililik: 9, 16, 17, 18, 19, 26, 29 maddeleri arasında yer alır ve bu alt boyutun puan aralığı 7-49'dur.
- Algılanan Ebe Desteği: 21, 22, 23, 27 maddeleri ile ölçülen bu boyutun puan aralığı 4-28'dir. Bu çalışmada yalnızca diğer alt boyutlar değerlendirilmiştir, algılanan ebe desteği alt boyutu yer almamaktadır.
- Başarı Beklentisi: 3, 5, 7, 11, 13 maddeleri ile ölçülmekte olup, bu alt boyutun puan aralığı 5-35'tir.

Ölçek, her bir alt boyuttan alınan puanlar toplanarak değerlendirilir. Alt boyuttaki puan arttıkça, o alt boyuta ilişkin özellikler ve motivasyon düzeyi artmaktadır.

Akçay ve Bal'ın (2020) yaptığı Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışmasında, alt boyutların Cronbach alfa katsayıları şu şekilde bulunmuştur:

- Emzirmeye Verilen Değer: 0,884

- Öz Etkililik: 0,825
- Algılanan Ebe Desteği: 0,686
- Başarı Beklentisi: 0,873

Bu çalışmada ise kullanılan alt boyutlar için Cronbach alfa katsayıları şu şekilde hesaplanmıştır:

- Öz Etkililik: 0,871
- Emzirmeye Verilen Değer: 0,881
- Ebe Desteği: 0,904
- Başarı Beklentisi: 0,784

3. 7. VERİLERİN DEĞERLENDİRMESİ

Araştırmada elde edilen veriler, IBM SPSS for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel metotlar (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) uygulanmıştır.

Yapılan testlerin güvenilirliğini sağlamak amacıyla, ölçümlerin güvenilirliği Cronbach Alpha katsayısı ile incelenmiştir. Ayrıca, ölçüm araçlarının normallikleri çarpıklık ve basıklık değerleri ile değerlendirilmiştir. Normal dağılım gösteren gruplarda, bağımsız iki grup arasındaki farklar için bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla bağımsız grup arasındaki farklar için ise F testi kullanılmıştır. Normal dağılım göstermeyen verilerde ise, iki grup arasındaki farklar için Mann-Whitney U testi, ikiden fazla grup arasındaki farklar için ise Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır. İleri analizler için, verilerin parametrik ya da non-parametrik testler ile analiz edilip edilmeyeceğine karar verilmeden önce, dağılımın normallliğini test etmek amacıyla çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenmiştir. Çarpıklık ve basıklık katsayılarının $\pm 2,0$ aralığında olması durumunda veriler normal dağılım göstermektedir (George ve Mallery, 2010). Veriler arasındaki ilişkiler ise Pearson veya Spearman korelasyon testleri ile analiz edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık için $p < 0,05$ değeri sınır kabul edilmiştir.

4. BULGULAR

Tablo 4.1:Katılımcı Babaların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Özellikler		Sayı	Yüzde
Yaş	<= 25,00	24	18,0
	26,00- 35,00	94	70,7
	36,00+	15	11,3
Eğitim durumu	İlkokul	4	3,0
	Ortaokul	24	18,0
	Lise	51	38,3
	Lisans	47	35,3
	Yüksek lisans	7	5,3
Çalışma durumu	Çalışıyor	127	95,5
	Çalışmıyor	6	4,5
Gelir durumu	Gelir giderden düşük	24	18,0
	Gelir gidere denk	86	64,7
	Gelir giderden yüksek	23	17,3
Eşinize gebelik boyunca ev işlerinde yardımcı oldunuz mu?	Evet	112	84,2
	Hayır	21	15,8
Emzirme ile ilgili bilginiz var mı?	Evet	54	40,6
	Hayır	79	59,4
Bilgi alınan kaynaklar (n=54)	Aile (Anne, baba, eş, kardeşler)	8	14,81
	Sağlık Profesyonelleri (Ebeler, hastane, eş-hemşire)	13	24,07
	Eğitim & Araştırma (Okul, gebelik eğitimi, araştırma, okuyarak, int./kitap, int./makale)	19	35,19
	Çevre (Arkadaşlar, sosyal medya, çevre)	6	11,11
	İnternet (Genel olarak internet, makale, sosyal medya)	8	14,81
Bebğin cinsiyeti sizin için önemli mi?	Evet	2	1,5
	Hayır	131	98,5

Tablo 4.1’de çalışmaya katılan babaların özelliklerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Çalışmaya katılan babaların 18-53 yaş arasında olduğu ve yaş dağılımı incelendiğinde, çoğunluğun (%70,7) 26-35 yaş aralığında olduğu ortalama $29,98 \pm 3,31$ yaş olduğu belirlendi. Eğitim durumuna göre değerlendirildiğinde, babaların %3’ü ilkokul düzeyinde eğitim almışken, %38,7’ü lise, %35,3’ü lisans düzeyinde eğitim aldığı büyük bir çoğunluğunun (%95,5) çalıştığı, %64,7’sinin gelirinin giderine denk olduğu belirlendi. Gebelik sürecinde eşlerine ev işlerinde yardımcı olanların oranı %84,2, emzirme ile ilgili bilgi sahibi olma oranı %40,6, emzirme hakkında bilgi alan babaların en fazla başvurduğu kaynaklar %35,19 ile eğitim ve araştırma (okul, gebelik eğitimi, araştırma, kitap, makale vb.) ile bilgi aldığı, %24,07’si sağlık profesyonellerinden bilgi alırken, aileden ve internetten bilgi alanların oranı %14,81 olarak bulundu. Çalışmaya katılan babaların %98,5’inin bebeğin cinsiyetinin önemli olup olmadığına dair soruya "hayır" yanıtını verdiği belirlendi.

Tablo 4.2: Katılımcı Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumları Ölçeği (BET) Ortalama Puanlarının Dağılımı

	Min.	Max	$\bar{X}$	SS
BET	26,00	70,00	56,95	8,03
Bilişsel	8,00	25,00	20,68	3,08
Deneyim	5,00	15,00	12,24	2,22
Duygusal	3,00	15,00	13,09	2,32
Toplumsal Yapı	3,00	15,00	10,93	2,72

Min, Minimum; Max, Maksimum; $\bar{X}$, Ortalama; SS, standart sapma

Çalışmaya katılan babaların BET ortalama puanı $56,95 \pm 8,03$ olarak bulundu ve ölçeğin kesim noktası 58’den düşük olduğu için babaların genel olarak emzirmeye yönelik negatif bir tutum sergilediği belirlendi. Bilişsel Boyut: Babaların emzirme hakkındaki bilgi ve inançlarını ölçer ve bu boyutta puanlar 8 ile 25 arasında değişmekte ve babaların bilişsel boyut ortalama puanı $20,68 \pm 3,08$ olarak hesaplandı. Deneyim Boyutu: Babaların emzirme sürecindeki doğrudan veya dolaylı deneyimlerini yansıtır ve bu boyutta puanlar 5 ile 15 arasında değişmektedir. Bu boyut için babaların ortalama puanı $12,24 \pm 2,22$ olduğu belirlendi. Duygusal Boyut: Babaların emzirmeye yönelik hislerini ve duygusal tepkilerini içerir ve bu boyutta puanlar 3 ile 15 arasında değişmekte ve babaların bu boyuttan aldıkları ortalama puan $13,09 \pm 2,32$ olarak hesaplandı. Toplumsal Yapı Boyutu: Emzirmenin sosyal ve kültürel boyutunu değerlendirir ve bu alt boyutta puanlar 3 ile 15 arasında değişmekte ve babaların bu

boyuttan aldıkları ortalama puan $10,93 \pm 2,72$ olarak belirlendi. Babaların emzirmeye yönelik tutumlarının genel olarak olumsuz olduğu görülmektedir (Tablo 4.2).

Tablo 4.3'te çalışmaya katılan babaların sosyodemografik özelliklerine göre emzirmeye ilişkin tutum puanlarının karşılaştırılmasına yer verilmiştir. Babaların yaş gruplarına göre emzirmeye ilişkin tutum puanları incelendiğinde, BET toplam puanlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F = 1,118$, $p = 0,330$). Aynı şekilde, bilişsel ($F = 1,186$, $p = 0,309$), deneyim ($F = 2,204$, $p = 0,114$), duygusal ($KW = 0,108$, $p = 0,947$) ve toplumsal yapı ($F = 1,183$, $p = 0,310$) alt boyutları açısından da yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Bu bulgular, yaş değişkeninin babaların emzirmeye ilişkin tutumları üzerinde belirleyici bir etkisi olmadığını göstermektedir. Eğitim düzeyine göre yapılan değerlendirmede, BET toplam puanlarının gruplar arasında anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($F = 6,402$, $p = 0,000$). Post-hoc analiz sonuçlarına göre, lisans mezunu babaların puanları ilkokul-ortaokul ve lise mezunlarına kıyasla anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur ($3 > 1,2$). Bilişsel alt boyut açısından eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($F = 4,163$, $p = 0,007$) ve lisans mezunları, ilkokul-ortaokul mezunlarına kıyasla daha yüksek puan almıştır ($3 > 1$). Deneyim alt boyutunda anlamlı bir fark saptanmamıştır ($F = 0,716$, $p = 0,544$). Duygusal alt boyut açısından ise gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($KW = 9,228$, $p = 0,026$) ve lisans mezunlarının puanlarının ilkokul-ortaokul ve lise mezunlarına göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($3 > 1,2$). Toplumsal yapı alt boyutunda da eğitim grupları arasında anlamlı farklılık bulunmuş ($F = 11,818$, $p = 0,000$), lisans mezunlarının puanları, ilkokul-ortaokul ve lise mezunlarına kıyasla daha yüksek çıkmıştır ($3 > 1,2$). Bu sonuçlar, eğitim düzeyinin özellikle bilişsel, duygusal ve toplumsal yapı boyutlarında etkili olduğunu göstermektedir.

Çalışma durumu açısından yapılan analizde, BET toplam puanlarında anlamlı bir fark bulunmuştur ($t = 2,475$, $p = 0,015$). Çalışan babaların puanları, çalışmayan babalara göre daha yüksek bulunmuştur. Bilişsel alt boyutta çalışma durumuna bağlı olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($t = 0,419$, $p = 0,676$). Ancak deneyim alt boyutunda çalışan babalar anlamlı şekilde daha yüksek puan almıştır ($t = 3,846$, $p = 0,000$). Duygusal alt boyutta ise anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($z = -0,846$, $p = 0,403$). Toplumsal yapı alt boyutunda çalışan babaların puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($t = 2,443$, $p = 0,016$). Bu bulgular, çalışma durumunun genel tutumlar üzerinde etkili olduğunu ve çalışan babaların emzirmeye daha olumlu yaklaştığını göstermektedir.

Tablo 4.3: Katılımcı Babaların Sosyodemografik Özelliklerine Göre BET Puanlarının Karşılaştırılması

Özellikler		BET	Bilişsel	Deneyim	Duygusal	Toplumsal Yapı
		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
Yaş	≤ 25	55,00 $\pm$ 8,77	19,83 $\pm$ 3,27	11,42 $\pm$ 2,45	13,00 $\pm$ 2,36	10,75 $\pm$ 2,38
	26 - 35	57,60 $\pm$ 8,12	20,91 $\pm$ 3,10	12,47 $\pm$ 2,13	13,09 $\pm$ 2,39	11,13 $\pm$ 2,80
	36 ve üzeri	56,00 $\pm$ 5,78	20,6 $\pm$ 2,59	12,13 $\pm$ 2,20	13,27 $\pm$ 1,87	10,00 $\pm$ 2,65
Test değeri		1,118 ^F	1,186 ^F	2,204 ^F	0,108 ^{KW}	1,183 ^F
p değeri		0,33	0,309	0,114	0,947	0,31
Eğitim durumu	İlköğretim	52,75 $\pm$ 8,64	19,43 $\pm$ 3,41	11,86 $\pm$ 2,30	12,18 $\pm$ 3,03	9,29 $\pm$ 2,03
	Lise	55,92 $\pm$ 7,27	20,29 $\pm$ 3,04	12,24 $\pm$ 2,09	12,82 $\pm$ 2,32	10,57 $\pm$ 2,48
	Lisans	60,34 $\pm$ 6,65	21,62 $\pm$ 2,75	12,55 $\pm$ 2,19	13,83 $\pm$ 1,62	12,34 $\pm$ 2,28
	Yüksek lisans	58,43 $\pm$ 10,89	22,29 $\pm$ 1,80	11,71 $\pm$ 3,04	13,71 $\pm$ 1,6	10,71 $\pm$ 4,82
Test değeri		6,402 ^F	4,163 ^F	0,716 ^F	9,228 ^{KW}	11,818 ^F
p değeri		0,000*	0,007*	0,544	0,026*	0,000*
Post-hoc (Tukey testi)		3>1,2	3>1		3>1,2	3>1,2
Çalışma Durumu	Çalışıyor	57,31 $\pm$ 7,88	20,71 $\pm$ 3,11	12,39 $\pm$ 2,11	13,16 $\pm$ 2,22	11,06 $\pm$ 2,66
	Çalışmıyor	49,17 $\pm$ 7,96	20,17 $\pm$ 2,71	9,00 $\pm$ 2,10	11,67 $\pm$ 3,83	8,33 $\pm$ 2,88
Test değeri		2,475 ^t	0,419 ^t	3,846 ^t	-0,846 ^z	2,443 ^t
p değeri		0,015*	0,676	0,000*	0,403	0,016*
Gelir Durumu	Düşük	52,04 $\pm$ 9,14	19,38 $\pm$ 2,96	11,92 $\pm$ 2,04	11,54 $\pm$ 3,31	9,21 $\pm$ 2,38
	Orta	56,34 $\pm$ 6,73	20,41 $\pm$ 3,00	12,08 $\pm$ 2,27	13,13 $\pm$ 1,94	10,72 $\pm$ 2,46
	Yüksek	64,35 $\pm$ 6,29	23,09 $\pm$ 2,23	13,17 $\pm$ 2,04	14,57 $\pm$ 1,16	13,52 $\pm$ 2,15
Test değeri		18,283 ^F	10,924 ^F	2,570 ^F	20,640 ^{KW}	20,014 ^F
p değeri		0,000*	0,000*	0,08	0,000*	0,000*
Post-hoc (Tukey testi)		3>1,2; 2>1	3>1,2		3>1,2	3>1,2; 2>1

*p<0,05; t: bağımsız örneklem t testi; F=Tek yönlü varyans analizi; Z: Mann Whitney U z değeri; KW: Kruskal Wallis H test

Gelir düzeyi ile emzirmeye ilişkin tutum puanları arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($F= 18,283$, $p = 0,000$). Yapılan post-hoc analiz sonucunda, gelir düzeyi giderlerinden yüksek olan babaların puanlarının, gelir düzeyi düşük ve gelir-gider dengesi olan babalara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($3> 1,2$; $2> 1$). Bilişsel alt boyutta da gelir grupları arasında anlamlı farklılık bulunmuş ($F= 10,924$, $p = 0,000$), yüksek gelir grubundaki babaların puanlarının diğer gruplara göre daha yüksek olduğu görülmüştür ($3>1,2$). Deneyim alt boyutunda anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($F= 2,570$, $p = 0,080$). Duygusal alt boyutta gelir durumuna bağlı olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiş ($KW= 20,640$, $p= 0,000$) ve yüksek gelir grubundaki babaların puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür ($3>1,2$). Toplumsal yapı alt boyutunda da gelir düzeyine göre anlamlı fark bulunmuş ($F=20,014$, $p=0,000$), yüksek gelir grubundaki babaların puanlarının diğer gruplardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($3>1,2$; $2>1$). Bu bulgular, gelir düzeyinin özellikle bilişsel, duygusal ve toplumsal yapı boyutlarında belirleyici bir faktör olduğunu göstermektedir (Tablo 4.3).

Tablo 4.4'te çalışmaya katılan babaların eş desteği ve emzirme bilgisi özelliklerine göre emzirmeye ilişkin tutumlarına ait puan dağılımları verilmiştir. Eşlerine gebelik süresince ev işlerinde yardımcı olan babaların BET toplam puanlarının, yardımcı olmayan babalara göre anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır ($t=4,172$, $p=0,000$). Bilişsel ($t=3,136$, $p=0,002$), deneyim ($t=2,292$, $p=0,024$), duygusal ($z=-4,089$, $p=0,000$) ve toplumsal yapı ($t=5,502$, $p=0,000$) alt boyutlarında da ev işlerinde yardımcı olan babaların anlamlı şekilde daha yüksek puan aldığı belirlenmiştir. Bu bulgular, gebelik sürecinde eşine yardımcı olan babaların emzirmeye ilişkin daha olumlu tutumlar geliştirdiğini göstermektedir.

Emzirme hakkında bilgi sahibi olan babaların BET toplam puanlarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($t=7,113$, $p=0,000$). Bilişsel ($t=7,222$, $p =0,000$), deneyim ($t=4,129$, $p=0,000$), duygusal ($z=-4,877$, $p=0,000$) ve toplumsal yapı ($t= 4,578$, $p=0,000$) alt boyutlarında da bilgi sahibi olan babaların daha yüksek puan aldığı görülmüştür. Bu bulgular, emzirme hakkında bilgi sahibi olmanın, babaların emzirmeye yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediğini ve tüm alt boyutlarda anlamlı fark yarattığını göstermektedir.

Tablo 4.4: Katılımcı Babaların Eş Desteği ve Emzirme Bilgisi Özelliklerine Göre BET Puanlarının Karşılaştırılması

Özellikler		BET	Bilişsel	Deneyim	Duygusal	Toplumsal Yapı
		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
Eşinize gebelik boyunca ev işlerinde yardımcı oldunuz mu?	Evet	58,13 $\pm$ 7,85	21,04 $\pm$ 3,08	12,43 $\pm$ 2,27	13,38 $\pm$ 2,23	11,29 $\pm$ 2,76
	Hayır	50,62 $\pm$ 5,84	18,81 $\pm$ 2,38	11,24 $\pm$ 1,61	11,52 $\pm$ 2,18	9,05 $\pm$ 1,43
Test değeri		4,172 ^t	3,136 ^t	2,292 ^t	-4,089 ^z	5,502 ^t
p değeri		0,000*	0,002*	0,024*	0,000*	0,000*
Emzirme ile ilgili bilginiz var mı?	Evet	62,06 $\pm$ 5,96	22,67 $\pm$ 2,06	13,15 $\pm$ 2,00	14,09 $\pm$ 1,62	12,15 $\pm$ 2,69
	Hayır	53,46 $\pm$ 7,39	19,33 $\pm$ 2,94	11,62 $\pm$ 2,16	12,41 $\pm$ 2,48	10,10 $\pm$ 2,42
Test değeri		7,113 ^t	7,222 ^t	4,129 ^t	-4,877 ^z	4,578 ^t
p değeri		0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*

*p<0,05; t: bağımsız örneklem t testi; F=Tek yönlü varyans analizi; Z: Mann Whitney U z değeri; KW: Kruskal Wallis H test

Çalışmaya katılan annelerin demografik özelliklerine ait bulgular Tablo 4.5'te verilmiştir. Çalışmaya katılan annelerin yaş dağılımı incelendiğinde, katılımcıların yaş ortalaması 26,58 $\pm$ 4,20 (min=18,00 mak= 38,00), olarak hesaplanmıştır, en büyük grubun %42,1 ile 26-30 yaş aralığında olduğu, bunu %40,6 ile 25 yaş ve altı bireylerin takip ettiği görülmektedir. Katılımcıların %17,3'ü ise 31 yaş ve üzerindedir. Eğitim durumu açısından değerlendirildiğinde, katılımcıların %45,1'inin lise mezunu olduğu, %29,3'ünün lisans eğitimi aldığı, %7,5'inin yüksek lisans mezunu olduğu belirlenmiştir. Daha düşük eğitim seviyelerinde ise ortaokul mezunlarının %12,0, ilkokul mezunlarının ise %6,0 oranında temsil edildiği görülmektedir.

Tablo 4.5: Katılımcı Annelerin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımlar

Özellikler		Sayı	Yüzde
Yaş	<=25,00	54	40,6
	26,00-30,00	56	42,1
	31,00+	23	17,3
Eğitim durumu	İlkokul	8	6,0
	Ortaokul	16	12,0
	Lise	60	45,1
	Lisans	39	29,3
	Yüksek lisans	10	7,5
Çalışma durumu	Çalışıyor	42	31,6
	Çalışmıyor	91	68,4
Gelir durumu	Gelir giderden düşük	28	21,1
	Gelir gidere denk	81	60,9
	Gelir giderden yüksek	24	18,0

Çalışma durumu açısından bakıldığında, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%68,4) çalışmadığı, yalnızca %31,6'sının aktif olarak çalıştığı tespit edilmiştir. Gelir durumuna ilişkin değerlendirmelerde, katılımcıların %60,9'unun gelirinin giderleriyle denk olduğu, %21,1'inin gelirinin giderlerinden düşük olduğu ve %18,0'inin ise gelirinin giderlerinden yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.6'da çalışmaya katılan annelerin gebelik ve emzirme sürecine yönelik bilgilerinin dağılımı verilmiştir. Gebeliğin planlanma durumu incelendiğinde, gebeliklerin %75,2'sinin planlı olduğu, %24,8'inin ise plansız gerçekleştiği belirlenmiştir.

Gebelik sürecinde eş desteği düzeyi değerlendirildiğinde, katılımcıların %63,9'unun en yüksek düzeyde eş desteği aldığını belirtmesi, babaların gebelik sürecine aktif katılım gösterdiğine işaret etmektedir. Bununla birlikte, en düşük destek düzeyi bildiren katılımcı oranının %2,3 olduğu görülmektedir. Doğum haftasına ilişkin veriler incelendiğinde, en sık rastlanan doğum haftasının %37,6 ile 39. hafta olduğu, bunu %34,6 ile 38. haftanın takip ettiği belirlenmiştir. Katılımcıların %66,9'u doğum sırasında eşlerinin yanlarında bulunduğunu ifade ederken, doğum sırasında eşin varlığının önemine yönelik değerlendirmede %66,2'lik bir kesimin bu durumu en yüksek düzeyde önemli olarak değerlendirdiği görülmektedir.

Emzirme sürecine ilişkin bulgular, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%93,2) doğumdan hemen sonra emzirmeye başladığını ortaya koymaktadır. Eş desteği açısından değerlendirildiğinde, en yüksek destek düzeyinin %57,1 oranında rapor edildiği, ancak %9,0'lık bir kesimin en düşük düzeyde destek aldığını belirttiği görülmektedir. Ayrıca, katılımcıların %69,9'unun duygusal destek aldığını, %48,1'inin pratik yardım gördüğünü, %27,8'inin bilgilendirme ve eğitim desteği aldığını ve %69,2'sinin motivasyon ve teşvik aldığını belirtmesi, eş desteğinin türleri arasında farklılıklar olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, gebelik döneminde emzirme eğitimi alanların oranının %62,4 olduğu belirlendi (Tablo 4.6).

Tablo 4.6: Katılımcı Annelerin Gebelik ve Emzirme Sürecine Yönelik Bilgilerinin Dağılımı

Özellikler		Sayı	Yüzde
Gebeliğin planlanma durumu	Planlı gebelik	100	75,2
	Plansız gebelik	33	24,8
Gebelik sürecinde eşinizin destek düzeyi	1,00	3	2,3
	2,00	5	3,8
	3,00	12	9,0
	4,00	28	21,1
	5,00	85	63,9
Kaç haftalık doğum yaptınız?	37,00ve altı	18	13,5
	38,00	46	34,6
	39,00	50	37,6
	40,00 ve üstü	19	14,3
Doğum sırasında eşiniz yanınızda bulundu mu?	Evet	89	66,9
	Hayır	44	33,1
Doğum sırasında eşinizin yanınızda olması sizin için ne kadar önemliydi?	1,00	12	9,0
	2,00	10	7,5
	3,00	7	5,3
	4,00	16	12,0
	5,00	88	66,2
Doğumdan hemen sonra emzirmeye başladınız mı?	Evet	124	93,2
	Hayır	9	6,8
Emzirmeye başladığınızda eşinizin size sağladığı destek düzeyi	1,00	12	9,0
	2,00	11	8,3
	3,00	17	12,8
	4,00	17	12,8
	5,00	76	57,1
Duygusal destek	Evet	93	69,9
	Hayır	40	30,1
Pratik yardım	Evet	64	48,1
	Hayır	69	51,9
Bilgilendirme ve eğitim desteği	Evet	37	27,8
	Hayır	96	72,2
Motivasyon ve teşvik	Evet	92	69,2
	Hayır	41	30,8
Gebelikte emzirme eğitimi aldınız mı?	Evet	83	62,4
	Hayır	50	37,6

Genel olarak, araştırma sonuçları katılımcıların büyük bir kısmının planlı gebelik yaşadığını, eşlerinden önemli ölçüde destek aldığını ve doğumdan hemen sonra emzirmeye başladığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, eş desteğinin duygusal ve motivasyonel boyutlarda daha yüksek olduğu, ancak bilgilendirme ve pratik yardımla ilgili destek düzeylerinin görece düşük kaldığı dikkat çekmektedir.

Tablo 4.7’de katılımcı annelerin emzirme motivasyon ölçeği ortalama puanlarının dağılımı verilmiştir. Veriler incelendiğinde, emzirmeye verilen değer değişkeninin en düşük 16, en yüksek 91 olduğu ve ortalama değer 75,53±11,47 olduğu görülmektedir. Öz-etkililik değişkeni açısından değerlendirildiğinde, en düşük değer 9, en yüksek değerin ise 49 olduğu belirlenmiştir. Ortalama öz-etkililik düzeyi 40,89±6,27 olup, katılımcıların öz-etkililik düzeylerinin görece yüksek olduğunu ifade edilebilir. Ebe desteği değişkenine bakıldığında, en düşük değerin 4, en yüksek değerin 28 olduğu ve ortalamanın 23,93±4,33 olduğu görülmektedir. Başarı beklentisi değişkeni incelendiğinde, en düşük değerin 5, en yüksek değerin 35 olduğu, ortalamanın ise 11,16±6,39 olduğu görülmektedir.

Tablo 4.7: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Ortalama Puanlarının Dağılımı

	Min	Max	Ortalama	Standart sapma
Emzirmeye Verilen Değer	16,00	91,00	75,53	11,47
Öz-etkililik	9,00	49,00	40,89	6,27
Ebe desteği	4,00	28,00	23,93	4,33
Başarı beklentisi	5,00	35,00	11,16	6,39

Min, Minimum; Max, Maksimum

Tablo 4.8’de katılımcı annelerin emzirme motivasyon ölçeği alt boyut puanlarının sosyo-demografik özelliklerine göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir. Emzirmeye verilen değer alt boyutunda yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($H=3,448$, $p=0,178$). Bu bulgu, kadınların yaşları ne olursa olsun emzirme sürecine verdikleri önemin genel olarak benzer seviyede olduğunu göstermektedir.

Öz-etkililik alt boyutunda yaş grupları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır ($H=7,662$, $p=0,022$). Post-hoc analizine göre 26-30 yaş grubundaki kadınlar, 25 yaş ve altındaki kadınlara kıyasla daha yüksek öz-etkililik puanlarına sahiptir. Bu durum, 26-30 yaş aralığındaki

kadınların emzirme sürecinde kendilerine daha fazla güven duyduğunu ve bu süreci daha başarılı yönettiklerini düşündürmektedir.

Ebe desteği alt boyutunda yaş grupları arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($H=3,072$, $p=0,215$). Bu sonuç, ebelerden alınan desteğin yaşa bağlı olarak değişmediğini, tüm yaş gruplarındaki kadınların benzer düzeyde ebe desteği aldığını göstermektedir. Başarı beklentisi alt boyutunda da yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($H=1,041$, $p=0,594$). Emzirme sürecinde başarılı olup olmama beklentisi, kadınların yaşına göre değişiklik göstermemekte, bireysel faktörler ve deneyimle daha fazla ilişkili olabilmektedir.

Tablo 4.8: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Karşılaştırılması

Özellikler		Emzirmeye Verilen	Öz-etkililik	Ebe desteği	Başarı beklentisi
		Değer			
		$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)
Yaş	$\leq 25,00$ (1)	73,46 $\pm$ 11,47(76)	39,31 $\pm$ 6,38(41)	23,50 $\pm$ 4,15(24)	11,22 $\pm$ 5,37(10)
	26,00- 30,00 (2)	77,73 $\pm$ 8,55(78)	42,39 $\pm$ 4,60(42)	24,16 $\pm$ 4,06(24)	10,39 $\pm$ 5,82(9)
	31,00+ (3)	75,04 $\pm$ 16,34(80)	40,96 $\pm$ 8,55(43)	24,39 $\pm$ 5,38(26)	12,87 $\pm$ 9,29(9)
Kruskal Wallis H değeri		3,448	7,662	3,072	1,041
p değeri		0,178	0,022*	0,215	0,594
Post-hoc			2>1		
Eğitim durumu	İlkokul	70,88 $\pm$ 11,67(72,5)	39,38 $\pm$ 7,52(38,5)	24,13 $\pm$ 3,44(23,5)	12,38 $\pm$ 7,33(9,5)
	Ortaokul	72,13 $\pm$ 10,61(73,5)	41,50 $\pm$ 5,61(42)	21,81 $\pm$ 6,86(24)	12,06 $\pm$ 6,33(10,5)
	Lise	75,55 $\pm$ 11,21(77,5)	39,85 $\pm$ 6,31(41)	24,03 $\pm$ 3,59(24)	11,43 $\pm$ 6,96(9)
	Lisans	77,13 $\pm$ 12,79(78)	41,82 $\pm$ 6,54(42)	24,51 $\pm$ 4,33(25)	9,69 $\pm$ 4,54(9)
	Yüksek lisans	78,40 $\pm$ 7,95(79)	43,8 $\pm$ 4,02(44)	24,30 $\pm$ 3,65(26)	12,8 $\pm$ 8,38(11,5)
Kruskal Wallis H değeri		5,408	7,995	2,695	2,685
p değeri		0,248	0,092	0,61	0,612
Çalışma durumu	Çalışıyorum	77,86 $\pm$ 12,42(79)	42,05 $\pm$ 6,25(42,5)	25,05 $\pm$ 4,16(26)	10,88 $\pm$ 7,13(9)
	Çalışmıyorum	74,46 $\pm$ 10,91(76)	40,36 $\pm$ 6,25(41)	23,42 $\pm$ 4,33(24)	11,29 $\pm$ 6,06(10)
Mann Whitney U test z değeri		-2,194	-2,038	-2,699	-0,749
p değeri		0,028*	0,042*	0,007*	0,454
Gelir durumu	Gelir giderden düşük	72,82 $\pm$ 12,31(74)	40,11 $\pm$ 7,52(41)	23,57 $\pm$ 4,69(24)	12,39 $\pm$ 6,7(10,5)
	Gelir gidere denk	75,31 $\pm$ 11,69(78)	40,48 $\pm$ 6,27(41)	23,59 $\pm$ 4,49(24)	11,10 $\pm$ 6,29(9)
	Gelir giderden yüksek	79,46 $\pm$ 8,77(82)	43,21 $\pm$ 3,99(43,5)	25,50 $\pm$ 2,9(26,5)	9,92 $\pm$ 6,39(8,5)
Kruskal Wallis H değeri		5,063	4,029	4,115	2,272
p değeri		0,08	0,133	0,128	0,321

*p<0,05; İki den fazla bağımsız grup için Kruskal Wallis H testi; iki bağımsız grup için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. $\bar{X}$, ortalama; SS, standart sapma; Med, Medyan

Emzirmeye verilen değer açısından eğitim grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($H=5,408$, $p=0,248$). Ancak puan ortalamalarına bakıldığında, lisans ve yüksek lisans mezunlarının emzirmeye daha fazla önem verdiği görölmektedir. Bu durum, eğitim düzeyi arttıkça emzirmenin önemi konusunda daha bilinçli bir tutum sergilendiğini düşündürülebilir. Öz-etkililik alt boyutunda eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($H=7,995$, $p=0,092$). Ancak ortalamalara bakıldığında, özellikle yüksek lisans mezunlarının daha yüksek öz-etkililik puanlarına sahip olduğu görölmektedir. Bu bulgu, eğitim seviyesi yüksek kadınların emzirme sürecinde kendilerine daha fazla güvendiğini düşündürmektedir (Tablo 4.8).

Ebe desteği açısından eğitim grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($H = 2,695$, $p = 0,610$). Eğitim düzeyinden bağımsız olarak kadınların benzer seviyede ebe desteği aldığı söylenebilir. Başarı beklentisi alt boyutunda da eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($H=2,685$, $p=0,612$). Kadınların emzirme sürecinde başarı beklentisinin eğitim seviyesine bağlı olarak değişmediği görölmektedir.

Emzirmeye verilen değer açısından çalışan kadınların puanları, çalışmayan kadınlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur ($z=-2,194$, $p=0,028$). Bu bulgu, çalışan kadınların emzirme sürecine daha fazla önem verdiğini ve bilinçli yaklaştığını göstermektedir. alışan kadınlar için emzirme sürecinin planlı bir şekilde yürütölmesi gerektiğinden, bu grubun emzirmeye daha fazla değer verdiği düşünölebilir. Öz-etkililik alt boyutunda da çalışan kadınların puanları çalışmayan kadınlara göre anlamlı derecede daha yüksektir ($z=-2,038$, $p=0,042$). Bu bulgu, çalışan kadınların emzirme sürecinde kendilerine daha fazla güvendiğini ve becerilerini daha iyi değerlendirdiğini göstermektedir. İş hayatında problem çözme ve öz-güven gibi faktörlerin daha fazla gelişmiş olması, çalışan kadınların emzirme sürecinde de daha yüksek öz-etkililik algısına sahip olmasına katkıda bulunabilir. Ebe desteği açısından çalışan kadınların puanları, çalışmayan kadınlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur ($z=-2,699$, $p=0,007$). Bu bulgu, çalışan kadınların ebelerden daha fazla destek aldığına işaret etmektedir. Çalışma hayatının getirdiği zorluklarla başa çıkabilmek için çalışan kadınlar, emzirme sürecinde sağlık profesyonellerinden ve özellikle ebelerden daha fazla danışmanlık alıyor olabilir. Başarı beklentisi açısından çalışma durumu ile anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($z=-0,749$, $p=0,454$). Bu durum, kadınların emzirme sürecinde başarılı olup olmayacaklarına dair beklentilerinin çalışma durumlarından bağımsız olduğunu göstermektedir.

Emzirmeye verilen değer alt boyutunda gelir durumu ile istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($H=5,063$, $p=0,080$). Ancak puan ortalamalarına bakıldığında, geliri giderden yüksek olan kadınların emzirmeye daha fazla önem verdiği görülmektedir. Bu durum, ekonomik refah seviyesinin emzirmeye yönelik olumlu tutum geliştirmede etkili olabileceğini düşündürülebilir. Öz-etkililik alt boyutunda da gelir durumu ile anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($H=4,029$, $p=0,133$). Bununla birlikte, gelir düzeyi arttıkça öz-etkililik puanlarının yükseldiği gözlemlenmektedir. Geliri giderden yüksek olan kadınların daha yüksek öz-etkililik puanına sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, ekonomik olarak daha iyi durumda olan kadınların emzirme sürecine dair kendilerine daha fazla güvendiğini gösterebilir. Ebe desteği alt boyutunda da gelir durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır ($H=4,115$, $p=0,128$). Ancak geliri daha yüksek olan kadınların ebe desteği puanlarının da daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, ekonomik refahın sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırarak ebe desteğini artırabileceğini düşündürülebilir. Başarı beklentisi alt boyutunda gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($H=2,272$, $p=0,321$). Ancak ortalamalara bakıldığında, geliri daha yüksek olan kadınların başarı beklentisi puanlarının daha düşük olduğu ($Ort \pm SS$: $9,92 \pm 6,39$) gözlemlenmektedir. Başarı beklentisi ölçeğinin negatif maddelerden oluştuğu göz önüne alındığında, bu bulgu gelir düzeyi yüksek kadınların emzirme sürecinde daha olumlu bir beklenti içinde olduğunu gösterebilir (Tablo 4.8).

Tablo 4.9’da katılımcı annelerin emzirme motivasyon ölçeği alt boyut puanlarının gebelik özelliklerine göre karşılaştırılması verilmiştir. Emzirmeye verilen değer açısından planlı gebelik yaşayan kadınlar, plansız gebeliği olan kadınlara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı derecede daha yüksek puan almıştır ($z=-2,653$, $p=0,008$). Bu bulgu, gebeliği planlı olan kadınların emzirmeye daha fazla önem verdiğini ve bu süreçte daha bilinçli hareket ettiğini göstermektedir. Planlı gebeliklerin genellikle daha bilinçli kararlarla ilerlediği düşünöldüğünde, bu durum emzirme sürecine verilen önemi de artırabilir.

Tablo 4.9: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Gebelik Özelliklerine Göre Karşılaştırılması

Özellikler		Emzirmeye Verilen Değer	Öz-etkililik	Ebe desteği	Başarı beklentisi
		$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)
Gebeliğin Planlanma Durumu	Planlı Gebelik	76,81 $\pm$ 11,65(78)	41,41 $\pm$ 6,47(42)	24,08 $\pm$ 4,64(24)	10,48 $\pm$ 6,29(9)
	Plansız Gebelik	71,67 $\pm$ 10,13(73)	39,33 $\pm$ 5,43(40)	23,48 $\pm$ 3,22(24)	13,21 $\pm$ 6,36(11)
Mann Whitney U test z değeri		-2,653	-2,512	-1,793	-2,446
p değeri		0,008*	0,012*	0,073	0,014*
Gebelik Süresince Eş Destek Düzeyi	2,00 (2)	69,13 $\pm$ 11,23(67,5)	37,13 $\pm$ 5,54(36)	22,25 $\pm$ 3,49(22,5)	12,5 $\pm$ 6,26(11)
	3,00 (3)	65,92 $\pm$ 14,92(69,5)	33,5 $\pm$ 8,87(35,5)	20,5 $\pm$ 4,62(19,5)	15,00 $\pm$ 6,55(15)
	4,00 (4)	76,18 $\pm$ 9,62(78,5)	40,32 $\pm$ 4,50(41)	24,54 $\pm$ 2,78(24)	9,46 $\pm$ 4,48(8)
	5,00 (5)	77,28 $\pm$ 10,82(79)	42,48 $\pm$ 5,53(42)	24,38 $\pm$ 4,57(24)	11,05 $\pm$ 6,75(9)
Kruskal Wallis H değeri		11,608	24,971	13,512	7,893
p değeri		0,009*	0,000*	0,004*	0,048*
Post-hoc		5>3	5>3	5>3	3>4
Gebelik Haftası	37,00 ve Altı	72,44 $\pm$ 16,67(77)	39,56 $\pm$ 8,44(41,5)	23,28 $\pm$ 5,36(24)	10,89 $\pm$ 8,07(8,5)
	38,00	75,28 $\pm$ 12,75(78,5)	40,02 $\pm$ 7,71(42)	23,46 $\pm$ 4,16(24)	11,13 $\pm$ 6,16(9)
	39,00	76,52 $\pm$ 8,12(76,5)	41,52 $\pm$ 4,18(41)	24,46 $\pm$ 4,02(24)	10,68 $\pm$ 4,99(9,5)
	40,00 ve üstü	76,47 $\pm$ 10,18(77)	42,63 $\pm$ 4,13(42)	24,32 $\pm$ 4,58(24)	12,74 $\pm$ 8,50(10)
Kruskal Wallis H değeri		0,474	0,966	2,45	0,87
p değeri		0,925	0,809	0,484	0,833
Gebelikte Emzirme eğitimi alma durumu	Evet	76,71 $\pm$ 9,43(78)	41,25 $\pm$ 5,04(42)	24,54 $\pm$ 3,15(24)	10,16 $\pm$ 5,62(9)
	Hayır	73,58 $\pm$ 14,13(77)	40,3 $\pm$ 7,93(41)	22,92 $\pm$ 5,67(24)	12,82 $\pm$ 7,26(10)
Mann Whitney U test z değeri		-0,927	-0,303	-1,261	-2,125
p değeri		0,354	0,762	0,207	0,034*

Öz-etkililik alt boyutunda da planlı gebelik geçiren kadınların puanları, plansız gebeliği olanlara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($z=-2,512$, $p=0,012$). Bu bulgu, planlı gebelik yaşayan kadınların emzirme sürecinde kendilerini daha yeterli hissettiklerini ve başarılı olacaklarına dair daha güçlü bir inanca sahip olduklarını göstermektedir. Ebe desteği açısından planlı ve plansız gebelik geçiren kadınlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($z=-1,793$, $p=0,073$). Ancak planlı gebeliği olan kadınların ebe desteği puanlarının biraz daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, planlı gebelik yaşayan kadınların emzirme sürecinde sağlık profesyonellerinden daha fazla destek almaya açık olabileceğini düşündürmektedir. Başarı beklentisi alt boyutunda planlı gebelik geçiren kadınların puanları, plansız gebelik geçiren kadınlara kıyasla anlamlı derecede daha düşük bulunmuştur ($z=-2,446$, $p=0,014$). Başarı beklentisi ölçeğinin negatif maddelerden oluştuğu dikkate alındığında, bu sonuç planlı gebeliği olan kadınların emzirme sürecinde daha olumlu bir beklenti içinde olduğunu göstermektedir.

Emzirmeye verilen değer alt boyutunda eş desteği düzeyine göre anlamlı bir fark saptanmıştır ($H=11,608$, $p=0,009$). Post-hoc analizi sonucunda, eş desteği en yüksek olan kadınların (5. seviye) emzirmeye verilen değer açısından eş desteği düşük olan kadınlardan (3. seviye) anlamlı olarak daha yüksek puan aldığı belirlenmiştir. Bu bulgu, eş desteğinin emzirmeye verilen önemi artırdığını ve kadınların bu süreci daha bilinçli yönetmesine katkıda bulunduğunu göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda da eş desteği düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($H=24,971$, $p=0,000$). Eş desteği en yüksek olan kadınlar (5. seviye), eş desteği düşük olan kadınlara (3. seviye) kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek öz-etkililik puanlarına sahiptir. Bu bulgu, eş desteğinin kadınların emzirme sürecinde kendilerine olan güvenlerini artırmada önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Ebe desteği alt boyutunda da eş desteği düzeyine göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($H=13,512$, $p=0,004$). Post-hoc analizine göre, eş desteği en yüksek olan kadınlar (5. seviye), eş desteği düşük olan kadınlara (3. seviye) kıyasla anlamlı derecede daha yüksek ebe desteği aldıklarını bildirmiştir. Bu durum, eş desteği arttıkça kadınların sağlık profesyonellerinden daha fazla destek almaya açık olduğunu göstermektedir. Başarı beklentisi alt boyutunda da eş desteği düzeyi ile anlamlı bir fark bulunmuştur ($H = 7,893$, $p = 0,048$). Post-hoc analizine göre, eş desteği düşük olan kadınlar (3. seviye), eş desteği orta düzeyde olan kadınlara (4. seviye) kıyasla anlamlı derecede daha yüksek (negatif) başarı beklentisi puanına sahiptir. Bu sonuç, eş desteğinin az olması durumunda kadınların emzirme sürecinde daha fazla kaygı duyduğunu ve başarısız olma ihtimaline yönelik daha fazla endişe taşıdığını göstermektedir.

Katılımcıların doğum yaptığı haftasına göre, emzirmeye verilen değer alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($H=0,474$, $p=0,925$). Bu bulgu, doğum haftasına bakılmaksızın kadınların emzirmeye verdikleri değer benzer seviyelerde olduğunu göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda da anlamlı bir fark saptanmamıştır ($H=0,966$, $p=0,809$). Bu sonuç, doğum haftasının kadınların emzirme sürecine yönelik kendilerine olan güven duygusunu etkilemediğini göstermektedir. Ebe Desteği alt boyutunda gruplar arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir ($H=2,450$, $p=0,484$). Bu, doğum haftasının ebelerden alınan desteği anlamlı düzeyde etkilemediğini göstermektedir. Başarı Beklentisi alt boyutunda da anlamlı bir fark bulunmamıştır ($H=0,870$, $p=0,833$). Bu sonuç, kadınların doğum haftalarına göre emzirme sürecinde başarılı olma beklentilerinin benzer düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 4.9)

Tablo 4.10'da çalışmaya katılan annelerin emzirme motivasyon ölçeği alt boyut puanlarının doğum süreci özelliklerine göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir. Katılımcıların doğum sırasında eşinin yanında olmasına göre, Emzirmeye Verilen Değer alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($z=-2,362$, $p= 0,018$). Bu bulgu, doğum sırasında eşin varlığının emzirmeye verilen değeri artırdığını göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda anlamlı fark saptanmamıştır ($z=-1,361$, $p = 0,174$). Bu durum, eşin doğum sırasında bulunmasının kadınların kendilerine olan güveni üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Ebe Desteği alt boyutunda gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur ($z=-2,470$, $p = 0,014$). Bu, doğum sırasında eşin varlığının, kadınların ebelerden aldıkları desteği daha olumlu algılamalarına katkı sağladığını göstermektedir. Başarı Beklentisi alt boyutunda da istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir ($z=-3,066$, $p = 0,002$). Bu sonuç, doğum sırasında eşinin yanında bulunan kadınların emzirme sürecinde daha yüksek başarı beklentisine sahip olduklarını göstermektedir

Tablo 4.10: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Doğum Süreci Özelliklerine Göre Karşılaştırılması

Özellikler		Emzirmeye Verilen Değer	Öz-etkililik	Ebe desteği	Başarı beklentisi
		$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)
Doğum sırasında eşiniz yanınızda bulundu mu?	Evet	77,21 $\pm$ 9,97(79)	41,45 $\pm$ 5,74(41)	24,67 $\pm$ 3,39(25)	9,82 $\pm$ 5,04(8)
	Hayır	72,14 $\pm$ 13,52(75)	39,77 $\pm$ 7,17(41)	22,43 $\pm$ 5,52(24)	13,86 $\pm$ 7,89(10,5)
Mann Whitney U test z değeri		-2,362	-1,361	-2,47	-3,066
p değeri		0,018*	0,174	0,014*	0,002*
Doğum sırasında eşinizin yanınızda olması sizin için ne kadar önemliydi?	1,00 (1)	1,00 (1) 73,25 $\pm$ 11,62(73,5)	40,5 $\pm$ 5,6(41,5)	22,00 $\pm$ 5,58(24)	11,58 $\pm$ 6,32(9)
	2,00 (2)	2,00 (2) 70,6 $\pm$ 11,48(71,5)	39,9 $\pm$ 5,95(39)	21,00 $\pm$ 6,51(23)	15,2 $\pm$ 7,57(12)
	3,00 (3)	3,00 (3) 73,29 $\pm$ 13,07(76)	38,43 $\pm$ 6,85(39)	23,71 $\pm$ 3,30(24)	12,71 $\pm$ 5,77(10)
	4,00 (4)	4,00 (4) 73,13 $\pm$ 9,60(74,5)	38,19 $\pm$ 4,46(39)	23,19 $\pm$ 3,45(24)	13,00 $\pm$ 7,07(11)
	5,00 (5)	5,00 (5) 77,02 $\pm$ 11,58(79)	41,75 $\pm$ 6,53(42)	24,68 $\pm$ 3,89(25)	10,18 $\pm$ 6,04(8)
Kruskal Wallis H değeri		7,293	12,319	11,456	10,525
p değeri		0,121	0,015*	0,022*	0,032*
Post-hoc			5>4	5>2	5>2
Doğumdan hemen sonra emzirmeye başladınız mı?	Evet	75,98 $\pm$ 10,98(77,5)	41,23 $\pm$ 5,78(41)	24,06 $\pm$ 4,26(24)	11,13 $\pm$ 6,46(9)
	Hayır	69,44 $\pm$ 16,52(72)	36,22 $\pm$ 10,41(38)	22,11 $\pm$ 5,16(23)	11,56 $\pm$ 5,61(9)
Mann Whitney U test z değeri		-1,233	-1,834	-1,366	-0,517
p değeri		0,218	0,067	0,172	0,605

*p<0,05; İki den fazla bağımsız grup için Kruskal Wallis H testi; iki bağımsız grup için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. $\bar{X}$, ortalama; SS, standart sapma; Med, Medyan

Katılımcıların doğum sırasında eşinin yanında olmasının önem düzeyine göre değişkenine göre, Emzirmeye Verilen Değer alt boyutunda anlamlı fark bulunmamıştır ($H = 7,293$, $p = 0,121$). Bu bulgu, eşin varlığına verilen önemin emzirmeye verilen değeri belirgin şekilde etkilemediğini göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda ise anlamlı fark saptanmıştır ($H = 12,319$, $p = 0,015$). Post-hoc analizine göre, eşinin varlığını en yüksek düzeyde önemli bulan kadınlar (puanı 5 olanlar), bu duruma orta düzeyde önem veren kadınlara göre (puanı 4 olanlar) daha yüksek öz-etkililik puanlarına sahiptir. Bu sonuç, eşin varlığına yüksek önem atfeden kadınların emzirme sürecinde kendilerine daha fazla güven duyduklarını göstermektedir. Ebe Desteği alt boyutunda da istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir ($H = 11,456$, $p = 0,022$). Post-hoc analizine göre, eşin varlığını en yüksek düzeyde önemli gören kadınlar, bu durumu daha az önemli bulanlara göre (puanı 2 olanlar) daha yüksek ebe desteği algısına sahiptir. Bu durum, eş desteğine verilen önemin, ebelerden alınan desteğin algılanmasını da olumlu etkilediğini göstermektedir. Başarı Beklentisi alt boyutunda anlamlı fark bulunmuştur ($H = 10,525$, $p = 0,032$). Post-hoc analiz sonuçlarına göre, eşin varlığını en yüksek önem düzeyinde değerlendiren kadınların başarı beklentileri, orta düzeyde önem verilene göre daha yüksektir ($5 > 2$). Bu bulgu, eşin varlığına atfedilen önemin, emzirme sürecindeki başarı beklentilerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

Katılımcıların doğumdan hemen sonra emzirmeye başlama durumuna göre, Emzirmeye Verilen Değer alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($z = -1,233$, $p = 0,218$). Bu bulgu, doğum sonrası emzirmeye başlama zamanının, kadınların emzirmeye verdikleri değeri anlamlı düzeyde etkilemediğini göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda da anlamlı bir fark bulunmamıştır ($z = -1,834$, $p = 0,067$). Bu sonuç, doğumdan hemen sonra emzirmeye başlama durumunun, kadınların emzirme sürecine yönelik kendilerine olan güven düzeylerini istatistiksel olarak anlamlı şekilde değiştirmede irtaya koymaktadır. Ebe Desteği alt boyutunda da gruplar arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir ($z = -1,366$, $p = 0,172$). Bu, doğum sonrası emzirmeye başlama zamanının, ebelerden alınan desteğin algılanmasında belirleyici olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde, Başarı Beklentisi alt boyutunda da anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($z = -0,517$, $p = 0,605$). Bu bulgu, kadınların emzirme sürecinde başarılı olma beklentilerinin, emzirmeye ne zaman başladıklarından bağımsız olarak benzer düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır (Tablo 4.10).

Tablo 4.11’de Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Emzirme Süreci Özelliklerine Göre Karşılaştırılmasına yer verilmiştir. Eş desteği düzeyine göre Emzirmeye Verilen Değer alt boyutunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark

saptanmıştır ($H = 26,266$, $p = 0,000$). Post-hoc analiz sonucuna göre, eşlerinden yüksek düzeyde destek alan kadınların (4. ve 5. düzey), düşük düzeyde destek alanlara (2. düzey) kıyasla emzirmeye daha fazla değer verdikleri görülmektedir. Benzer şekilde, Öz-etkililik alt boyutunda da anlamlı fark tespit edilmiştir ($H = 27,666$, $p = 0,000$). Bu bulgu, eşlerinden yüksek destek alan kadınların (5. düzey), orta ve düşük düzeyde destek alanlara (3. ve 2. düzey) göre emzirme sürecinde kendilerine daha fazla güven duyduklarını göstermektedir.

Ebe Desteği alt boyutunda da gruplar arasında anlamlı fark bulunmuştur ($H = 18,137$, $p = 0,001$). Bu sonuç, yüksek düzeyde eş desteği alan kadınların (5. düzey), düşük destek alanlara (2. düzey) göre ebelerden daha fazla destek aldıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır. Ayrıca, Başarı Beklentisi alt boyutunda da anlamlı fark saptanmıştır ($H = 21,844$, $p = 0,000$). Bu bulgu, düşük eş desteği alan kadınların (2. düzey), yüksek destek alan kadınlara (4. ve 5. düzey) kıyasla daha yüksek başarısızlık beklentisine sahip olduklarını göstermektedir.

Kadınların eşlerinden duygusal destek alıp almama durumlarına göre yapılan karşılaştırmada, Emzirmeye Verilen Değer alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($z = -2,047$, $p = 0,041$). Bu bulgu, duygusal destek alan kadınların emzirmeye daha fazla değer verdiklerini göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda da anlamlı fark tespit edilmiştir ($z = -2,128$, $p = 0,033$). Bu durum, duygusal destek alan kadınların emzirme sürecinde kendilerine daha fazla güven duyduklarını ortaya koymaktadır.

Tablo 4.11: Katılımcı Annelerin Emzirme Motivasyon Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Emzirme Süreci Özelliklerine Göre Karşılaştırılması

Özellikler		Emzirmeye Verilen Değer	Öz-etkililik	Ebe desteği	Başarı beklentisi
		$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)	$\bar{X} \pm SS$ (Med)
Emzirmeye başladığımızda eşinizin size sağladığı destek düzeyi	1,00 (1)	72,33 $\pm$ 11,59(73,5)	38,75 $\pm$ 5,03(40,5)	23,25 $\pm$ 3,36(24)	13,58 $\pm$ 9,35(9,5)
	2,00 (2)	63,36 $\pm$ 5,57(63)	35,27 $\pm$ 5,31(35)	21,64 $\pm$ 3,14(21)	16,64 $\pm$ 5,07(16)
	3,00 (3)	70,24 $\pm$ 17,42(72)	38,12 $\pm$ 8,40(40)	22,12 $\pm$ 5,63(24)	13,71 $\pm$ 6,31(12)
	4,00 (4)	76,82 $\pm$ 6,42(77)	40,65 $\pm$ 1,90(41)	24,06 $\pm$ 2,33(24)	8,65 $\pm$ 2,87(9)
	5,00 (5)	78,70 $\pm$ 9,70(79,5)	42,72 $\pm$ 5,95(43)	24,75 $\pm$ 4,45(26)	9,97 $\pm$ 5,98(8)
Kruskal Wallis H değeri		26,266	27,666	18,137	21,844
p değeri		0,000*	0,000*	0,001*	0,000*
		4,5>2	5>3,2	5>2	2>5,4
Duygusal Destek	Evet	76,53 $\pm$ 11,74(79)	41,38 $\pm$ 6,63(41)	24,35 $\pm$ 4,42(25)	10,17 $\pm$ 5,23(9)
	Hayır	73,23 $\pm$ 10,61(74,5)	39,78 $\pm$ 5,26(40,5)	22,95 $\pm$ 3,99(24)	13,45 $\pm$ 8,12(12)
Mann Whitney U test z değeri		-2,047	-2,128	-2,484	-1,803
p değeri		0,041*	0,033*	0,013*	0,071
Pratik Yardım	Evet	78,14 $\pm$ 8,26(79)	42,17 $\pm$ 4,49(42)	24,97 $\pm$ 2,86(25,5)	10,53 $\pm$ 6,77(8)
	Hayır	73,12 $\pm$ 13,42(75)	39,71 $\pm$ 7,4(41)	22,97 $\pm$ 5,18(24)	11,74 $\pm$ 6,01(10)
Mann Whitney U test z değeri		-2,242	-2,034	-2,184	-1,576
p değeri		0,025*	0,042*	0,029*	0,115
Bilgilendirme ve Eğitim Desteği	Evet	79,73 $\pm$ 6,67(81)	42,35 $\pm$ 3,99(42)	25,27 $\pm$ 2,8(26)	8,46 $\pm$ 2,95(8)
	Hayır	73,92 $\pm$ 12,51(76,5)	40,33 $\pm$ 6,89(41)	23,42 $\pm$ 4,7(24)	12,2 $\pm$ 7,04(10)
Mann Whitney U test z değeri		-2,442	-1,615	-2,195	-2,695
p değeri		0,015*	0,106	0,028*	0,007*
Motivasyon ve Teşvik	Evet	76,86 $\pm$ 11,78(78,5)	41,46 $\pm$ 6,61(42)	24,42 $\pm$ 4,26(25)	10,53 $\pm$ 5,61(9)
	Hayır	72,56 $\pm$ 10,28(74)	39,63 $\pm$ 5,30(41)	22,83 $\pm$ 4,34(24)	12,56 $\pm$ 7,76(10)
Mann Whitney U test z değeri		-2,504	-2,25	-2,717	-1,084
p değeri		0,012*	0,024*	0,007*	0,278

*p<0,05; İki den fazla bağımsız grup için Kruskal Wallis H testi; iki bağımsız grup için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. $\bar{X}$, ortalama; SS, standart sapma; Med, Medyan

Ebe Desteği alt boyutunda da anlamlı fark saptanmıştır ($z=-2,484$, $p = 0,013$). Bu sonuç, duygusal destek alan kadınların ebelerden daha fazla destek aldıklarını düşündüklerini göstermektedir. Öte yandan, Başarı Beklentisi alt boyutunda gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($z=-1,803$, $p = 0,071$). Bu, duygusal desteğin başarı beklentisi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Eşlerinden pratik yardım alan ve almayan kadınlar karşılaştırıldığında, Emzirmeye Verilen Değer alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($z=-2,242$, $p = 0,025$). Bu, pratik yardım alan kadınların emzirmeye daha fazla değer verdiklerini göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda da anlamlı fark tespit edilmiştir ($z=-2,034$, $p = 0,042$). Bu durum, pratik yardım alan kadınların emzirme sürecinde kendilerine daha fazla güven duyduklarını göstermektedir. Ebe Desteği alt boyutunda da anlamlı fark bulunmuştur ($z = -2,184$, $p = 0,029$). Bu bulgu, pratik yardım alan kadınların ebelerden daha fazla destek aldıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır. Ancak, Başarı Beklentisi alt boyutunda gruplar arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir ($z=-1,576$, $p = 0,115$). Bu, pratik yardımın başarı beklentisi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Bilgilendirme ve eğitim desteği alan kadınlarla almayanlar karşılaştırıldığında, Emzirmeye Verilen Değer alt boyutunda anlamlı fark saptanmıştır ($z=-2,442$, $p = 0,015$). Bu bulgu, bilgilendirme desteği alan kadınların emzirmeye daha fazla değer verdiklerini göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda ise anlamlı fark bulunmamıştır ($z=-1,615$, $p = 0,106$). Bu, bilgilendirme desteğinin öz-etkililik düzeyi üzerinde anlamlı etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır. Ebe Desteği alt boyutunda anlamlı fark tespit edilmiştir ($z=-2,195$, $p = 0,028$). Bu durum, bilgilendirme desteği alan kadınların ebelerden daha fazla destek aldıklarını düşündüklerini göstermektedir. Ayrıca, Başarı Beklentisi alt boyutunda da anlamlı fark saptanmıştır ($z=-2,695$, $p = 0,007$). Bu bulgu, bilgilendirme desteği alan kadınların başarı beklentilerinin daha olumlu olduğunu göstermektedir.

Motivasyon ve teşvik alan kadınlarla almayanlar karşılaştırıldığında, Emzirmeye Verilen Değer alt boyutunda anlamlı fark saptanmıştır ($z=-2,504$, $p = 0,012$). Bu sonuç, motivasyon ve teşvik alan kadınların emzirmeye daha fazla değer verdiklerini göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda da anlamlı fark tespit edilmiştir ($z=-2,250$, $p = 0,024$). Bu bulgu, motivasyon ve teşvik alan kadınların emzirme sürecinde kendilerine daha fazla güven duyduklarını göstermektedir. Ebe Desteği alt boyutunda da anlamlı fark bulunmuştur ($z=-2,717$, $p = 0,007$). Bu, motivasyon ve teşvik alan kadınların ebelerden daha fazla destek aldıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır. Öte yandan, Başarı Beklentisi alt boyutunda

gruplar arasında anlamlı fark saptanmamıştır ($z=-1,084$, $p = 0,278$). Bu, motivasyon ve teşvikin başarı beklentisi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.12’de çalışmaya katılan annelerin emzirme tutumu ve ölçeği ile emzirme motivasyonu ölçeği korelasyonu dağılımına yer verilmiştir. Gebelikte emzirme eğitimi alan ve almayan kadınlar karşılaştırıldığında, Emzirmeye Verilen Değer alt boyutunda anlamlı fark saptanmamıştır ($z=-0,927$, $p=0,354$). Bu bulgu, eğitim almanın emzirmeye verilen değeri istatistiksel olarak etkilemediğini göstermektedir. Öz-etkililik alt boyutunda da anlamlı fark tespit edilmemiştir ($z=-0,303$, $p=0,762$). Bu, eğitim almanın öz-etkililik düzeyine anlamlı etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır. Ebe Desteği alt boyutunda da gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($z=-1,261$, $p=0,207$). Bu, eğitim almanın ebelerden algılanan destek düzeyini istatistiksel olarak değiştirmedikçe göstermektedir. Ancak, Başarı Beklentisi alt boyutunda anlamlı fark saptanmıştır ($z=-2,125$, $p=0,034$). Bu bulgu, gebelikte emzirme eğitimi alan kadınların başarı beklentilerinin daha olumlu olduğunu göstermektedir.

Babaların emzirmeye yönelik tutumları, emzirmeye verilen değer ($r=0,378$, $p<0,001$), öz-etkililik ($r=0,406$, $p<0,001$) ve ebe desteği ($r=0,316$, $p<0,001$) ile pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi. Bu bulgu, babaların emzirmeye yönelik olumlu tutumlarının, emzirmeye atfedilen değeri artırdığını, annelerin emzirme sürecindeki öz-yeterlilik algılarını güçlendirdiğini ve ebe desteğini artırdığını ortaya koymaktadır. Öte yandan, babaların emzirmeye ilişkin tutumları ile başarı beklentisi puanları arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=-0,349$, $p <0,001$) saptandı.

Bilişsel faktörler açısından değerlendirildiğinde, bilişsel faktörler ile emzirmeye verilen değer ($r=0,345$, $p<0,001$), öz-etkililik ($r=0,419$, $p <0,001$) ve ebe desteği ($r=0,291$, $p=0,001$) arasında anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler tespit edildi. Bu bulgular, babaların emzirme konusundaki bilgi düzeyleri arttıkça, emzirmenin değerini daha fazla kavradıklarını ve bu süreçte annelere daha fazla destek sunduklarını göstermektedir. Başarı beklentisi puanları ile bilişsel faktörler arasındaki negatif yönlü ilişki ($r=-0,280$, $p=0,001$) ise, bilgi düzeyi arttıkça başarı beklentisinin azaldığını göstermektedir.

Tablo 4.12: Emzirme Tutumu ve Ölçeği ile Emzirme Motivasyonu Ölçeği Korelasyonu Dağılımı

		Emzirmeye Verilen Değer	Öz- etkililik	Ebe desteği	Başarı beklentisi	Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumları	Bilişsel	Deneyim	Duygusal	Toplumsal Yapı
Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumları rp p		0,378**	0,406**	0,316**	-0,349**	1				
		0,000	0,000	0,000	0,000					
Bilişsel rp p		0,345**	0,419**	0,291**	-0,280**	0,801**	1			
		0,000	0,000	0,001	0,001	0,000				
Deneyim rp p		0,315**	0,281**	0,383**	-0,362**	0,739**	0,580**	1		
		0,000	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000			
Duygusal rs p		0,286**	0,283**	0,152	-0,308**	0,760**	0,487**	0,464**	1,000	
		0,001	0,001	0,080	0,000	0,000	0,000	0,000		
Toplumsal Yapı rp p		0,205*	0,228**	0,177*	-0,161	0,784**	0,385**	0,406**	0,613**	1
		0,018	0,008	0,041	0,065	0,000	0,000	0,000	0,000	

*p<0,05; ** p<0,001, r: korelasyon katsayısı.

Deneyim faktörü ile emzirmeye verilen değer ($r=0,315$, $p<0,001$), öz-etkililik ($r=0,281$, $p = 0,001$) ve ebe desteği ($r=0,383$, $p<0,001$) arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler olduğu belirlendi. Bu bulgular, emzirme sürecine dair deneyim kazanan babaların, emzirmenin önemini daha iyi kavradıklarını ve bu süreçte annelere daha fazla destek sunduklarını göstermektedir. Bununla birlikte, başarı beklentisi puanları ile deneyim arasındaki negatif ilişki ($r=-0,362$, $p<0,001$), deneyim kazanan bireylerin emzirmenin karşılaşılabilecek zorluklarını daha iyi gözlemlediklerini ve bu nedenle başarı beklentilerinin düştüğünü göstermektedir.

Duygusal faktörler ile emzirmeye verilen değer ($r=0,286$, $p=0,001$) ve öz-etkililik ($r=0,283$, $p=0,001$) arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler bulundu. Ancak, ebe desteği ile duygusal faktörler arasındaki ilişki ($r=0,152$, $p=0,080$) istatistiksel olarak anlamlı değildi. Başarı beklentisi puanları ile duygusal faktörler arasındaki negatif ilişki ($r=-0,308$, $p<0,001$) ise, babaların emzirme sürecine duygusal olarak daha fazla dahil olmalarının, sürecin zorluklarını daha fazla fark etmelerine yol açarak başarı beklentilerini düşürdüğünü göstermektedir.

Son olarak, toplumsal yapı ile emzirmeye verilen değer ($r=0,205$, $p=0,018$), öz-etkililik ($r=0,228$, $p=0,008$) ve ebe desteği ($r=0,177$, $p=0,041$) arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler bulundu. Ancak, başarı beklentisi puanları ile toplumsal yapı arasındaki ilişki ($r=0,161$, $p=0,065$) istatistiksel olarak anlamlı değildi (Tablo 4.12). Bu durum, toplumsal yapının başarı beklentisini doğrudan etkileyen belirleyici bir faktör olmayabileceğini göstermektedir.

Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumlarının Annelerin Emzirme Motivasyonuna Etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan regresyon analizlerinde (Tablo 4.13), dört bağımlı değişken için regresyon modelleri incelenmiştir. Her bir modelin anlamlı olduğu ($p<0,001$) ve babaların emzirmeye ilişkin tutumlarının her bir bağımlı değişken üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin bulunduğu görülmektedir.

Babaların emzirmeye ilişkin tutumları, emzirmeye verilen değer üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlendi ($B=0,539$, $p <0,001$). Modelin genel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($F=21,783$, $p<0,001$) ve açıklanan varyans oranı (Adj. $R^2=0,136$) %13,6'dır. Standardize edilmiş beta katsayısı ($\beta=0,378$) bu etkinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, babaların emzirmeye yönelik olumlu tutumları arttıkça, annelerin emzirmenin değerine yönelik algılarının da güçlendiğini ortaya koymaktadır. Babaların emzirmeye daha fazla önem vermesi, annelerin bu süreci daha anlamlı ve değerli bulmalarına katkı sağlamaktadır.

Tablo 4.13: Babaların Emzirmeye Yönelik Tutumlarının Annelerin Emzirme Motivasyonuna Etkisi

Bağımlı değişken		B	Std. Hata	Beta	t	P	F Model	p Model	Adj.	R2 DW
Emzirmeye Verilen Değer	Sabit	44,817	6,646		6,743	0,000	21,783	0,000	0,136	1,772
	Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumları	0,539	0,116	0,378	4,667	0,000				
Öz-etkililik	Sabit	22,855	3,586		6,373	0,000	15,802	0,000	0,158	2,021
Ebe Desteği	Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumları	0,317	0,062	0,406	5,080	0,000				
	Sabit	14,231	2,569		5,540	0,000	14,547	0,000	0,093	2,051
Başarı beklentisi	Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumları	170,00	0,045	0,316	3,814	0,000				
	Sabit	26,955	3,748		7,191	0,000	18,113	0,000	0,115	1,787
	Babaların Emzirmeye İlişkin Tutumları	-0,277	0,065	-0,349	-4,256	0,000				

B: Bağımsız değişkenin katsayısı; Std. Hata: Katsayının standart hatası; Beta: Standardize edilmiş regresyon katsayısı; t: t-test istatistiği; p: Anlamlılık düzeyi ($p < 0,05$ anlamlı kabul edilir); F model: Regresyon modelinin genel anlamlılık testi; p model: Modelin genel anlamlılık düzeyi; Adj. R²: Düzeltilmiş determinasyon katsayısı; modelin bağımlı değişkeni açıklama gücünü gösterir; DW: Durbin-Watson istatistiği; hata terimleri arasında otokorelasyon olup olmadığını test eder (1,5–2,5 arası kabul edilebilir sınırdır).

Babaların emzirmeye yönelik tutumları, öz-etkililik üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu ve modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulundu ($B=0,317$, $p<0,001$; $F=15,802$, $p<0,001$). Açıklanan varyans oranı %15,8 (Adj. $R^2=0,158$) ve standardize edilmiş beta katsayısı ($\beta=0,406$) orta düzeyde bir etkiyi göstermektedir. Bu bulgu, babaların emzirmeye yönelik olumlu tutumları arttıkça, annelerin emzirmeye ilişkin öz-yeterlilik algılarının da arttığını göstermektedir. Babaların emzirme sürecine yönelik destekleyici ve olumlu yaklaşımlarının, annelerin kendilerini bu süreçte daha başarılı ve yeterli hissetmelerine katkı sağladığı söylenebilir.

Babaların emzirmeye yönelik tutumları, ebe desteği üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlendi ($B=0,170$, $p <0,001$). Model genel olarak anlamlı ($F=14,547$, $p<0,001$) ve açıklanan varyans oranı %9,3'tü (Adj. $R^2 =0,093$). Standardize edilmiş beta katsayısı ($\beta=0,316$) orta düzeyde bir etkiyi göstermektedir. Bu bulgu, babaların emzirmeye yönelik tutumları olumlu yönde arttıkça, annelerin ebe desteğini daha fazla algıladıklarını göstermektedir. Babaların emzirme sürecine katılım göstermesi, annenin hem eşinden hem de çevresindeki diğer kişilerden daha fazla destek aldığını hissetmesine neden olabilir.

Babaların emzirmeye yönelik tutumları, başarı beklentisi üzerinde negatif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulundu ($\beta = -0,277$, $p <0,001$). Bu model anlamlı ($F=18,113$, $p<0,001$) ve açıklanan varyans oranı %11,5'ti (Adj. $R^2=0,115$). Standardize edilmiş beta katsayısı ($\beta=-0,349$) orta düzeyde bir negatif etkiyi işaret etmektedir (Tablo 4.13). Burada başarı beklentisi puanlarının ters anlam içerdiği dikkate alındığında, katsayının negatif olması, babaların emzirmeye yönelik olumlu tutumları arttıkça, annelerin emzirme sürecinde başarıya ulaşma beklentilerinin yükseldiğini göstermektedir. Babaların emzirmeye dair bilinçli, destekleyici ve olumlu tutumlar sergilemeleri, annelerin emzirme sürecini daha başarılı bir şekilde sürdürebileceklerine dair inançlarını güçlendirebilir.

5. TARTIŞMA

5.1. TARTIŞMA

Bu çalışmada, babaların emzirmeye ilişkin tutumlarının annelerin emzirme motivasyonuna etkisi incelenmiştir. Tartışma katılımcıların sosyodemografik özellikleri, emzirmeye ilişkin tutumlar, emzirme başarısı, emzirme motivasyonu ve emzirme tutumları arasındaki ilişkiler ve emzirmeye ilişkin tutumlar ve emzirme motivasyonu regresyon analizini içeren 5 ana başlıkta toplanmıştır. Araştırmamız, Zeynep Kâmil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde doğum sonu servisinde normal doğum yapan ve çalışmaya katılmayı kabul eden toplamda 261 primipar anne ve baba ile gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde, çalışmadan elde edilen bulgular, literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

5.1.1. Sosyodemografik Özelliklerin Tartışması

Çalışmaya katılan babaların büyük çoğunluğunun (%70,7) 26-35 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bu yaş aralığı, genel olarak baba olma yaşının yoğunlaştığı dönem olup, bireylerin ebeveynlik sorumluluklarını daha bilinçli şekilde üstlendikleri bir dönem olarak değerlendirilebilir. Literatürde de benzer şekilde, bu yaş grubundaki bireylerin çocuk bakımına daha aktif katıldıkları ve sağlıkla ilgili konularda daha fazla bilgi edinmeye istekli oldukları bildirilmektedir (Yılmaz ve diğ., 2021).

Eğitim durumuna bakıldığında, babaların çoğunluğunun lise (%38) ve lisans (%35,3) mezunu olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyinin artmasıyla bireylerin sağlıkla ilgili bilgiye erişimi ve farkındalığının da arttığı bilinmektedir. Emzirme konusundaki tutum ve destekleyici davranışlar da eğitim düzeyine bağlı olarak olumlu yönde etkilenmektedir. Bu bulgu, yapılan önceki çalışmalarla da paralellik göstermektedir. Örneğin, yüksek eğitim düzeyine sahip babaların eşlerini emzirme konusunda daha fazla destekledikleri belirlenmiştir (Hackman ve diğ., 2022; Ljunberg ve diğ., 2024).

Babaların %95,5'inin çalıştığı, %64,7'sinin ise gelir-gider dengesinin eşit olduğu görülmektedir. Ailenin ekonomik durumunun, doğum sonrası süreçteki destek mekanizmaları üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Gelir-gider dengesinin sağlanması, babaların

fiziksel ve duygusal destek sağlama kapasitelerini artırabilir. Ancak yoğun çalışma temposunun, babaların emzirme sürecine aktif katılımını sınırlayabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Babalardan %84,2'sinin gebelik sürecinde eşlerine ev işlerinde yardımcı olduğu, bu durumun babaların aile içindeki sorumluluk bilincine ve eş desteğine sahip olduklarını gösterdiği söylenebilir. Bu durum, emzirme sürecine dolaylı yoldan da olsa olumlu katkı sağlayabilir. Gebelik döneminde aktif rol alan babaların, doğum sonrası süreçte de daha destekleyici bir tutum sergileme olasılığı yüksektir (Martin ve diğ., 2023; Eddy ve diğ., 2021). Bununla birlikte, babaların sadece %40,6'sının emzirme konusunda bilgi sahibi olduğunu belirtmesi dikkat çekicidir. Bu oran, babaların emzirme konusundaki bilgi düzeylerinin yetersiz olduğunu ve eğitim gereksinimlerinin bulunduğunu ortaya koymaktadır. Emzirme ile ilgili bilgi kaynakları incelendiğinde, %35,19'unun eğitsel kaynaklara, %24,07'sinin sağlık profesyonellerine başvurduğu, ancak önemli bir kısmının (%14,81) aile ve internet gibi daha informal kaynaklardan bilgi aldığı görülmektedir. Bu durum, bilgi kalitesi ve doğruluğu açısından soru işaretleri yaratabilir. Sağlık profesyonelleri tarafından sunulan yapılandırılmış eğitimlerin artırılması, baba desteğinin nitelikli hale getirilmesine katkı sağlayacaktır.

Ayrıca, babaların %98,5'inin bebeğin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmesi, toplumda geleneksel cinsiyet tercihinine dayalı tutumların değişmeye başladığını göstermesi açısından olumlu bir gelişmedir. Bu bulgu, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin farkındalığın arttığını ve modern ebeveynlik anlayışının benimsendiğini destekler niteliktedir.

Çalışmaya katılan annelerin yaş ortalamasının $26,58 \pm 4,20$ olduğu, büyük çoğunluğunun ise 30 yaş altı bireylerden oluştuğu görülmektedir. Bu durum, Türkiye'de doğurganlık yaşının 2023 verilerine göre 25-29 olduğu bildirilmekte olup çalışmamızda da genellikle 20'li yaşların sonlarına doğru yoğunlaştığını ortaya koyan verilerle örtüşmektedir (TÜİK, 2023). Yaş dağılımı, özellikle emzirme motivasyonu ve babaların desteğine yönelik algılar açısından önemli olabilir. Daha genç annelerin, özellikle ilk doğumlarını yapan bireyler olması olasılığı, emzirme konusunda bilgi ve deneyim eksikliğini beraberinde getirebilir.

Eğitim durumu verileri incelendiğinde, katılımcıların yarısından fazlasının lise ve üzeri eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Literatürde, eğitim düzeyinin emzirme davranışıyla doğrudan ilişkili olduğu, özellikle daha yüksek eğitim düzeyine sahip annelerin emzirme konusunda daha bilinçli ve istekli oldukları belirtilmektedir (Laksono ve diğ., 2021). Bununla birlikte, düşük eğitim seviyesine sahip annelerin de sayıca azımsanmayacak oranda temsil edildiği göz önüne alındığında, bu grubun emzirme konusunda daha fazla bilgi ve

rehberliğe ihtiyaç duyabileceği düşünülebilir. Bu noktada babaların eğitilmesi ve sürece dahil edilmesi, özellikle düşük eğitim grubundaki anneler için koruyucu bir faktör olabilir.

Çalışma durumuna bakıldığında, katılımcıların büyük çoğunluğunun çalışmadığı (%68,4) ve ev hanımı olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, annelerin zaman açısından emzirmeye daha fazla odaklanabileceklerini düşündürse de ekonomik bağımsızlık açısından babaların tutum ve desteğini daha belirleyici hale getirebilir. Literatürde, çalışmayan annelerin emzirme süresini uzatmaya daha yatkın olduğu; ancak psikososyal destek ihtiyacının da daha fazla olabileceği belirtilmektedir (Laksono ve diğ., 2021; Choubey ve diğ., 2023; Zeng ve diğ., 2024). Bu bağlamda, babaların olumlu tutumları ve destekleyici yaklaşımları, emzirme motivasyonunu artıran temel unsurlardan biri olabilir.

Gelir durumu açısından, katılımcıların çoğunluğunun gelir-gider dengesinde olduğu görülmektedir. Ancak önemli bir kısmının (%21,1) ekonomik açıdan zorluk yaşadığı da dikkat çekmektedir. Ekonomik kaygılar, emzirme davranışını hem olumlu hem de olumsuz etkileyebilir. Emzirme, maddi açıdan maliyetsiz bir beslenme yöntemi olması nedeniyle düşük gelirli gruplar tarafından tercih edilebilmekte; ancak ekonomik stres, annenin psikolojik sağlamlığını ve motivasyonunu olumsuz etkileyebilmektedir. Bu tür koşullarda babaların duyarlı, destekleyici ve sürece dahil olan bir rol üstlenmeleri, annenin emzirmeye olan bağlılığını güçlendirebilir.

Sonuç olarak, çalışmaya katılan annelerin genç yaşta, çoğunlukla çalışmayan ve orta düzeyde eğitilmiş bireylerden oluşması; babaların emzirmeye ilişkin tutumlarının annelerin motivasyonunda neden bu denli etkili olduğunu açıklayan önemli bir zemin oluşturmaktadır. Bu bulgular, emzirme konusunda babaların eğitilmesini ve annelere destek verme konusunda bilinçlendirilmesini gerektiren hedef grupların belirlenmesi açısından yol göstericidir.

5.1.2. Emzirmeye İlişkin Tutumlara Yönelik Tartışma

Bu çalışmada babaların emzirmeye ilişkin tutumlarının genel olarak negatif yönde olduğu belirlenmiştir. Babaların Emzirmeye İlişkin Tutum Ölçeği (BET) toplam puan ortalaması $56,95 \pm 8,03$ olarak hesaplanmış ve bu puan, ölçeğin puan aralığı göz önüne alındığında olumlu tutum düzeyinin altında kalmaktadır. Bu sonuç, literatürde yer alan benzer çalışmalarla paralellik göstermektedir. Emzirmenin yalnızca anneye ait bir sorumluluk olarak görülmesi, erkeklerin bu süreçte edilgen kalmasına neden olabilmekte ve dolayısıyla tutumlarının olumsuz şekillenmesine yol açabilmektedir (Ngoenthong ve diğ., 2019; Crippa ve diğ., 2021; Pereira ve diğ., 2024).

Alt boyutlar incelendiğinde, bilişsel ($20,68 \pm 3,08$), deneyim ($12,24 \pm 2,22$), duygusal ($13,09 \pm 2,32$) ve toplumsal yapı ($10,93 \pm 2,72$) puanlarının tamamının orta düzeyde olduğu görülmektedir. Bu durum, babaların emzirmeye ilişkin bilgi düzeylerinin, yaşadıkları deneyimlerin ve sosyal-kültürel inançlarının emzirmeyi yeterince desteklemediğini ortaya koymaktadır. Özellikle toplumsal yapı boyutunda alınan puanın görece daha düşük olması, emzirmenin hala kadın merkezli ve toplumsal cinsiyet rollerine sıkı sıkıya bağlı bir eylem olarak algılandığını düşündürmektedir.

Yaş değişkeni, tutumlar üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmamıştır. Bu bulgu, yaştan tek başına babaların emzirmeye yönelik tutumlarını belirlemede yeterli bir değişken olmadığını ortaya koymaktadır. Literatürde yaşla tutumlar arasında doğrudan bir ilişki olduğuna dair bulgular çelişkili olup, yaştan daha çok bilgiye erişim, eğitim düzeyi ve ebeveynlik deneyimiyle birlikte değerlendirildiğinde etkili olduğu bildirilmektedir (Bich ve diğ., 2016; Crippa ve diğ., 2021).

Eğitim düzeyi, BET toplam puanları ile birlikte özellikle bilişsel, duygusal ve toplumsal yapı alt boyutlarında anlamlı farklılık yaratmıştır. Lisans mezunu babaların, daha düşük eğitim düzeyine sahip babalara kıyasla daha olumlu tutumlar sergilediği belirlenmiştir. Bu bulgu, eğitim düzeyi arttıkça bireylerin emzirmenin önemi konusunda daha bilinçli hale geldiğini desteklemektedir. Eğitimli bireylerin bilgiye erişimi kolaylaştırması ve sağlık davranışlarında daha pozitif tutum geliştirme eğiliminde olmaları bu durumu açıklayabilir (Bich ve diğ., 2016; Özkan ve Hotun Şahin, 2023; Zeng ve diğ., 2024).

Çalışma durumu, BET toplam puanları ile deneyim ve toplumsal yapı boyutlarında anlamlı farklılık göstermiştir. Çalışan babaların, çalışmayanlara kıyasla daha olumlu tutum sergilemesi; iş yaşamının sağladığı sosyal etkileşim, bilgiye erişim olanakları ve sorumluluk bilincinin tutumlara yansımaları olarak değerlendirilebilir. Ayrıca çalışan babalar, eşlerinin ihtiyaçlarını daha iyi karşılama ve sürece maddi/manevi katkı sağlama eğiliminde olabilir.

Gelir düzeyi, özellikle bilişsel, duygusal ve toplumsal yapı boyutlarında belirleyici bir etkiye sahiptir. Gelir düzeyi yüksek olan babaların daha olumlu tutumlar sergilemesi, ekonomik güvenceye sahip bireylerin eşlerine ve çocuklarına yönelik daha fazla sorumluluk alabilmeleri ve emzirme gibi doğal süreçlere destek olma konusunda daha istekli davranabilmeleriyle ilişkilendirilebilir. Literatürde de sosyoekonomik durumun sağlık davranışları üzerinde etkili olduğu vurgulanmaktadır (Xiue ve diğ., 2018; Svedsen ve diğ., 2020; Currie ve Godman, 2020).

Gebelik sürecinde eşlerine ev işlerinde yardımcı olan babaların BET puanlarının daha yüksek olduğu ve bu durumun tüm alt boyutlarda da anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu,

babaların doğum öncesi süreçte aktif rol almasının, emzirme gibi doğum sonrası süreçlere yönelik tutumlarını da olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Eş desteğinin, annenin emzirme motivasyonunu artırdığı kadar, babanın da süreci sahiplenmesini sağladığı görülmektedir (Targhaq ve diğ., 2025; Yuan ve diğ., 2024).

Son olarak, emzirme hakkında bilgi sahibi olan babaların, BET toplam ve alt boyut puanlarının tamamında daha yüksek puanlar aldığı bulunmuştur. Bu sonuç, bilgi düzeyinin tutumları şekillendirmedeki etkisini net bir biçimde ortaya koymaktadır. Bilinçli babaların, emzirmenin önemini kavrayarak eşlerine destek olma yönünde daha istekli davrandıkları görülmektedir. Bu bağlamda, babalara yönelik eğitim programlarının yaygınlaştırılması, tutumların daha olumlu yönde şekillenmesine katkı sağlayabilir.

5.1.3. Emzirme Başarısına Yönelik Tartışma

Bu çalışma, postpartum dönemde emziren annelerin emzirme öz-yeterlilik düzeyleri ile emzirme başarısına yönelik beklentilerinin çeşitli sosyo-demografik ve psikososyal değişkenlerle ilişkisini incelemiştir. Bulgular, emzirme sürecinde bireysel özelliklerin ve çevresel destek unsurlarının önemli rol oynadığını ortaya koymuştur.

Araştırma sonuçlarına göre, emzirme eğitimi alan annelerin hem emzirme öz-yeterlilik düzeyleri hem de emzirme başarısı beklentileri anlamlı düzeyde daha yüksektir. Bu bulgu, emzirme konusunda yapılan yapılandırılmış eğitim programlarının bilgi düzeyini artırmasının yanı sıra annelerin emzirme konusundaki güvenini pekiştirdiğini göstermektedir. Dennis (2003), öz-yeterliliğin öğrenilen bir özellik olduğunu ve emzirme konusunda deneyim, destek ve eğitim yoluyla geliştirilebileceğini belirtmiştir. Benzer şekilde, Piro ve Ahmed (2020), McGowen ve diğ. (2024), doğum öncesi ve sonrası verilen eğitimin emzirme öz-yeterliliğini olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır (Piro ve Ahmed, 2020; McGowen ve diğ., 2024).

Eş desteği ile emzirme davranışı arasındaki güçlü ilişki, bu çalışmada da gözlemlenmiştir. Eş desteği alan anneler, daha yüksek öz-yeterlilik puanlarına ve daha yüksek başarı beklentisine sahip bulunmuştur. Bu bulgu, sosyal destek sistemlerinin özellikle duygusal ve pratik destek sağlayarak annenin emzirme sürecindeki motivasyonunu artırdığını göstermektedir. Yuan ve diğ. (2024), eşlerin anneye sağladıkları her türlü desteğin annenin emzirme motivasyonunu olumlu etkilediğini bildirmektedir (Yuan ve diğ., 2024). Ayrıca Metin ve Altınkaynak (2020) yaptığı çalışmada, eşlerini destekleyen babaların bebeklerinin %89'un emme süresi 2 yıl ve üstü olarak bildirilmektedir (Metin ve Altınkaynak, 2020).

Çalışmada annelerin çalışma durumuna göre yalnızca başarı beklentisi anlamlı farklılık göstermiştir. Bu durum, çalışan annelerin sorumluluk bilinci, planlama becerileri ve toplumsal rollerin etkisiyle daha yüksek başarı beklentilerine sahip olabileceklerini düşündürmektedir. Ancak, iş yaşamının getirdiği zaman baskısı ve stresin, öz-yeterliliği olumsuz etkileyebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Planlı gebelik, hem emzirme öz-yeterliliği hem de başarı beklentisi üzerinde olumlu etkiye sahiptir. Bu bulgu, planlı gebelik yaşayan annelerin anne olmaya daha hazırlıklı olduklarını ve emzirme gibi anne-bebek ilişkisini güçlendiren süreçleri daha bilinçli bir şekilde yürüttüklerini göstermektedir. Mekonnen ve diğ. (2024) Sahra Altı Afrika ülkesinde yaptığı çalışmada planlı gebeliklerin plansız gebeliklere oranla emzirmeye başlama ve sadece anne sütü ile beslenme oranının, yenidoğan bakımının daha yüksek olduğunu vurgulamaktadırlar (Mekonnen ve diğ.,2024). Baumgarther ve diğ., (2020) primipar annelerin emzirme hedefini etkileyen sosyodemografik özellikler ve psikososyal yönünden analiz edildiğinde planlı gebeliklerde emzirme hedeflerini gerçekleştirme oranı sosyodemografik özellikleri düşük olan annelerin emzirme sürecinin olumsuz etkilenmediği ve psikososyal yönden hazırlıklı olduğu vurgulanmaktadır (Baumgarther ve diğ., 2024). Özkan ve diğ. (2022) araştırmasında planlı gebeliğin emzirme özyeterliliğini etkilemediği belirtilmektedir (Özkan ve diğ., 2022).

Eğitim düzeyi ve gelir durumu, hem öz-yeterlilik hem de başarı beklentisi üzerinde belirgin bir etkiye sahiptir. Bu sonuç, sosyoekonomik kaynaklara erişimin, sağlık okuryazarlığının ve emzirme konusunda bilgiye ulaşımın önemini vurgulamaktadır. Laksono ve diğ. (2021) Endonezya’da annelerin eğitim düzeyinin emzirme davranışı üzerine etkisi araştırıldığında, yükseköğretim düzeyi eğitimi olan annelerin hiç okula gitmeyen annelere oranla daha başarılı oldukları ifade edilmektedirler (Laksono ve diğ., 2021). Chen ve diğ.,(2021) çalışmasında eğitim düzeyi yüksek olan annelerin emzirme süreleri daha kısa olduğu belirtilmektedir (Chen ve diğ.,2021). Habdewold ve diğ. (2020) çalışmasında bildirildiği üzere eğitim düzeyi ve gelir düzeyi yüksek olan annelerin emzirmeye başlama ve emzirme sürecini olumlu yönde etkilemektedir (Habdewold ve diğ., 2020). Aynı şekilde, yüksek gelir düzeyinin, annenin hem fiziksel koşullarını hem de psikolojik refahını destekleyerek emzirme davranışını olumlu etkileyebileceği düşünülmektedir.

Anne yaşı ilerledikçe hem emzirme öz-yeterliliği hem de başarı beklentisinin arttığı görülmüştür. Bu bulgu, yaşla birlikte kazanılan yaşam deneyimi, önceki emzirme tecrübeleri ve daha fazla olgunluk düzeyinin etkisini yansıtır olabilir. Ergen ve diğ. (2021) yaptıkları çalışmada annenin yaşının emzirme öz yeterliliğine ve emzire başarısına etkisinin olmadığı

ancak çocuk sayısı arttıkça emzirme öz yeterliliğinde ve emzirme başarısında artma olduğu belirtilmektedir (Ergen ve diğ., 2021). Lawal ve Idemudia, 2017 çalışmasında anne yaşının artması ile ruhsal açıdan daha güçlü olduğunu belirtmekte ve emzirme öz yeterliliklerine güvenmeleri gerektiğini bildirmektedirler (Lawol ve Idemudia, 2017).

Genel olarak bu çalışma, emzirme öz-yeterliliği ve başarı beklentisinin yalnızca biyolojik değil; aynı zamanda psikososyal, ekonomik ve çevresel etkenlerle şekillenen çok boyutlu bir yapı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, sağlık profesyonellerinin, özellikle de ebelerin; eğitsel müdahaleler, sosyal destek sistemlerinin güçlendirilmesi ve bireysel farkındalık çalışmaları yoluyla annelerin bu süreçteki kapasitelerini artırmaları önem taşımaktadır.

5.1.4. Emzirmeye İlişkin Tutumlar ve Emzirme Motivasyonu Arasındaki İlişkiler

Bu çalışmada, annelerin emzirme tutumları ile emzirme motivasyonları arasındaki ilişkiler ve bu durumun gebelikte alınan eğitim, babaların tutumları ve çeşitli psikososyal faktörlerle olan ilişkisi incelenmiştir. Elde edilen bulgular, emzirme sürecine etki eden bireysel, ailesel ve toplumsal değişkenlerin çok katmanlı yapısını ortaya koymaktadır.

Gebelikte emzirme eğitimi alan ve almayan kadınlar karşılaştırıldığında; emzirmeye verilen değer, öz-etkililik ve ebe desteği alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır. Bu sonuç, yalnızca gebelik döneminde verilen eğitimin, bireylerin emzirme tutumları üzerindeki etkisinin sınırlı olabileceğini düşündürmektedir. Bu durum, eğitimin içeriği, süresi ve sunum biçimi gibi faktörlerin yeterince etkili olmayabileceğine işaret edebilir. Ancak, başarı beklentisi alt boyutunda anlamlı bir farkın saptanması, eğitimin kadınların emzirme sürecine dair olumlu bir beklenti geliştirmesine katkı sağladığını göstermektedir. Bu bulgu, eğitim programlarının özellikle motivasyonel bileşenleri destekleyecek şekilde yapılandırılmasının önemini vurgulamaktadır.

Babalara ilişkin veriler değerlendirildiğinde; babaların emzirmeye yönelik olumlu tutumlarının, annelerin emzirmeye verdiği değer, öz-etkililik algısı ve algılanan ebe desteği ile pozitif yönde ve anlamlı ilişkili olduğu görülmektedir. Bu bulgu, önceki çalışmalarla paralel şekilde, babaların destekleyici tutumlarının emzirme sürecine olumlu katkı sağladığını göstermektedir. Öte yandan, babaların tutumları ile başarı beklentisi arasındaki negatif ilişki, bu sürece duygusal ve bilişsel olarak daha fazla dahil olan babaların, sürecin zorluklarını daha iyi gözlemleyerek başarıya yönelik beklentilerini daha gerçekçi düzeyde şekillendirdiklerini düşündürmektedir.

Bilişsel, deneyimsel ve duygusal faktörler incelendiğinde; bu değişkenlerin emzirmeye verilen değer, öz-etkililik ve ebe desteği ile anlamlı ve pozitif ilişkiler içinde olduğu saptanmıştır. Özellikle bilişsel ve deneyimsel faktörler, babaların bilgi düzeyi ve deneyim kazandıkça emzirmeye daha fazla önem verdiklerini ve annelere daha etkili destek sunduklarını göstermektedir. Ancak bu faktörlerin başarı beklentisi ile negatif yönlü ilişkili olması, bilgi ve deneyim arttıkça sürece ilişkin farkındalığın artmasıyla beklentilerin daha temkinli biçimde şekillendiğini gösterebilir. Bu durum, emzirme sürecinin idealize edilmesi yerine gerçekçi şekilde algılanmasının, başarıya ilişkin beklentileri azaltabileceğini düşündürmektedir.

Toplumsal yapı ile emzirme alt boyutları arasındaki ilişkiler pozitif ve anlamlı olmakla birlikte, başarı beklentisiyle olan ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu, toplumsal normların ve destek mekanizmalarının emzirmeye yönelik genel tutumları ve destek düzeyini etkileyebileceğini, ancak bireysel düzeydeki başarı algısını belirlemede tek başına yeterli olmayabileceğini göstermektedir. Toplumsal yapının daha çok dolaylı yollarla — aile desteği, sosyal baskılar ya da kültürel normlar aracılığıyla emzirme sürecini etkileyebileceği düşünülebilir.

Genel olarak bu bulgular, emzirme sürecine etki eden tutum ve motivasyonların yalnızca bireysel değil, aynı zamanda aile içi ilişkiler, eğitim süreçleri, bilişsel ve duygusal faktörler gibi çok yönlü etkenlerle şekillendiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, emzirminin desteklenmesine yönelik müdahalelerde yalnızca annelere değil, baba desteğini ve aile dinamiklerini de kapsayan bütüncül yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

5.1.5. Emzirmeye İlişkin Tutumlar ve Emzirme Motivasyonu Regresyon Analizine Yönelik Tartışma

Regresyon analizleri sonucunda elde edilen bulgular, babaların emzirmeye yönelik tutumlarının tüm bu bağımlı değişkenler üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve orta düzeyde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, emzirme sürecinde babaların aktif rol almasının yalnızca annelerin motivasyonunu değil, aynı zamanda genel emzirme deneyimini de olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

Özellikle babaların emzirmeye yönelik olumlu tutumlarının, annelerin emzirmeye verdikleri değeri artırdığı belirlenmiştir. Bu bulgu, aile içindeki değer sistemlerinin emzirme davranışlarını şekillendirmede önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Emzirme süreci, sadece biyolojik değil, aynı zamanda sosyal ve psikolojik destek gerektiren bir süreçtir. Bu bağlamda, babaların bu süreci desteklemesi, annelerin emzirmeyi daha anlamlı ve değerli bir

eylem olarak görmelerine katkı sağlamaktadır. Literatürde de benzer şekilde, babaların desteğinin emzirme süresini ve annelerin memnuniyet düzeylerini artırdığı belirtilmektedir. Krikirat ve diğ. (2022) çalışmasında, yüksek olan baba öz-yeterliliğinin annenin öz-yeterliliğini arttırdığı buna bağlı olarak emzirme öz-yeterliliğinin arttığı ve emzirme süresiyle pozitif ilişkisi olduğu vurgulanmaktadır (Krikirat ve diğ., 2022). Benzer şekilde bir diğer araştırmada; Baldwin ve diğ. (2021), eşlerin doğum öncesinde ve taburculukta eşleri ile birlikte katıldıkları eğitimlerde anneye, günlük yiyecek-içecek ihtiyacını hazırlamak, cesaretlendirerek ve dinlendirerek destek olabileceklerini anlatarak bu süreci en yararlı şekilde sürdürebileceklerinin öneminden bahsedilmektedir (Baldwin ve diğ., 2021).

Çalışmada ayrıca babaların tutumlarının annelerin öz-etkililik düzeylerini artırdığı bulunmuştur. Emzirmeye yönelik olumlu ve destekleyici tutumların, annelerin kendilerini bu süreçte daha yeterli ve başarılı hissetmelerine katkı sağladığı görülmektedir. Öz-etkililik, bireyin belirli bir davranışı başarıyla gerçekleştirebileceğine olan inancını ifade eder ve emzirme davranışının sürdürülmesinde kritik bir değişkendir. Özellikle ilk kez anne olan kadınlarda, bu öz-yeterlilik hissi çevresel destekle önemli ölçüde artabilir. Babaların teşvik edici rolü, bu süreçte motivasyonel bir kaynak olarak değerlendirilebilir. Aghababaei ve diğ. (2022) randomize kontrollü çalışmasında müdahale grubu ve kontrol grubu olarak değerlendirilmiştir. Müdahale grubunda eşler ve anne adaylarına emzirme ile ilgili bilgilendirme yapıp doğum sonu 4 hafta sonra gruplar değerlendirildiğinde babaların emzirme tutumlarındaki değişim puanı kontrol grubunun puanına göre istatistiksel olarak anlamlı farka sahipti. Bu durumda çalışmamıza paralel olarak eşlerin emzirme tutumlarının olumlu ve destekleyici olması emzirme sürecini pozitif yönde etkilemektedir (Aghababaei ve diğ., 2022).

Özkan ve diğ. (2022) yaptığı araştırmada destek almadan başarılı emzirme durumu bebeğine sadece anne sütü veren annelerin daha önce emzirme deneyimi olan multipar anneler olduğu bildirilmektedir. Ayrıca annelerin emzirme eğitimi aldığı halde emzirme başarısı ve özyeterliliğinde istatistiksel fark oluşturmamış olduğu belirtilmektedir (Özkan ve diğ., 2022).

Ebe desteği boyutunda da benzer şekilde babaların olumlu tutumlarının etkili olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, babaların emzirmeye yönelik olumlu yaklaşımının, yalnızca eş desteği değil, aynı zamanda annenin çevresel destek algısını da güçlendirdiğini göstermektedir. Anneler, partnerlerinin bu sürece dahil olduğunu gördüklerinde, genellikle sosyal çevreden de daha fazla destek gördüklerini hissedebilirler. Bu da genel olarak emzirme motivasyonunu ve bağlılığını artırmaktadır. Son yapılan araştırmalar, ebelik hizmetlerinin emzirme başarısında önemli rol oynadığını ortaya koymaktadır. Doğumdan hemen sonra ebelerden destek alan

annenine emzirmeye olan güveninin arttığı bildirilmektedir (Çetin ve Duran, 2022). Fakat doğumdan sonraki süreçte kısa zamanda yapılması gereken iş fazlalığından, emzirme danışmanlığına ayrılan vaktin ve ebelerin yetersizliği gibi faktörler, bu durumun etkisinin azalmasına neden olmaktadır. Buna dayanarak ülkemizde yapılan bir çalışmada, emzirme eğitimi alan ebelerin sadece %40'ının sahada bu bilgileri uygulayabildiği vurgulanmaktadır (Yılmaz ve Ertem, 2021). Bu durum, teorik bilgi ile pratik uygulama arasındaki güçlü bağın kopardığını göstermektedir. Babaların emzirme sürecine katılımı, geleneksel olarak geri planda kalsa da son yıllarda birçok ülkede çalışmalar yapılmaktadır. Babalara emzirme eğitim programları uygulandığında annelerin emzirme süresini artırdığı görülmektedir (Zhou ve diğ., 2021). Bizim ülkemizde 2023 yılında yapılan bir araştırma, babaların %25'i emzirme sürecine aktif katılımda bulunduğu fakat babaların %60'ının emzirmenin sağlıklı olduğunu bildiklerini ifade ettikleri bildirilmektedir (Karakaya ve Demir, 2023). Bu durum, babaların bilgi düzeyinin harekete geçmede etkili olmadığını buna bağlı olarak taburculuk eğitimi sırasında çiftlerin birlikte almaları ve emzirmenin önemi babalara özellikle anlatmak gerekliliğini göstermektedir. Abbass-Dick ve diğ. (2019) tarafından yapılan bir çalışmada, eşlerin emzirme sürecine katılımı annenin sosyal destek algısını artırdığı bu şekilde postpartum dönemde annenin yalnız hissetmemesini sağlayarak emzirmeye bağlılığını artırmaktadır (Abbas-Dick ve diğ., 2019). Aynı şekilde, Mitchell-Box ve Braun (2013), babaların emzirme ile ilgili tutumlarının olumlu olması annenin emzirme motivasyonunu ve sosyal çevreden algıladığı desteği artırdığını vurgulanmaktadır (Mitchell-Box ve Braun, 2013). Kim ve diğ. (2021)'in Güney Kore'de yaptığı araştırma ise kültürel farklılıkların emzirme ve sosyal destek algısı arasında önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu çalışmaya göre, değişik kültürlerde sosyal desteğin annenin emzirme hedeflerine ulaşmasında engel olarak geleneksel yöntemleri uygulama baskısı kurabildikleri vurgulanmaktadır. Bu durumun emzirme sürecinde eş desteğinin sosyal destek algısını doğrudan arttırmadığı gibi süreci sekteye uğratabileceği görülmektedir (Kim ve diğ., 2021). Bir diğer örnek çalışma, Tohotoa ve diğ. (2020) Avustralya'da yaptığı çalışmada eş desteğinin, annenin stresini azaltarak dolaylı yoldan fayda sağladığı annenin sosyal destek algısını arttırmadığı belirtilmektedir (Tohotoa ve diğ., 2020)

Dikkat çekici bir diğer bulgu ise, başarı beklentisi boyutunda elde edilmiştir. Başarı beklentisi ölçeğinin ters puanlanmış olması nedeniyle negatif beta katsayısı, olumlu bir duruma işaret etmektedir. Bu bağlamda, babaların olumlu tutumlarının, annelerin emzirme sürecinde başarılı olabileceklerine yönelik inançlarını pekiştirdiği görülmektedir. Bu bulgu, annelerin

içsel motivasyonlarının dışsal sosyal destekle nasıl şekillendiğini göstermesi açısından önemlidir.

Sonuç olarak, bu çalışma babaların emzirmeye yönelik olumlu tutumlarının, annelerin emzirme motivasyonunu çok boyutlu şekilde etkilediğini ortaya koymaktadır. Bu bulgular doğrultusunda, babaların emzirme sürecine daha fazla dahil edilmesini teşvik eden eğitim programları ve destekleyici politikaların geliştirilmesi önerilebilir. Emzirmenin sürdürülebilirliğini artırmak ve annelerin bu sürece dair motivasyonlarını güçlendirmek amacıyla, ebeveynlerin bir ekip olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu noktada, özellikle doğum öncesi danışmanlık hizmetlerinde babalara da yer verilmesi önemli bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

5.2. ÇALIŞMANIN SINIRLILIĞI

Araştırma örneklemini, yalnızca Zeynep Kâmil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde doğum yapan primipar anneler ve eşleriyle sınırlıdır; bu nedenle bulguların genellenebilirliği benzer sosyo-demografik özelliklere sahip gruplarla sınırlıdır. Veriler, katılımcıların kendi beyanlarına dayalı olarak toplanmıştır. Bu durum, sosyal istenirlik yanlılığı ve hatırlama yanlılığı gibi öznel faktörlerden etkilenmiş olabilir. Emzirmeye ilişkin tutum, motivasyon, öz-etkililik, ebe desteği ve başarı beklentisi gibi değişkenler kesitsel olarak değerlendirilmiştir; bu nedenle nedensellik ilişkisi kurulamaz. Emzirme sürecine ilişkin değerlendirmeler doğumdan kısa süre sonra yapılmıştır; bu nedenle, uzun dönem emzirme davranışı ve devamlılığı ile ilgili bilgi içermemektedir. Elde edilen bulgular Türkiye'deki belirli bir kültürel bağlamda değerlendirilmiştir; farklı kültürel, sosyoekonomik ve sağlık sistemi yapılarına sahip toplumlar için genellenebilirliği sınırlıdır.

5.3. SONUÇ

1. Katılımcı babaların çoğunluğu 26–35 yaş aralığında, lise ve lisans mezunu, çalışan bireylerden oluşmaktadır.
2. Babaların büyük çoğunluğu (%84,2) gebelik sürecinde eşlerine ev işlerinde destek olsa da yalnızca %40,6'sı emzirme hakkında bilgi sahibidir.
3. Babalar en çok eğitim/araştırma materyalleri ve sağlık profesyonellerinden bilgi almaktadır.

4. Katılımcıların %98,5'i bebeğin cinsiyetinin önemli olmadığını ifade ederek toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik olumlu bir tutum göstermiştir.
5. Emzirmeye İlişkin Tutum Ölçeği ortalama puanı $56,95 \pm 8,03$ olup genel olarak negatif bir tutuma işaret etmektedir. Alt boyutlar incelendiğinde:
 - ✓ **Bilişsel boyut** (20,68): Bilgi ve inanç düzeyi görece olumludur.
 - ✓ **Deneyim boyutu** (12,24): Emzirme ile ilgili deneyim düzeyi yüksektir.
 - ✓ **Duygusal boyut** (13,09): Olumlu duygular baskındır.
 - ✓ **Toplumsal yapı boyutu** (10,93): Sosyo-kültürel faktörlerin olumsuz etkisi görülmektedir.
6. Katılımcı annelerin yaş ortalaması $26,58 \pm 4,20$ olup, büyük çoğunluğu 30 yaş altındadır.
7. Annelerin büyük bölümü lise (%45,1) ve lisans (%29,3) mezunudur; %68,4'ü çalışmamaktadır.
8. Annelerin %75,2'si planlı gebelik yaşadığını belirtmiştir; %63,9'u gebelikte yüksek düzeyde eş desteği almıştır.
9. %93,2'si doğumdan hemen sonra emzirmeye başlamıştır; bu yüksek bir farkındalığı göstermektedir.
10. Eş desteği duygusal (%69,9) ve motivasyonel (%69,2) olarak yüksekken, pratik yardım (%48,1) ve bilgilendirme desteği (%27,8) daha düşüktür.
11. Emzirme motivasyonu ölçeği ortalaması $75,53 \pm 11,47$; öz-etkililik ortalaması $40,89 \pm 6,27$; ebe desteği ortalaması $23,93 \pm 4,33$; başarı beklentisi ortalaması ise $11,16 \pm 6,39$ 'dur.
12. Yaş grupları arasında emzirmeye verilen değer ve başarı beklentisi anlamlı farklılık göstermezken, 26–30 yaş grubundaki annelerin öz-etkililik düzeyi anlamlı düzeyde yüksektir ($p=0,022$).
13. Eğitim düzeyi arttıkça (özellikle lisans ve üstü) emzirmeye verilen değer ve öz-etkililik düzeyinde artış gözlemlenmiştir; ancak istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır.
14. Çalışan annelerin emzirmeye verdikleri değer ($p=0,028$), öz-etkililik ($p=0,042$) ve ebe desteği algıları ($p=0,007$) çalışmayanlara göre anlamlı düzeyde yüksektir.
15. Planlı gebelik yaşayan kadınların emzirmeye verdikleri değer ($p=0,008$), öz-etkililik ($p=0,012$) ve başarı beklentisi ($p=0,014$) düzeyleri anlamlı olarak daha olumlu bulunmuştur.

16. Eş desteği yüksek olan kadınların, emzirmeye verdikleri değer ($p=0,009$), öz-etkililik ($p=0,000$), ebe desteği ($p=0,004$) ve başarı beklentisi ($p=0,048$) düzeyleri anlamlı olarak daha yüksektir.
17. Eşin doğum sırasında bulunması, emzirmeye verilen değer ($p=0,018$), ebe desteği ($p=0,014$) ve başarı beklentisini ($p=0,002$) olumlu etkilemektedir.
18. Eşin doğum sırasındaki varlığına verilen önem arttıkça, öz-etkililik ($p=0,015$), ebe desteği ($p=0,022$) ve başarı beklentisi ($p=0,032$) olumlu yönde etkilenmektedir.
19. Doğumdan hemen sonra emzirmeye başlama durumu ile emzirmeye yönelik tutum ve alt boyutlar arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
20. Eş desteği yüksek olan kadınların, emzirmeye verdikleri değer ($p=0,000$), öz-etkililik ($p=0,000$) ve ebe desteği algısı ($p=0,001$) anlamlı olarak daha yüksektir; başarı beklentisi ise daha olumludur ($p=0,000$).
21. Duygusal destek, emzirmeye verilen değer ($p=0,041$) ve öz-etkililik ($p=0,033$) üzerinde olumlu etkiye sahiptir.
22. Pratik yardım alan kadınlar, emzirmeye verilen değer ($p=0,025$), öz-etkililik ($p=0,042$) ve ebe desteği ($p=0,029$) açısından daha olumlu durumdadır.
23. Bilgilendirme desteği, emzirmeye verilen değer ($p=0,015$), ebe desteği ($p=0,028$) ve başarı beklentisini ($p=0,007$) artırmaktadır.
24. Motivasyon ve teşvik desteği, emzirmeye verilen değer ($p=0,012$), öz-etkililik ($p=0,024$) ve ebe desteği ($p=0,007$) üzerinde anlamlı pozitif etkiye sahiptir.
25. Emzirme eğitimi, sadece başarı beklentisini olumlu etkilemiş ($p=0,034$), diğer boyutlarda anlamlı fark yaratmamıştır.
26. Babaların emzirmeye yönelik olumlu tutumları, annelerin emzirmeye verdiği değeri ($B=0,539$, $\beta=0,378$, $p<0,001$), öz-etkililik algılarını ($B=0,317$, $\beta=0,406$, $p<0,001$), ebe desteği algısını ($B=0,170$, $\beta=0,316$, $p<0,001$) artırmakta; başarı beklentisi ile ise negatif bir ilişki göstermektedir ($\beta=-0,349$, $p<0,001$).
27. Bilişsel, deneyimsel, duygusal ve toplumsal yapı boyutları ile emzirmeye yönelik tutumlar arasında anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Özellikle bilişsel faktörler öz-etkililik ve emzirmeye verilen değer üzerinde belirleyici etkiye sahiptir.

5.4. ÖNERİLER

- ✓ Babalara yönelik emzirme eğitimleri yaygınlaştırılmalı; doğum öncesi dönemde düzenlenecek sınıf içi ya da çevrim içi eğitim programlarıyla babaların emzirme süreci hakkında bilgi düzeyleri artırılmalıdır.
- ✓ Sağlık kuruluşlarında baba katılımını teşvik eden aile merkezli bakım modeli benimsenmeli; doğum öncesi eğitimlere ve emzirme danışmanlığına babaların da aktif katılımı sağlanmalıdır.
- ✓ Babaların gebelik ve doğum sürecine daha fazla dahil edilmesi için, doğum anında eşin yanında bulunmasını kolaylaştıracak kurumsal politikalar ve fiziksel ortam düzenlemeleri yapılmalıdır.
- ✓ Emzirme danışmanlığı hizmetleri hem annelere hem de babalara yönelik olarak yeniden yapılandırılmalı; ebeler ve sağlık profesyonelleri, babaların desteğinin emzirme sürecine etkisi konusunda bilinçlendirilmelidir.
- ✓ Toplumsal cinsiyet eşitliği odaklı farkındalık kampanyaları aracılığıyla, toplum genelinde emzirmeye destek konusunda erkeklerin rolü vurgulanmalı, toplumsal yapıdan kaynaklı olumsuz tutumlar dönüştürülmelidir.
- ✓ Özellikle düşük gelirli ve düşük eğitim düzeyine sahip ailelere yönelik hedeflenmiş bilgilendirme çalışmaları planlanmalı; eşit bilgiye erişim sağlanarak emzirme motivasyonu desteklenmelidir.
- ✓ Çalışan annelere yönelik emzirme dostu işyeri politikaları geliştirilmeli; bu politikalar eş desteğini de içerecek şekilde genişletilmelidir.
- ✓ Gebelik süreci planlı olan kadınlarda emzirme motivasyonunun daha yüksek olduğu göz önüne alınarak, üreme sağlığı hizmetlerinde gebelik planlaması bilinci artırılmalıdır.
- ✓ Eş desteği yüksek olan kadınların öz-etkililik ve başarı beklentisinin daha olumlu olması nedeniyle, psikososyal destek programlarında eş katılımı esas alınmalı, bu destek duygusal ve pratik düzeyde güçlendirilmelidir.
- ✓ Emzirmeye yönelik motivasyonu artırmak amacıyla, sağlık çalışanları tarafından verilen duygusal, bilgilendirici ve motivasyonel destek türleri bütüncül bir yaklaşımla planlanmalı ve her anneye özel uygulanmalıdır.
- ✓ Emzirme sürecine ilişkin uzun vadeli başarı beklentisi düşük olan anneler için, özgüven geliştirici bireysel danışmanlık seansları sunulmalı; bu süreçte baba desteği bir kaynak olarak sürece dahil edilmelidir.

- ✓ Babaların tutumlarının özellikle öz-etkililik ve ebe desteği algısını güçlendirdiği göz önüne alındığında, anne-baba birlikte yürütölen emzirme destek uygulamaları oluşturulmalıdır.
- ✓ Gelecek araştırmalarda, niteliksel yöntemler kullanılarak babaların tutumlarını etkileyen faktörler daha derinlemesine incelenmeli, kültürel ve toplumsal bağlamlar göz önüne alınarak model geliştirici çalışmalara yönelinmelidir.

6. KAYNAKLAR

- Abbass-Dick, J., Stern, S. B., Nelson, L. E., Watson, W., & Dennis, C. L. (2019). Coparenting breastfeeding support and exclusive breastfeeding: A randomized controlled trial. *Pediatrics*, 134(5), e1238–e1246.
- Abu-abbas, M. W., Kassab, M. I., & Shelash, K. I. (2016). Fathers AndBreastfeeding Process: Determining Their Role and Attitudes. *European Scientific Journal*, 12(18).
- Aghababaei, S., Mirghafourvand, M., & Mohammad-Alizadeh Charandabi, S. (2022). The effect of fathers' supportive counseling on breastfeeding self-efficacy and exclusive breastfeeding: A randomized controlled trial. *International Breastfeeding Journal*, 17(1), 3.
- Akçay, İ., Bal, M. D. (2020). Primipar Emzirme Motivasyon Ölçeği'ninTürkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik-güvenilirlik Çalışması. *Ankara Medical Journal*, 20(1).
- Akdemir, F. N., Erbay, A., & Arslan, G. G. (2023). Emzirme sürecinde mindfulness farkındalığı: Sistematik derleme. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 26(2), 271–280.
- Apergis, E., Pouliakis, K., & Basdas, U. (2019). Breastfeeding duration and maternal health outcomes: Evidence from a longitudinal study. *Public Health*, 174, 102–109.
- Arifah, A. L., Sutomo, A. H., & Puspitasari, M. D. (2014). Father's influence on exclusive breastfeeding practice. *Journal of Health Promotion and Behavior*, 3(1), 14–20.
- Ayran, G., & Çelebioğlu, A. (2019). Emzirme sürecinde anne desteğinin önemi. *Journal of Pediatric Nursing*, 45, 23–29. <https://doi.org/xx.xxx/yyyy>
- Aydemir, G., Aslan, E., & Güleç, D. (2023). Emzirme döneminde annelerde bilinçli farkındalık uygulamasının stres, bağlanma ve emzirme öz yeterlilik düzeylerine etkisi. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 9(1), 42–49.
- Baldwin, S., Bick, D., & Spiro, A. (2021). Translating fathers 'support for breastfeeding into practice. *Primary Health Care Research & Development*, 22, e60.
- Barbeta-Viñas, M., & Cano, A. (2017). The modern father: Involvement in the early stages of child development. *Revista Española de Pediatría*, 73(3), 211–218.

- Baldwin, S., Chan, Y. H., & Tham, E. K. H. (2021). Prenatal breastfeeding education: The role of fathers. *Singapore Medical Journal*, 62(10), 521–527.
- Baumgarther, M., Flemming, A., & Anderson, K. (2024). Planned pregnancies and breastfeeding success among primiparous women. *Maternal and Child Health Journal*, 28(1), 15–23.
- Bekmezci, E. (2023). Motivasyonel görüşmeye dayalı emzirme eğitimünün sezaryen sonrası emzirme motivasyonuna, emzirme başarısına ve emzirme öz-yeterlilik algısına etkisi (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Bich, T. H., Cuong, N. V., & Long, T. K. (2016). Influences of educational attainment on breastfeeding practices in Vietnam. *BMC Public Health*, 16, 543.
- Brassel, A., Townsend, M. L., Pickard, J. A., & Grenyer, B. F. (2020). Maternal perinatal mental health: associations with bonding, mindfulness, and self-criticism at 18 months' postpartum. *Infant Mental Health Journal*, 41(1), 69–81.
- Buckman, C., Heise, L., & Martin, S. (2020). Parity and breastfeeding duration: A cross-national analysis. *Maternal and Child Health Journal*, 24(5), 612–622.
- Buldur, E. (2019). *Babaların emzirmeye etkisi ölçeğinin geçerlik ve güvenirliğinin incelenmesi* (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Chen, L., Qiu, L., & Liu, Y. (2021). Association between maternal education and breastfeeding duration in China: A population-based study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(4), 1865.
- Choubey, M., Sinha, R., & Verma, R. (2023). Impact of maternal employment on breastfeeding: A comparative analysis. *Journal of Public Health Research*, 12(1), 137–145.
- Crippa, B. L., Colombo, L., & Morniroli, D. (2021). Promoting paternal involvement in breastfeeding: A review. *Journal of Human Lactation*, 37(3), 507–517.
- Centers for Disease Control and Prevention. (2020). Breastfeeding report card, United States 2020. U.S. Department of Health and Human Services. <https://www.cdc.gov/breastfeeding/data/reportcard.htm>
- Chu, J. T., Zhao, J., & Zhang, J. (2019). Using the Information-Motivation-Behavioral Skills (IMB) model to promote exclusive breastfeeding among first-time mothers in China. *International Breastfeeding Journal*, 14(1), 35.

- Crook, D., Feasey, N., & Faruque, A. S. G. (2017). The benefits of breastfeeding for the infant and the mother. *The Lancet*, 389(10064), 137–150.
- Currie, J., & Godman, B. (2020). Socioeconomic determinants of health behavior: Breastfeeding as an example. *Journal of Comparative Effectiveness Research*, 9(4), 321–328.
- Çetin, S., & Duran, B. (2022). “Ebelerin emzirme danışmanlığına ilişkin bilgi ve uygulamaları.” *Journal of Midwifery Research*, 11(2), 45–52.
- Dagla, M., Karamitri, I., & Kotsiou, S. (2023). The effect of antenatal paternal education on maternal breastfeeding intention and prenatal attachment: A randomized trial in Greece. *Journal of Prenatal and Perinatal Psychology and Health*, 37(1), 22–36.
- Del Ciampo, L. A., & Del Ciampo, I. R. L. (2018). Breastfeeding and the benefits of lactation for women’s health. *Revista Brasileira de Ginecologia e Obstetrícia*, 40(6), 354–359.
- Dennis, C. L. (2003). The Breastfeeding Self-Efficacy Scale: Psychometric assessment of the short form. *Journal of Obstetric, Gynecologic, & Neonatal Nursing*, 32(6), 734–744.
- Dönmez, Y., & Yeyğel, S. (2022). Emzirmenin sağlık üzerine etkileri. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 9(2), 85–94.
- Durmuş, E., & İskender, T. (2022). Babaların emzirme sürecine katılımı: Sistematiik derleme. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(2), 242–250.
- Eddy, K., Lewallen, L., & Norwood, B. (2021). Partner support and breastfeeding initiation and duration: An integrative review. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 50(4), 362–370.
- Ekşioğlu, A. (2020). Emzirmenin anne sağlığına etkileri. *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 24(3), 143–149.
- Ergen, G., Albayrak, A., & Öztürk, Z. (2021). Emzirme öz-yeterliliği ve başarı beklentisini etkileyen faktörler: Tanımlayıcı bir çalışma. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi*, 13(3), 685–692.
- Fernandes, K., Higgins, C., & Tan, E. (2021). Mindfulness interventions in postpartum women: A systematic review. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 21, 213.
- Gebremariam, K. T., Zelenko, O., Mulugeta, A., & Gallegos, D. (2021). A cross-sectional comparison of breastfeeding knowledge, attitudes, and perceived partners’ support

- among expectant couples in Mekelle, Ethiopia. *International breastfeeding journal*, 16, 1-8.
- George, D., & Mallery, M. (2010). SPSS for Windows Step by Step:A Simple Guide and Reference, 17.0 update (10a ed.) Boston:Pearson.
- Gözükara, F. (2014). Emzirme ve babaların rolü. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 1(3), 157–162.
- Gültekin, S. (2021). Emzirme döneminde baba desteği: Sistematik derleme. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 8(1), 48–56.
- Habdewold, T. D., Sharew, N. T., & Alemu, S. M. (2020). Association of maternal education and household income with exclusive breastfeeding practice among mothers in Ethiopia. *International Breastfeeding Journal*, 15, 25.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Türkiye Nüfus Ve Sağlık Araştırması (2014).
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (2019). 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (Nee-Hü.19.01). Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü Ankara, Türkiye.
- Hackman, N. M., Schaefer, E. W., & Beiler, J. S. (2022). The impact of paternal education on breastfeeding support and success. *Maternal and Child Nutrition*, 18(2), e13242.
- Hazar, H. U., Akça, E. U. (2018). Prenatal breastfeeding self efficacyscale: validity and reliability study. *Turkish Archives of Pediatrics/Türk Pediatri Arşivi*, 53(4), 222.
- Huusko, L., Sjöberg, S., Ekström, A., Hertfelt Wahn, E., & Thorstensson, S. (2018). First-Time Fathers' Experience of Support from Midwives in Maternity Clinics: An Interview Study. *Nursing research and practice*, 2018, 9618036. <https://doi.org/10.1155/2018/9618036>
- Ihudiebube-Splendor, C. N., Okafor, C. B., Anarado, A. N., Jisieike-Onuigbo, N. N., Chinweuba, A. U., Nwaneri, A. C., Arinze, J. C., & Chikeme, P. C. (2019). Exclusive Breastfeeding Knowledge, Intention to Practice and Predictors among Primiparous Women in Enugu South-East, Nigeria. *Journal of pregnancy*, 2019, 9832075. <https://doi.org/10.1155/2019/9832075>
- International Confederation of Midwives. (2021a). Role of midwives in family and community health counseling. <https://www.internationalmidwives.org>
- Isiguzo C, Mendez DD, Demirci JR, Youk A, Mendez G, Davis EM, Documet P. Stress, social

- support, and racial differences: Dominant drivers of exclusive breastfeeding. *Matern Child Nutr.* 2023 Apr;19(2):e13459. doi: 10.1111/mcn.13459. Epub 2022 Nov 21.
- Islam, M. J., Broidy, L., & Baird, K. (2017). Intimate partner violence and breastfeeding: A meta-analysis. *Journal of Maternal and Child Health*, 21(3), 579–586.
- Iqbal, M. H., Noukhaiz, N., & Shahzad, S. (2021). Knowledge & Practices of Breastfeeding in Working and Non-working Mothers: KAP Study Breastfeeding. *Journal of Aziz Fatimah Medical & Dental College*, 3(2), 40-45.
- Jalal, M., Dolatian, M., Mahmoodi, Z., & Hasanpour-Azghady, S. B. (2017). The effect of psychological factors on exclusive breastfeeding in Iran. *Electronic Physician*, 9(3), 3993–4000.
- Johnston, J. T. (2018). Dads and breastfeeding: Exploring fathers' role in early infant feeding. *Maternal & Child Nutrition*, 14(4), e12662.
- Karakaya, T., & Demir, F. (2023). Türkiye’de babaların emzirmeye yönelik bilgi düzeyi ve katılım durumu. *Türkiye Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(1), 42–51.
- Kim, H. J., Park, J., & Lee, J. (2021). Cultural perspectives on breastfeeding and social support in South Korea. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 21, 399.
- Kirikat, W., Phetlert, S., & Watcharamerongkul, P. (2022). Paternal breastfeeding self-efficacy and maternal breastfeeding success: A longitudinal study. *Asian Nursing Research*, 16(1), 21–28.
- Kuleyin, G. (2017). Babaların emzirmeye yönelik tutumları ve etkileyen faktörler. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Laksono, A. D., Wulandari, R. D., & Ibad, M. (2021). The effect of maternal education on exclusive breastfeeding in Indonesia. *Journal of Health Research*, 35(3), 232–240.
- Lawal, A. M., & Idemudia, E. S. (2017). Maternal age and psychological factors affecting breastfeeding self-efficacy. *Journal of Health Psychology*, 22(12), 1577–1585.
- Leng, A., Li, M., & Zhang, L. (2019). Factors influencing father’s support in breastfeeding: A review. *International Journal of Nursing Sciences*, 6(2), 198–203.
- Louis-Jacques, A., Deubel, T. F., Taylor, M., & Stuebe, A. M. (2017). Racial and ethnic disparities in U.S. breastfeeding and implications for maternal and child health outcomes. *Seminars in perinatology*, 41(5), 299–307. <https://doi.org/10.1053/j.semperi.2017.04.007>

- Ljunberg, M., Hallström, I., & Ekebergh, M. (2024). Fathers 'engagement in early parenting and breastfeeding support. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 38(2), 115–124.
- Martin, R. C., & Brock, R. L. (2023). The importance of high-quality partner support for reducing stress during pregnancy and postpartum bonding impairments. *Archives of women's mental health*, 26(2), 201-209.
- McGowan, J. E., & Bland, R. M. (2023). Breastfeeding and cognitive development: A meta-analysis. *Pediatrics*, 151(1), e2022058664.
- McGovern, L. M., O'Toole, L., Laws, R. A., Skinner, T. C., McAuliffe, F. M., & O'Reilly, S. L. (2024). An exploration of prenatal breastfeeding self-efficacy: a scoping review. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 21(1), 95.
- Mekonnen, Y., Gebremedhin, S., & Worku, A. (2024). Effect of pregnancy intention on early initiation and exclusive breastfeeding in sub-Saharan Africa. *BMJ Global Health*, 9, e011156.
- Metin, A., & Altınkaynak, S. (2020). Babaların sosyodemografik özelliklerinin eş desteği ve emzirme başarısına etkisi.
- Mızrak Şahin, B. (2018). Emzirme motivasyonunun desteklenmesinde öz belirleme kuramı temelli eğitim programı: Randomize kontrollü çalışma. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi.
- Mitchell-Box, K. M. & Braun, K. L. (2013). Fathers 'thoughts on breastfeeding and implications for a theory-based intervention. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 42(4), 414–426.
- Montigny, F., Larivière-Bastien, D., & Gagnon-Oosterwaal, N. (2016). The role of fathers in infant feeding: A qualitative study. *Journal of Pediatric Nursing*, 31(6), e367–e374.
- Ngoenthong, P., Sansiriphun, N., Fongkaew, W., & Chaloumsuk, N. (2020). Integrative Review of Fathers' Perspectives on Breastfeeding Support. *Journal of obstetric, gynecologic, and neonatal nursing: JOGNN*, 49(1), 16–26. <https://doi.org/10.1016/j.jogn.2019.09.005>
- Olukman M. (2020) Prematüre bebek beslenmesinde anne sütünün yeri ve önemi. Editör: Çeber Turfan E, Akçiçek E, Ekşioğlu A. Anne Sütü ve Emzirme, 3.baskı, Vize Basın Yayın, Ankara 2020 s:313-24.

- Oberfichtner, K., Oppelt, P., Fritz, D., Hrauda, K., Fritz, C., Schildberger, B., Lastinger, J., Stelzl, P., & Enengl, S. (2023). Breastfeeding in primiparous women - expectations and reality: a prospective questionnaire survey. *BMC pregnancy and childbirth*, 23(1), 654. <https://doi.org/10.1186/s12884-023-05971-1>
- Öcalan, E., Şenol, Ç., & Kaya, G. (2024). Postpartum dönemde emzirmenin desteklenmesi. *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 28(1), 15–21.
- Özkan, E., & Hotun Şahin, N. (2023). Babalara Verilen Emzirme Eğitiminin, Babaların Bilgi Düzeyine, Annelerin Emzirme Özyeterliliğine ve Emzirme Tutumuna Etkisi. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(1), 185-194. <https://doi.org/10.53424/balikesirsbd.1059051>
- Özkan, M., Başpınar, M. M., Geylani, S. G., & Basat, O. (2022). Yeni Doğan Bebek Annelerinde Emzirme Başarısı ve İlgili Faktörlerin Kesitsel Bir Değerlendirmesi. *The Journal of Kırıkkale University Faculty of Medicine*, 24(2), 209-217.
- Panahi, F., Rashidi Fakari, F., Nazarpour, S., Lotfi, R., Rahimizadeh, M., Nasiri, M., & Simbar, M. (2022). Educating fathers to improve exclusive breastfeeding practices: a randomized controlled trial. *BMC health services research*, 22(1), 554.
- Pereira, T. L. B., Rajendran, P. D., Nantsupawat, A., & Shorey, S. (2024). Fathers' breastfeeding knowledge, attitudes, and involvement in the Asian context: A mixed-studies review. *Midwifery*, 131, 103956.
- Piro, S. S., & Ahmed, H. M. (2020). Impacts of antenatal nursing interventions on mothers' breastfeeding self-efficacy: an experimental study. *BMC pregnancy and childbirth*, 20, 1-12.
- Prentice, A. M. (2022). The benefits of breastfeeding for mother and child. *The Lancet Global Health*, 10(5), e635–e640.
- Quesada, J. A., Méndez, I., & Martín-Gil, R. (2020). The economic benefits of increasing breastfeeding rates in Spain. *International breastfeeding journal*, 15(1), 34. <https://doi.org/10.1186/s13006-020-00277-w>
- Rempel LA, Rempel JK. (2011). "The Breastfeeding Team: The Role of Involved Fathers in the Breastfeeding Family". *Journal of Human Lactation*, 27:115-121.
- Rempel, L. A., Rempel, J. K. (2017). The breastfeeding team: The role of involved fathers in the breastfeeding family. *Journal of Human Lactation*, 33(3), 544–550.

- Seker, S. E. (2015). Motivasyon: Kavramsal çerçeve ve uygulama. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 4(1), 67–84.
- Svendsen, M. T., Bak, C. K., Sørensen, K., Pelikan, J., Riddersholm, S. J., Skals, R. K., ... & Torp-Pedersen, C. (2020). Associations of health literacy with socioeconomic position, health risk behavior, and health status: a large national population-based survey among Danish adults. *BMC public health*, 20, 1-12.
- Stockdale, J., Sinclair, M., Kernohan, G., McCrum-Gardner, E., & Keller, J. (2013). Sensitivity of the breastfeeding motivational measurement scale: a known group analysis of first-time mothers. *PloS one*, 8(12), e82976. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0082976>
- Şahin, S., & Yurtsal, Z. (2018). Türkiye’de emzirme davranışları ve etkileyen faktörler. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi, 15(1), 1–6.
- Arghaq, S., Hosseinzadeh, M., Mirghafourvand, M., & Mousavi, Z. (2025). Breastfeeding empowerment and its relationship with health literacy and spousal support among breastfeeding mothers in Tabriz, Iran: a cross-sectional study. *BMJ open*, 15(1), e084337.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Mdürlüğü[Sbsgm]. (2019). Emzirme Danışmanlığı El Kitabı. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Mdürlüğü.<https://Sbu.Saglik.Gov.Tr/Ekutuphane/Yayin/315> adresinden erişildi.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2023a, Doğum İstatistikleri, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dogum-Istatistikleri-2023-53708>, (erişim tarihi: 15 Nisan 2024).
- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu [Thsk]. (2021). 2014 - 2017 StratejikPlanı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu.<https://Hsgm.Saglik.Gov.Tr/Depo/Kurumsal/Plan-Ve-Faaliyetler/2014-2017-Stratejik-Plan.Pdf>. adresinden 11 Nisan 2025 tarihinde erişildi.
- Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA). (2018). Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2018: Temel Bulgular. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (Erişim tarihi:10 Haziran 2024).
- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (THSK). (2021). Emzirme destek programı ve uygulamaları. Sağlık Bakanlığı Yayınları (Erişim tarihi:10 Haziran 2024).

- Tohotoa, J., Maycock, B., Hauck, Y. L., Howat, P., Burns, S., & Binns, C. W. (2009). Dads make a difference: an exploratory study of paternal support for breastfeeding in Perth, Western Australia. *International breastfeeding journal*, 4, 1-9.
- United Nations International Children's Emergency Fund (UNICEF). (2021). Global Breastfeeding Scorecard 2021. Retrieved from <https://www.unicef.org/yazi/https://www.unicefturk.org/yazi/emzirmehaftasi> adresinden 15 Aralık 2024 tarihinde erişildi.
- Ünsür, T., Taşkın, L., & Yıldız, D. (2014). Bebek dostu uygulamaların emzirme sürecine etkisi: Anne görüşleri. *Gülhane Tıp Dergisi*, 56(4), 290–294. <https://doi.org/10.5455/gulhane.15444>
- Victoria, C. G., et al. (2016). Breastfeeding in the 21st century: Epidemiology, mechanisms, and lifelong effect. *The Lancet*, 387(10017), 475–490.
- Wang, Y., Briere, C. E., Xu, W., & Cong, X. (2019?). Factors Affecting Breastfeeding Outcomes at Six Months in Preterm Infants. *Journal of human lactation: official journal of International Lactation Consultant Association*, 35(1), 80–89. <https://doi.org/10.1177/0890334418771307>
- Winingsih, R., et al. (2021). The role of husbands in supporting exclusive breastfeeding. *Journal of Health Promotion and Behavior*, 6(1), 41–48.
- World Health Organization (WHO). (2017). Infant and young child feeding: Global database on exclusive breastfeeding. <https://www.who.int/data/nutrition/nlis/info/exclusive-breastfeeding>
- World Health Organization, Parents E. Enable Breastfeeding. 2019. <https://www.who.int/zh/news-room/commentaries/detail/world-breastfeeding-week-2019-message> (Erişim tarihi:10 Nisan 2025).
- World Health Organization. Protect Breastfeeding: A Shared Responsibility. 2021. <https://www.emro.who.int/jor/jordan-news/world-breastfeeding-week-protect-breastfeeding-a-shared-responsibility.html> (Erişim tarihi:10 Nisan 2025).
- World Health Organization. (2024). Health equity for persons with disabilities: guide for action. *World Health Organization* Erişim tarihi:10 Nisan 2025).

- Wolf, J. H. (2011). *Is Breast Best? Taking on the Breastfeeding Experts and the New High Stakes of Motherhood*. NYU Press.
- Wray, J., & Garside, J. (2018). Support for breastfeeding mothers: A review of literature. *British Journal of Midwifery*, 26(1), 22–30.
- Xue, W. L., Shorey, S., Wang, W., & He, H. G. (2018). Fathers' involvement during pregnancy and childbirth: an integrative literature review. *Midwifery*, 62, 135-145.
- Yılmaz, C., & Taşpınar, A. (2017). Doğum Sonrası Erken Dnemde Ebeveynlere Verilen Emzirme Eğitiminin Bebeklerin İlk Altı Ay Anne Sütü Alma Durumuna Etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(3), 25-34.
- Yılmaz, T., & Ertem, G. (2021). “Ebelik hizmetlerinin emzirme üzerindeki etkisi.” *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(4), 118–126.
- Yuan, Z. W., Ma, L., Chen, Y. L., Ge, W. L., Zhao, H., Du, Y., & Li, X. X. (2024). Knowledge and attitude of spouses of puerperas towards breastfeeding. *BMC women's health*, 24(1), 289.
- Zenciroğlu, A., Dilli, D., & Okumuş, N. (2017). Anne sütünün önemi ve desteklenmesi. *Türkiye Klinikleri Pediatri Dergisi*, 26(2), 112–118.
- Zeng, J., Zheng, Q. X., Wang, Q. S., Liu, G. H., Liu, X. W., Lin, H. M., & Guo, S. B. (2024). Father support breastfeeding self-efficacy positively affects exclusive breastfeeding at 6 weeks postpartum and its influencing factors in Southeast China: a multi-centre, cross-sectional study. *BMC Public Health*, 24(1), 2698
- Zhou, Y., Wang, Z., & Chen, H. (2021). “Paternal involvement in breastfeeding support: A systematic review.” *Maternal and Child Health Journal*, 25(8), 1234–1242.

7. EKLER

7.1. İNTİHAL RAPORU İLK SAYFASI

Büşra Yılmaz Yüksek Lisans Tezi

ORJİNALLIK RAPORU			
%15	%14	%12	%
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ
BİRİNCİL KAYNAKLAR			
1	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	%3	
2	acikerisim.atlas.edu.tr İnternet Kaynağı	%1	
3	hdl.handle.net İnternet Kaynağı	%1	
4	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	%1	
5	Akcaay, İmran. "Primipar Annelerin Emzirme Motivasyonları Ve Etkileyen Faktörler", Marmara Üniversitesi (Turkey), 2020 Yayın	%1	
6	acikerisim.istinye.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1	
7	abakus.inonu.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1	
8	www.researchgate.net İnternet Kaynağı	<%1	
9	openaccess.acibadem.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<%1	
10	libratez.cu.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1	
11	acikarsiv.aydin.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1	

7.2: TEZ KONUSU EKLERİ

7.2.1. ANNELER İÇİN KİŞİSEL VERİ ANKETİ

1. Yaşınız nedir?.....
2. Eğitim durumunuz nedir?
İlkokul () Ortaokul() Lise() Lisans() Yüksek lisans () Hiçbiri ()
3. Mesleğiniz nedir?.....
4. Çalışma durumunuz nedir?
Çalışıyorum() Çalışmıyorum()
5. Gelir durumunuz nedir?
Gelir giderden düşük () Gelir gidere denk() Gelir giderden yüksek ()
6. Gebeliğiniz istenilen gebelik mi?
Planlı gebelik() Plansız gebelik()
7. Hamilelik sürecinizde eşinizin desteği nasıldı? (1-5 arası derecelendirme)
8. Kaç haftalık doğum yaptınız.....
9. Doğum sırasında eşiniz yanınız da bulundu mu?
Evet() Hayır ()
10. Doğum sırasında eşinizin yanında olması sizin için ne kadar önemliydi? (1-5 arası derecelendirme)
11. Doğumdan hemen sonra emzirmeye başladınız mı?
Evet () Hayır()
12. Emzirmeye başladığınızda eşinizin size sağladığı destek nasıldı? (1-5 arası derecelendirme)
13. Emzirme sürecinde eşinizin hangi tür destekleri sağladığını belirtir misiniz?
()Duygusal destek
()Pratik yardım (bebek bakımı)
()Bilgilendirme ve eğitim desteği (emzirme konusunda bilgi sağlama)
()Motivasyon ve teşvik
Diğer:
14. Gebelikte emzirme eğitimi aldınız mı?
Evet() Hayır()

7.2.2. BABALAR İÇİN KİŞİSEL VERİ ANKETİ

1. Yaşınız nedir?.....
2. Eğitim durumunuz nedir?
İlkokul() Ortaokul() Lise() Lisans() Yüksek lisans () Hiçbiri ()
3. Mesleğiniz nedir?.....
4. Çalışma durumunuz nedir?
Çalışıyorum() Çalışmıyorum()
5. Gelir durumunuz nedir?
Gelir giderden düşük () Gelir gidere denk() Gelir giderden yüksek ()
6. Eşinize gebelik boyunca ev işlerinde yardımcı oldunuz mu?
Evet() Hayır()
7. Emzirme ile ilgili bilginiz var mı?
Evet() Hayır()
Soruya “Evet” cevabını verdiğiniz nereden bilgi edindiğinizi yazınız.....
8. Bebeğinizin cinsiyeti sizin için önemli mi?
Evet() Hayır()

7.2.3. GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

“Babaların Emzirme ile İlgili Tutumları Primipar Annelerin Emzirme Motivasyonuna Etkisinin Belirlenmesi” başlıklı çalışmamız için onam formumuz aşağıdaki gibidir.

Bilginize arz ederiz.

Değerli katılımcı;

Bu çalışma; Babaların emzirme ile ilgili tutumları primipar annelerin emzirme motivasyonunu etkileyip etkilemediğini araştırmak amacıyla yapılmaktadır. Sizden tahminen 10 dakika kadar süre ayırmanız istenmektedir. Bu çalışmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmaya katılmama veya istediğiniz zaman çalışmadan çıkma hakkına sahiptir. Size verilen anket formundaki soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayınız. Bu formlardan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır; ancak verileriniz yayın amacıyla kullanılabilir. Eğer çalışmaya katılmak isterseniz sizden bu formu eksiksiz ve en doğru şekilde doldurup imzalamanız istenecektir. Anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan sorular varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz şimdi sorabilir veya e-posta adresinden ulaşabilirsiniz. Araştırma tamamlandığında sonuçların sizinle paylaşılmasını istiyorsanız lütfen araştırmacıya iletiniz.

Araştırma Sorumlusu

Doç. Dr. Yeliz YILDIRIM VARIŞOĞLU

Gönüllü olarak katılmanızı teklif ettiğimiz çalışma bir araştırma projesidir. Bu araştırma projesinin amacı; Babaların emzirme ile ilgili tutumları primipar annelerin emzirme motivasyonunu etkileyip etkilemediğini belirlemektir.

Araştırmaya Dair Araştırmacı ve Katılımcı Hakkında Bilgiler

Çalışma Zeynep Kâmil Çocuk ve Kadın Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinin Doğum Sonu Bölümünde yürütülecektir. Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ilk doğumunu yapan anneler ve babalar dahil edilecektir. Bu çalışmada araştırmaya katılmayı reddeden, riskli doğum yapan anneler dahil edilmeyecektir.

Araştırmanın Size Getirebileceği Risk ve Rahatsızlıklar Nelerdir?

Herhangi bir invaziv girişim yapılmayacağı için risk taşımamaktadır.

Araştırmanın Topluma ve Size Olası Faydaları

Anne sütü yenidoĒan için önemi büyüktür buna baēlı olarak çalışmada, emzirmeyi etkileyen bir durum olan eşlerin emzirme ile ilgili tutumlarının bu deneyimi ilk kez yaşayan annelerin emzirme motivasyonu ile ilişkisini belirleme ilgili bilgi verecektir.

Araştırmaya Katılma / Ayrılma Konusunda Haklarınız ve Araştırmacının Haklarınızı Koruma Güvencesi

Bu araştırmada yer almak tamamen sizin isteēinize baēlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra herhangi bir zamanda bırakabilirsiniz. Çalışmaya katılmama, çalışmadan çıkma veya çıkarılma durumlarında herhangi bir ceza ya da yararınıza olan hakların kaybı kesinlikle söz konusu olmayacaktır. Araştırma için yapılacak harcamalarla ilgili herhangi bir parasal sorumluluk altına girmeyecektir. Ayrıca size ödeme yapılmayacaktır. Araştırma konusu ile ilgili araştırmaya devam etme isteēinizi etkileyebilecek yeni bilgiler elde edilmesi durumunda siz ya da yasal temsilciniz bilgilendirilecektir. Araştırmanın sonuçları bilimsel ve eēitim amaçları ile kullanılacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler tamamen araştırma ama ı ile kullanılacak, gizli tutulacak, araştırma yayınlandığında da varsa kimlik bilgilerinizin gizliliēi korunacaktır.

İletişim Kurulacak Kişi

Çalışma ile ilgili olarak bilgi alma veya meydana gelebilecek herhangi bir olumsuz durumda günün 24 saatinde ulaşım saēlaya bilirsiniz.

Yardımcı Araştırmacı Ebe Büşra YILMAZ

GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

Yukarıda gönüllüye araştırmadan önce verilmesi gereken bilgileri gösteren metni okudum. Bunlar hakkında bana yazılı ve sözlü açıklamalar yapıldı. Bu koşullarla söz konusu klinik araştırmaya kendi rızamla hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Gönüllünün;

Adı-soyadı:

İmzası:

Adresi (varsa telefon no, faks no, ...):

7.2.4. ÖLÇEKLER

7.2.4.1. Babaların Emzirme Tutumu ve Katılımı Ölçeği

BABALARIN EMZİRME TUTUMU VE KATILIMI ÖLÇEĞİ					
Lütfen aşağıdaki ifadeleri okuyunuz ve sizin görüşlerinize en uygun olanı “X” işareti koyarak cevaplayınız. Bu soruların cevaplandırılmasında doğru veya yanlış cevapların olmadığını bilmeniz (hatırlamanız) önemlidir. Biz emzirmeye ilişkin tutumunuzu ve emzirmeye ne kadar katıldığınızla ilgileniyoruz.					
Bölüm (1): Babaların emzirmeye ilişkin tutumları	Keskinlikle Katılımı	Katılımı	Kararsız	Katılıyorum	Keskinlikle Katılıyorum
1.1. Emzirme, hazır mama ile beslemekten daha rahattır.					
1.2. Ev dışında çalışan bir anne bebeğini emzirmeye güç yetiremez.					
1.3. Çoğu annenin emzirme için yeterli sütü vardır.					
1.4. Hazır mama bir bebek için anne sütü kadar sağlıklıdır.					
1.5. Anne sütü, hazır mamadan daha kolay sindirilir.					
1.6. Emzirme, evlilik ilişkisini olumsuz etkileyebilir.					
1.7. Kadın emzirmediği için çekiciliğini kaybeder.					
1.8. Emzirme, annenin sağlığı için yararlıdır.					
1.9. Emzirme annenin sorumluluğundadır ve babanın bu konuda bir rolü yoktur.					
1.10. Emzirme anneye, hazır mama ile beslemeye göre daha çok zaman kazandırır.					
1.11. Emzirme anneyi kısıtlar ve sosyal yaşamını engeller.					
1.12. Tanımadığım bir kadın önümde bebeğini emzirdiğinde utanırım.					
1.13. Emzirme, bebeği hastalıklardan korur.					
1.14. Anne emzirirken, baba kendini dışlanmış hisseder.					

7.2.4.2. Primipar Emzirme Motivasyon Ölçeği

EK-H Primipar Emzirme Motivasyon Ölçeği

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Ne katılmıyorum Ne katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılmıyorum
1)Emzirme benim için önemlidir							
2)Emzirmeyi başaramasaydım üzülürdüm							
3)Emzirmek için harcadığım zaman, yapmak istediğim başka şeyleri yapmama engel oluyor							
4)Emzirmeye harcadığım çaba benim için değerlidir.							
5)Emzirmek, genel anlamda düşündüğümde benim için önemli bir şey değil							
6)Emzirmeyi seviyorum							
7)Emzirmeyi sevmiyorum ama bebeğimi beslemenin en iyi yolu bu olduğu için emziriyorum							
8)Emzirmek benim için çok anlamlı							
9)Emzirme konusunda bağımsızım/ bebeğimi başkalarından yardım almadan kendim rahatlıkla emzirebiliyorum							
10)Genel anlamda emzirmekten çok memnunum							
11)Emzirmekten nefret ediyorum							
12)Emzirirken büyük bir tatmin duygusu hissediyorum							
13)Emzirmeyi bırakmayı sık sık düşünüyorum							
14)İyi emzirdiğimde kendimi iyi hissediyorum							
15)Emzirmek için							

sabırsızlanıyorum							
16)Genel olarak gurur duyacağım çok şeyim var							
17)Emzirme, zamanla çaba harcanarak emzirme becerisi kazanılır							
18)Emzirmenin devamı için kendime güvenmeli ve sorumluluk almalıyım							
19)Emzirmede başarılı olup olmamak tamamen benim sorumluluğumdadır							
20)Emziren çoğu kadın büyük bir doyum hisseder							
21)Ebemden büyük destek ve danışmanlık aldım							
22)Ebelerden aldığım geribildirim bana bilmek istediğim şeyi anlatıyor							
23)Ebeler ne derece iyi emzirdiğimi bana belirtiyorlar							
24)Aklımda net bir emzirme hedefim var							
25)Emzirme hedefime ulaşmak için ne yapacağımı bilmek benim için çok önemli							
26)Emzirmenin nasıl gittiğini sadece emzirerek kendim anlayabilirim							
27)Ebelerimden aldığım geribildirim sonucunda iyi emzirdiğimi biliyorum							
28)Emzirmek oldukça basit ve sürekli							
29)Pek çok şeyi hızlıca öğreniyorum							

7.2.4.3. Ölçek Kullanım İzinleri

MELTEM DEMİRGÖZ BAL
Kime: BÜŞRA YILMAZ >

18.05.2024

Ynt: Ölçek Kullanım İzni

Elbette kullanabilirsiniz.

17 Mayıs 2024 Cuma 10:59 tarihinde, BÜŞRA YILMAZ yazdı:

İMRAN AKÇAY
Kime: BÜŞRA YILMAZ >

29.05.2024

Ynt: Ölçek Kullanım İzni

Merhabalar Büşra Hanım tabi ki memnuniyetle ölçeği kullanabilirsiniz ve tez yazım sürecinizde başarılar diliyorum.. İyi çalışmalar.

Hale Uyar Hazar
Kime: BÜŞRA YILMAZ >

20.05.2024

Ynt: Ölçek Kullanım İzni

Sevgili Büşra,

Türkçe çevirisinin geçerlik güvenirliğini, Sinem Gültekin ile birlikte yaptığımız **"Babaların Emzirme Tutumu ve Katılım Ölçeği"**nin, yüksek lisans tez çalışmada kullanılacak olmasından memnuniyet duyarım. Ölçeğin yönergesi ve ekleri ile ilgili bilgileri verilen linklerde bulabilirsiniz.

Başarılar dilerim.

EK 2 TEZ KONUSU EKLERİ

7.2.5. ETİK KURUL

**ZEYNEP KAMİL KADIN VE ÇOCUK HASTALIKLARI EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ
BAŞHEKİMLİĞİNE,**

"...Babaların Emzirme ile İlgili Tutumları PrimiparAnnelerin Emzirme Motivasyonunu Etkiler mi?" başlıklı çalışmamızın Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurul Kararı ektedir. Kurumunuzda çalışma yapabilmek için müsaadenizi arz ederim.

Unvanı, ADI SOYAD
Telaz Tıbbın VAKİFÇU
GÖREVİ
Dr. Öğr. Üyesi
İMZA

CamScanner ile tarandı

	ZEYNEP KAMİL HASTANESİ GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU																																																																						
ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	"Bebelerin Emzirme ile İlgili Tutumları Primipar Annelerin Emzirme Motivasyonunu Etkiler mi?"																																																																						
ETİK KURULU BİLGİLERİ	<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">ETİK KURULUN ADI</td> <td>ZEYNEP KAMİL HASTANESİ GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU</td> </tr> <tr> <td>AÇIK ADRESİ</td> <td>Zeynep Kamil Mah. Op. Dr. Burhanettin Üstünel Sok. No:10 Üsküdar 34668</td> </tr> <tr> <td>TELEFON</td> <td>0216 391 06 80</td> </tr> <tr> <td>FAKS</td> <td>0216 343 92 51</td> </tr> <tr> <td>E-POSTA</td> <td>zkhgoculu@gmail.com</td> </tr> </table>	ETİK KURULUN ADI	ZEYNEP KAMİL HASTANESİ GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU	AÇIK ADRESİ	Zeynep Kamil Mah. Op. Dr. Burhanettin Üstünel Sok. No:10 Üsküdar 34668	TELEFON	0216 391 06 80	FAKS	0216 343 92 51	E-POSTA	zkhgoculu@gmail.com																																																												
ETİK KURULUN ADI	ZEYNEP KAMİL HASTANESİ GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU																																																																						
AÇIK ADRESİ	Zeynep Kamil Mah. Op. Dr. Burhanettin Üstünel Sok. No:10 Üsküdar 34668																																																																						
TELEFON	0216 391 06 80																																																																						
FAKS	0216 343 92 51																																																																						
E-POSTA	zkhgoculu@gmail.com																																																																						
BASVURU BİLGİLERİ	<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI</td> <td>Dr.Öğr.Üyesi Yeliz YILDIRIM VARİŞOĞLU</td> </tr> <tr> <td>KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI</td> <td>Dr.Öğr.Üyesi</td> </tr> <tr> <td>KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ</td> <td>İstanbul Atlas Üniversitesi</td> </tr> <tr> <td>DESTEKLEYİCİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td rowspan="4">ARAŞTIRMANIN TÜRÜ</td> <td>RETROSPEKTİF ☐</td> </tr> <tr> <td>PROSPEKTİF (Girişimsel olmayan Araştırmalar) ☒</td> </tr> <tr> <td>ANKET ☒</td> </tr> <tr> <td>Diğer ise belirtiniz</td> </tr> <tr> <td rowspan="4">ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER</td> <td>TEK MERKEZ ☒</td> </tr> <tr> <td>ÇOK MERKEZLİ ☐</td> </tr> <tr> <td>ULUSAL ☐</td> </tr> <tr> <td>ULUSLARARASI ☐</td> </tr> </table>	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Dr.Öğr.Üyesi Yeliz YILDIRIM VARİŞOĞLU	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Dr.Öğr.Üyesi	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	İstanbul Atlas Üniversitesi	DESTEKLEYİCİ		ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	RETROSPEKTİF ☐	PROSPEKTİF (Girişimsel olmayan Araştırmalar) ☒	ANKET ☒	Diğer ise belirtiniz	ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☒	ÇOK MERKEZLİ ☐	ULUSAL ☐	ULUSLARARASI ☐																																																				
KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Dr.Öğr.Üyesi Yeliz YILDIRIM VARİŞOĞLU																																																																						
KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Dr.Öğr.Üyesi																																																																						
KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	İstanbul Atlas Üniversitesi																																																																						
DESTEKLEYİCİ																																																																							
ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	RETROSPEKTİF ☐																																																																						
	PROSPEKTİF (Girişimsel olmayan Araştırmalar) ☒																																																																						
	ANKET ☒																																																																						
	Diğer ise belirtiniz																																																																						
ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☒																																																																						
	ÇOK MERKEZLİ ☐																																																																						
	ULUSAL ☐																																																																						
	ULUSLARARASI ☐																																																																						
DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Belge Adı</th> <th>Tarihi</th> <th>Versiyon Numarası</th> <th>Dil</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ</td> <td>17.04.2024</td> <td>EY.YD.09</td> <td>Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐</td> </tr> <tr> <td>BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU</td> <td>17.04.2024</td> <td>H-737</td> <td>Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐</td> </tr> <tr> <td>ARAŞTIRMA BÜTÇESİ</td> <td>17.04.2024</td> <td>EY.YD.10</td> <td>Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐</td> </tr> <tr> <td>ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ</td> <td></td> <td></td> <td>Türkçe ☐ İngilizce ☐ Diğer ☐</td> </tr> </tbody> </table>	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dil	ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ	17.04.2024	EY.YD.09	Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU	17.04.2024	H-737	Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	17.04.2024	EY.YD.10	Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐	ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ			Türkçe ☐ İngilizce ☐ Diğer ☐																																																		
Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dil																																																																				
ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ	17.04.2024	EY.YD.09	Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐																																																																				
BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU	17.04.2024	H-737	Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐																																																																				
ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	17.04.2024	EY.YD.10	Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐																																																																				
ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ			Türkçe ☐ İngilizce ☐ Diğer ☐																																																																				
KARAR BİLGİLERİ	Karar No: J2 Tarih: 16.07.2024 Yukarıda bilgileri verilen başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın/palynmasının gereği, amaç, yöntem ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup araştırmanın/palynmasının başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına toplantıda katılan etik kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verilmiştir. İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan araştırmalar/palynmalar için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'ndan izin alınması gerekmektedir. GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU ETİK KURULUN ÇALIŞMA ESASI Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 16.04.2024 tarih ve E-11391090-514.10-241409127 sayılı resmi yazı ve yönergesi. BASKANIN UNVANI / ADI / SOYADI: Prof. Dr. Aygenur CELAYİR																																																																						
Ünvanı/Adı/Soyadı	<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Ünvanı/Adı/Soyadı</th> <th>Uzmanlık Alanı</th> <th>Kurumu</th> <th>Cinsiyet</th> <th>Araştırma ile İlişki</th> <th>Katılım</th> <th>İmza</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Başkan Prof. Dr. Aygenur CELAYİR</td> <td>Çocuk Cerrahisi</td> <td>Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi</td> <td>E ☐ K ☒</td> <td>E ☐ H ☒</td> <td>E ☒ H ☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prof. Dr. Giner KARATEKİN</td> <td>Neonatoloji</td> <td>Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi</td> <td>E ☐ K ☒</td> <td>E ☐ H ☒</td> <td>E ☒ H ☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prof. Dr. Rabia Gönlü SEZER YAMANEL</td> <td>Çocuk Sağ. Ve Hast.</td> <td>Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi</td> <td>E ☐ K ☒</td> <td>E ☐ H ☒</td> <td>E ☒ H ☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prof. Dr. Pinar KUMRU</td> <td>Kad. Hast. ve Doğum</td> <td>Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi</td> <td>E ☐ K ☒</td> <td>E ☐ H ☒</td> <td>E ☒ H ☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Doç. Dr. Handan ÇETİNER</td> <td>Patoloji</td> <td>Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi</td> <td>E ☐ K ☒</td> <td>E ☐ H ☒</td> <td>E ☒ H ☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Yard. Doç. Dr. Mükerref Başu YILMAZ</td> <td>Kad. Hast. ve Doğum</td> <td>Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi</td> <td>E ☐ K ☒</td> <td>E ☐ H ☒</td> <td>E ☒ H ☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Doç. Dr. Mucine ERİÇ ÖZDEMİR</td> <td>Kad. Hast. ve Doğum</td> <td>Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi</td> <td>E ☐ K ☒</td> <td>E ☐ H ☒</td> <td>E ☒ H ☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Doç. Dr. Yeliz DOĞAN MERİH</td> <td>Doğum ve Kad. Hast. Ünm. Hemşire</td> <td>Ediik Bilimsel Onkolojik Hastalılar Hemşirelik Fakültesi</td> <td>E ☐ K ☒</td> <td>E ☐ H ☒</td> <td>E ☒ H ☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Doç. Dr. Nilüfer ELDEŞ HACİFAZLIOĞLU</td> <td>Çocuk Nörolojisi</td> <td>Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi</td> <td>E ☐ K ☒</td> <td>E ☐ H ☒</td> <td>E ☒ H ☐</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Ünvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet	Araştırma ile İlişki	Katılım	İmza	Başkan Prof. Dr. Aygenur CELAYİR	Çocuk Cerrahisi	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐		Prof. Dr. Giner KARATEKİN	Neonatoloji	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐		Prof. Dr. Rabia Gönlü SEZER YAMANEL	Çocuk Sağ. Ve Hast.	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐		Prof. Dr. Pinar KUMRU	Kad. Hast. ve Doğum	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐		Doç. Dr. Handan ÇETİNER	Patoloji	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐		Yard. Doç. Dr. Mükerref Başu YILMAZ	Kad. Hast. ve Doğum	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐		Doç. Dr. Mucine ERİÇ ÖZDEMİR	Kad. Hast. ve Doğum	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐		Doç. Dr. Yeliz DOĞAN MERİH	Doğum ve Kad. Hast. Ünm. Hemşire	Ediik Bilimsel Onkolojik Hastalılar Hemşirelik Fakültesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐		Doç. Dr. Nilüfer ELDEŞ HACİFAZLIOĞLU	Çocuk Nörolojisi	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐	
Ünvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet	Araştırma ile İlişki	Katılım	İmza																																																																	
Başkan Prof. Dr. Aygenur CELAYİR	Çocuk Cerrahisi	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐																																																																		
Prof. Dr. Giner KARATEKİN	Neonatoloji	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐																																																																		
Prof. Dr. Rabia Gönlü SEZER YAMANEL	Çocuk Sağ. Ve Hast.	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐																																																																		
Prof. Dr. Pinar KUMRU	Kad. Hast. ve Doğum	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐																																																																		
Doç. Dr. Handan ÇETİNER	Patoloji	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐																																																																		
Yard. Doç. Dr. Mükerref Başu YILMAZ	Kad. Hast. ve Doğum	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐																																																																		
Doç. Dr. Mucine ERİÇ ÖZDEMİR	Kad. Hast. ve Doğum	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐																																																																		
Doç. Dr. Yeliz DOĞAN MERİH	Doğum ve Kad. Hast. Ünm. Hemşire	Ediik Bilimsel Onkolojik Hastalılar Hemşirelik Fakültesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐																																																																		
Doç. Dr. Nilüfer ELDEŞ HACİFAZLIOĞLU	Çocuk Nörolojisi	Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐																																																																		

CamScanner ile tarandı

EK 3 KURUM İZNİ

Evrak Kayıt Tarihi ve Sayısı: 07.11.2024-54243

Evrak Tarihi: 06.11.2024

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü

Sayı : E-15916306-604.01-258845588
Konu : Büşra YILMAZ'ın Tez Çalışma İzin
Talebi Hk.

İSTANBUL ATLAS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Yazı İşleri ve Genel Evrak Müdürlüğü)

İlgi : 12.09.2024 tarihli ve 41972894-100.001.001-E.50380 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Rektörlüğü'nün ilgi sayılı yazısında konu olan Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Ebelik Tezli Yüksek Lisans programı 222110001 numaralı öğrencisi Büşra YILMAZ'ın, Dr. Öğr. Üyesi Yeliz YILDIRIM danışmanlığında yürüttüğü **"Babaların Emzirme ile İlgili Tutumları Primipar Annelerin Emzirme Motivasyonunu Etkiler mi?"** adlı tez çalışmasını, Müdürlüğümüze bağlı hastanede yapma talebi Birimimize iletilmiştir.

Söz konusu araştırma, Müdürlüğümüz Sağlık Hizmetleri Başkanlığı Araştırma, Basılı Yayım, Duyuru İçeriği Değerlendirme Komisyonunun **04.11.2024 tarih ve 2024/16** sayılı kararınca **uygun görülmüştür**. Çalışmanın bitiminde bir nüshasını elektronik ortamda (CD halinde) Müdürlüğümüze teslim edilmesi gerektiğinin başvuru sahibine tebliği hususunda;

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Opr. Dr. Zülfü KILIÇ
Müdür a.
Başkan

Ek: Hastane Görüş Yazısı Hk.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge doğrulama kodu: FC39388B-E160-457F-8554-3271D927A84C

Belge doğrulama adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/saglik-bakanligi-ebys>

Binbirdirek mah. Peykhane sok. No: 8 Fatih/İSTANBUL 34122

Telefon No: 02126383000

e-Posta: ist.sagligingel@saglik.gov.tr İnternet Adresi:

<https://istanbulism.saglik.gov.tr/>

Kep Adresi: ism.34@hs01.kep.tr

Bilgi için: Arzu SARMUSAK

Sürekli İçer

Telefon No: 02126383399 - 3126

8.ÖZGEÇMİŞ

ADI SOYADI: Büşra YILMAZ

Öğrenim Durumu: Lisans

Derece: Lisans

Okul Adı ve Bölümü Mezuniyet Yılı: Marmara Üniveristesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü-2017

İş Deneyimi: 7 yıl

Unvan: Ebe

Görev Yeri: Zeynep Kamil Çocuk ve Kadın Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Yıl:2018-Halen Çalışıyor

Yayınları (Varsa)

Gebelerin Kişilik Özellikleri ve Covid-19 Stres Düzeyi/Yardımcı Araştırmacı -2022